

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İMD ● Hz. Muhammed'den Hz. Ali'ye:
SİO Ey Ali, çok acıkmışsın. Çok zeytin yemişsin
LZS ● Hz. Ali'den Hz. Muhammed'e:
AA Evet ya Resulullah. Siz de... Önünüzde çekirdek kalmamış
MHA ● Ve Fethullah Gülen'den bir perspektif
Komiklik ve maskaralığın bizim yanımızda ne işi var

ISSN 1303-8389-0-7

*Bol
dumanlı*

117

Deutschland 2.50 EUR / Belgium, Austria 2.70 EUR / France 2.90 EUR
Switzerland 4.10 CHF / England 2.00 GBP / KKTC 3.00 YTL.

Nisan 2008-04

Fiyatı: 2.50 YTL KDV Dahil

İFŞAAT
İFŞAAT
İFŞAAT

TRİLYONLAR, EVLER, HANLAR, AŞK, SEKS
ÇAYCILIKTAN GENEL MÜDÜRLÜĞE
BİR AKP'Lİ BÜROKRATIN HİKAYESİ

TURHAN ÇÖMEZ
Bir zamanlar Tayyip
Erdoğan'ın en yakınındaydı
**İşte ondan
salvolar**

Başbakan'a:

Bu ülkede temiz eller
operasyonunu, sadece
ellerini yüzüne sürüp
aynaya bakma
cesareti olanlar
yapabilir

AKP'ye:

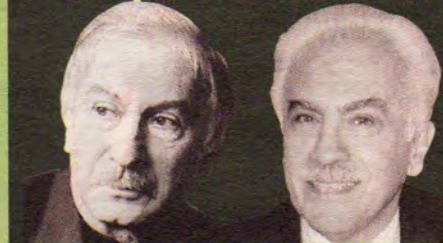
İktidarınıza yakın
bir gazeteden her gün
tefrika gibi çete
haberleri yaymaya
kalkarsanız itimatınızı
kaybedersiniz

Yalçın Küçük'e:

Tezini kanıtlaması için
önce 6 yıl tıp fakültesi
okusun, sonra 4 yıl
nöroloji ihtisası
yapsın

Mihri Belli konuşuyor:

● Savaşın devamından yana olursan
Ergenekon'la yanyana düşersin

● Doğu, Dev Genç'te
zengin çocuklarını
yanına toplamıştı

**VAROŞLARDAN
DÜNYAYA**

Amerika ŞİRRETini buldu

TUNCAY AKGÜN & KEMAL ARATAN

Akşamsefası

SABAH ombudsmanına

Yeni alferson, önceki gün bir verdiği demekte, 1999-2001 arasında eşini aldattığını ve bir ka kadını yaşadığını söyledi. News gazetesine konuşan Pate, eşi Michelle ile birlikte aile psiko-

Televizyon
vitesi Sp
1999-20

Telefonla giderek yardım aldıklarını ve işkilerini düzelttiklerini belirttik. "Bir dönem işkımız kötüye gitmeye başladı. Michelle tüm olanları biliyordu. Fakat evliliğimizi kurtardık" dedi. "Çok konuştuk."

FAMİLYELERLE birlikte, obditer akciğer enfeksiyonu New York'taki ginekolojik tıbbın efsanesi Lilian Sprague'nin adı ile anılır.

GEORGE OZORLU
George Ozorlu önceki hafta ABD Dava Tutan, geçti-
ni hafta önce yola çıktı. Spier-
in ile birlikte yola çıkıyor. Kaya-
lı beldesi çıkışından sonra Ozorlu
müzik dinletisi düzenledi. New
York'un ilk tarihi sahne sahne Pa-
ce-
on, eski adıyla yola çıkıyor. Bu-
tacılar hem de bu yolda.

DAHA BİR

AKSAM

YAŞAM

NEW YORK'LIN SIYAHİ PATRONU "BEN DE KARİM DA ZİNA YAPARIZ" DEDİ

Yeni vali: Karım istediğiyle yatar

David Peterson: Sonra haber yapmanıza gerek yok. Evliyken tam 3 yıllık bir ilişkim oldu. Esim de istediği adamla yatıyor

Telekez skandalı sonucunda istifa etmiş zorunda kalan eski New York Valisi Elliot Spitzer'in yerine seçilen yardımcısı David Paterson (53), ilk gününden itibaren New York'un yeni valisi, geçen yıllarda

News gazetesine konu son, "Zamanında yasak oldu. Eşim Michelle'yle süren bir birlikteliktim, bu ilişkiden haberdar, eşimle açık bir evlilik yapmıştık. Michelle'le sevişiyor. İlişkim başladı ve 2001 yılı tam etti. Peki niye?"

İki ayrı var, kendi cinsinden çapkınlık yaparım

NEW YORK'ün ilk siyahi ve gayrimüslim valisi olan David Paterson, "Bir diğerim senatörüm de yaptım. Anna devlet ve kampanya için aradım paralarını, sola kendi hesabıma kullandım. O paralarda ne seçtiğimle hadise aldım ne de kendi düşüncelerim karşısındayım. Namussuzca çapkınlık yaptım" diye konuştu.

Telekız skandalı patlayınca New York Valiliği'nden istifa etmek zorunda kalan Elliot Spitzer'in yerine seçilen David Peterson, görevinin ilk gününde bombaları patlattı. NY Daily News gazetesine verdiği röportajda evliyen üç yıllık bir ilişkisi olduğunu, eşi Michelle'nin de istediği erkekle sevdiğini anlatan vali dudakları uçukladı. Türk medyasında ise bu haberle ilgili teki boyut Sabah gazetesinden geldi. Sabah'ın haberine göre Spitzer ve eşi aile psikologuna gitmiş ve ilişkilerini düzeltmişti. Michelle'nin de ilişkileri es geçmişti. Şimdi yeniHarman soruyor.

Bu aile psikoloğu nerededir Yavuz Bey?

Geçmiş olsun Ertuğrul Bey

Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni **Ertuğrul Özkök**'ün bu aralar canı bayağı sıkkın. Çünkü özel şoförü Turgut Bey geçen ay kendisini o kadar üzdü ki.

Sen önce Ertuğrul Bey'i Beykoz Konakları'ndaki evine bırak. Sonra git bir birahaneye; demlen demlen. Sonra da Hal ile Otagar arasında kazayı yapıp güzelim arabayı hurdaya çevir!

● Polis ekipleri hemen yüksek promili geçirmiş kayıtlara; neyse. Allah'tan kendisine bir şey

olmamış, verilmiş sadakası varmış. Bu olay üzerine Ertuğrul Bey, şoförünü hemen kovmuş ama daha sonra Turgut Bey gazetesinin ulaştırma servisine alınmış.

 Kendisine şimdi geçici olarak, eşi Tansu Hanım'ın şoförü eşlik ediyormuş. Ertuğrul Bey, böylesi bir günde LeMan ve yeniHarman'daki bir çok işine rağmen ulaşım işlerinden de sorumlu Engin arkadaşlarımız dilediğinizde size eşlik edebilir. Kendisi hızır gibidir, içkisi, sigarası da yoktur.

Engin Özdemir-Hızır

PORTAKAL, ORDA KAL!

Malum, soğuk kış günleri ve kapıyı çalan bahar ayları, "türban" gündemini bir türlü ülkemizin gündeminden düşürmüyor. -*Şu türban sorunu neden hep soğuk havalarda tartışılır da, Ağustos ateşinde; gölgede 40 derecede tartışılmaz o da ayrı...*- Hal böyle olunca ticari kuruluşlar da ne yapsınlar, bu gündeme hınzırca eklenip ayakta kalmaya çalışıyorlar.

Buna örnek mi? Alın işte size, 2 hafta önceki Hürriyet Pazar ekinde kocaman bir ilan: "Yaklaşan mevsimi bir güneş gibi karşılayanlar için!" spotuyla duyurulan ilandan öğreniyoruz ki, bir firma "portakal kokulu" başörtüleri çıkartmış. Reklamda, bir genç kız, alışıldığın dışında sayfanın sağından, hale görmüş gibi göğe bakıyor. Eşarbi da, türban gibi değil de, laik bir biçimde çene altından tutturulmuş.

Peki bu çok fantastik portakal kokulu türban da nereden çıktı ve kullanıcıda nasıl bir tat yaratıyor diye düşünebilirsiniz.

Sanırsanız birincisi; portakal kış meyvesi olduğundan, yaz aylarında kullanıldığında, bir erkekle karşılaştığında sera etkisi yaratabiliyor. "Şimdi az bulunan, nadide biriyim ben" efekti! İkincisi de aromatik kokular; örneğin vanilyalı veya portakallı kek kıvamından gelen kokular, karşınızdakinde anne kokusu etkisiyle güven duygusunu, doğurganlığı ve aileyi çağırıştırıyor. Bu da çok müstesna bir durum.

Ama ilanda kullanılan örtüdeki, barışı sembolize eden peace işaretini andıran figürlere ne demeli? O da tuzu, pulu, biberi olsun. Hem laike, hem muhafazakara gönlüm açık ezelden hesabı...

K.E.

Cumhurbaşkanlığı Anadolu Ateşi

✓ Biliyorsunuz, geçen ay yeniHarman, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e bir çağrıda bulunmuştu. Abdullah Bey, Kuveyt gezisi sırasında, "TV'de dans eden atları seyretmekten zevk alıyorum" demiş, biz de kendisine, "Sayın Cumhurbaşkanı; biz size, bir de bunu izlemeyi deneyin diyelim. Zira daha büyük, derin hazlar yakalama ihtimaliniz var" çağrısıyla modern baleye davet etmiştik.

✓ Sabun köpüğü etkimiz olmuştur olmamıştır bilinmez ama, bu çağrımızdan sonra Abdullah Gül, Atatürk Kültür Merkezi'ne (AKM) emir göndererek, Türkmenistan Cumhurbaşkanı onuruna 25 Mart gecesi "Anadolu Ateşi"nin sahnelenmesini istemiş. O gece de AKM'de İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nin yeni prodüksiyonu, Yekta Kara'nın sahneye koyduğu Bellini'nin Cabuletler ve Montecchiler Operası'nın gala temsilinin daveti varmış aslında. Kültüratçı'nın yazdığına göre, emir büyük yerden gelince İstanbul Devlet Opera Balesi'nin programı alt üst olmuş.

✓ Sayın Cumhurbaşkanı'nın birden bire depren dans merakını ilgiyle izliyor olmakla beraber, Mustafa Erdoğan'ın Anadolu Ateşi'nden önce Türkiye'de; İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Antalya'da uluslararası pek çok başarıya imza atmış önemli bale company'lerinin olduğunu anımsatmakta fayda var. Üstelik bunlar devletin güzide kurumları da. Ama yine de Anadolu Ateşi, bir eşiktir Abdullah Bey için.

Cumhurbaşkanı Anadolu Ateşi'ni isteyince neler oldu?

Bir gala daveti aldım geçen hafta. İstanbul Devlet Opera ve Balesi'ne yeni prodüksiyonu, Yekta Kara'nın sahneye koyduğu Bellini'nin Cabuletler ve Montecchiler Operası'nın gala temsilinin daveti. 25 Mart akşamı Atatürk Kültür Merkezi'nde. Akşam sonu arı sandan tınısı ile...

Akşamsefası

Yaklaşan mevsimi
bir güneş gibi
karşılayanlar
için!

Dünyanın; portakal kokulu,
su geçirmeme ve
çamaşır makinesinde
yıkatabilme özelliğine
sahip ilk ve tek
ipek eşarbi.

Artık AKP iktidarının da
'Aydınlık' dergisi gibi
nurtup bir gazetesi oldu.
Gizli yerlerden haber alan,
saklı dehlizlerden
sesler duyan

AKDEMOKRAT AKAYDINLIK TARAF...

yeniHarman

Sayı: 117
1 Nisan 2008 Salı

Aylık Yerel Süreli Yayın

Sahibi LM Basın Yayın
Ltd. Şti. adına:
Tuncay AKGÜN

Genel Yönetmen:
Tuncay AKGÜN
Yayın Yönetmeni:
Kutlu ESENDEMİR

Yazışları Müdürü:
Ayhan ERDOĞAN

Tasarım:
Tanzer ERCANPOLAT
Müessese Müdürü:
Ali YAVUZ

Tel: 0212 292 94 50 -
0212 292 94 51
Adres: Firuzga Mah.
Defterdar Yokuşu No:47
Beyoğlu/İstanbul
E-mail:
yeniharman@leman.com.tr
Baskı: LeMan Matbaası
Tel: 0212 858 00 93 (Pbx)
Dağıtım: D.P.P. A.Ş.
Avrupa Distribution: ASV

Trilyoner bir bürokrat olmak için **Neler**

Çay ocağında işe girin

Ofiste alem yapın

Kovulursanız ağlayın

AKP döneminde nasıl

• Yalçın Beyaz, Ankara Büyükşehir Belediye-si'nin yan kuruluşu olan ve milyonlarca liralık bütçesiyle dev bir holdingi çağrıştıran Bel-Pa'nın Genel Müdürü'yü. Geçen şubat ayında, kendisinden intikam almak istediğini ileri sürdüğü imam nikahlı sevgilisi Bendigar (aile içi adı ise Kübra'yımış) Cengiz'in bıçak tehdidiyle kendisine 500 bin YTL'lik senet imzalattığını ve 500 bin YTL'sine de el koyduğunu ileri sürüp kendisinden şikayetçi olmuştu.

• Ardından sevgilisine 5 daire aldığı ortaya çıkan Beyaz görevinden istifa etmek zorunda kalmıştı. Etimesgut Belediye Başkanlığı döneminde, görevini kötüye kullanmak suçundan yargılandığı ve 11 ay 20 gün hapis cezası aldığı, ayrıca "zimmet" suçundan da bir yıl hapis cezasına çarptırıldığı ortaya çıkan Beyaz'ın sevgilisi Bendigar Cengiz müthiş iddialarda bulunmuştu:

• "Varoшта su-simit satarak büyüdü... 'Şu şu bakanlarla arsa alalım. İyi para kazanırsın' diye teklifte bulundu. Parayı verdim, güvence olarak senet

aldım. O arsa mezarlığın içi çıkınca vazgeçtim. İftiralarla başvurdu. Bir ekibi var. Köylüden, garibandan değersiz diyerek arsaları önceleri bir liradan alıyorlar. Plan, proje, imar uydurup, aynı arsaları insanlara 500 liradan satıyorlar."

• Gazeteci Hasan Uysal, Ankaralı fenomen muhabirlerden. Kendi tanımıyla, "Selanik kökenli, 1954 Kütahya doğumlu, 1972'den beri de Ankara oturumlu..." Gazeteciliğe, 1979'ta Politika gazetesinde başlamış. Politika sıkıyönetim tarafından kapatılınca, Türk Haber Ajansı (THA) ve ardından 9 yıl Cumhuriyet'te çalışmış. Kısa bir süre siyah-beyaz gazetesinde, birer yıl İmge ve Öteki yayınevlerinde editörlük yapan Uysal, SHP'nin Meclis danışmanlığını, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in İLK SAN Yolsuzluğu'nu ortaya çıkarcaya kadar 4 yıl sürdürmüştü.

• Hasan Uysal ie Yalçın Beyaz'ın yolları yıllar önce Türk Haber Ajansı'nda çakışmış. Ve işte bu müthiş hikaye ve karşılaşmanın detayları yeniHarman'da.

kutlu@leman.com.tr

Kutlu Esendemir

Çaycılıktan genel müdürlüğe

Geçen ay sansursuz.com'da yazdığınız bir makaleniz dikkatimizi çekti. Tam da bomba ama kimse aldırış etmedi sanki... Şu memur maaşıyla sevgilisine 5 ev ile 1 milyon kapıran Bel-Pa Genel Müdürü, Yalçın Beyaz'la da birlikte çalışmışsınız.

Sen yine iyi sordun. Cumhuriyet Gazetesi'nde "Gazeteci Hasan Uysal arkadaşı Yalçın Beyaz'ı anlatıyor" diye çıktı. Sorunuza gelince, ona birlikte çalıştık denir mi bilmem. Benim çalıştığım yerde çay getirip götürüyordu. Aslında gececi idi ama sabahın köründe de geliyor, çay demliyor, çay servisi yapıyor; işte getir götür işleri. Bell-boy denir ya... Lise 1'den mi ne terk; ailesi çok yoksul, babası yatalak mı neymiş? Ondan önce bir mimarlık bürosunda ayak işleri yapıyor-muş, atılmışlar. THA'nın (Türk Haber Ajansı) gececisi, doğru dürüst maaş ödenemediği için ayrılmıştı işten. Ünal ağabey (İnanç) "çok ihtiyacım var, ailem kötü durumda" deyince işe aldı. Ondan önce birkaç ay, sırasıyla gece nöbetçi kalıyorduk ki, 19-20 yaşlarında bu oğlan işe alındığı için nöbetten kurtulduk. Tam bir varoş çocuğu ama yırtık mı yırtık! Zaten yapacağı iş de eğitim gerektirmiyor. Gece önemli bir olay olursa bize haber verecek ya da gece bir haber yazdırırsak, onu merkeze gönderecek. Oğlanı gececi diye aldık ama sabah en erken o geliyor ajansa; yani kapıyı ilk o açıyor, çayı demliyor. Bütün gün ayak işlerini de yapıyor.. Biz akşam çıkıyoruz o nöbetçi kalıyor 23'e kadar. Memnunduk yani...

THA o dönem nasıl bir kurum?

O dönemin en büyük özel haber ajansı. Aslında tam bir gazetecilik okulu idi bir dönemler. Nasıl okulsa her çeşidi yetiştirdi ajans. Söz konusu olan 1979-80 yılları; 12 Eylül darbesinin eli kulağında. Kadri Kayabal sahibi. Osman Arolat İstanbul'un başında. Ankara bürosu çok kuvvetli, şans eseri sanırım, birçok iyi gazeteci bu büroda çalışıyor. Temsilcimiz Güngör Sayarı. Ufuk Güldemir var, Sedat Ergin var, Canan- Zafer Gedik var, Nihal Alp, Coşkun Aral, Ahmet Kadıbeşgil, idare müdürümüz Mehmet Karabat var, Semra-Bilal Çetin, fotoğrafçılarımız Sabri Canbeyli ile Vehbi Dinçenar, demin söyledim Ünal İnanç var, soyadlarını hatırlayamadığım Dilek ile İçten var. Bayağı kalabalıkımız var yani... Ancak maaşımız düşük, tabii alabilirsek. Zor duruma düşürülmüş-tü ajans. Demirel başkanlığında 2. MC (Milliyetçi Cephe) iktidar. THA'nın haberleri rahatsız ediyor ki, bizzat Demirel devreye girerek, birçok gazete abonelerimizi iptal ettirdi. En büyük gelir TRT. THA'nın her okunan

haberi, kullanılan her fotoğrafı iyi gelir getirirken, tek bir haber ya da fotoğraf kullanmamaya başladılar. Sıkıntı giderek arttı. Daha vahimini söyleyeyim, koca ajansın telefonlarına haciz geldi. Telefonsuz anlayacağın. Her sabah elimize beşer tane jeton verirler, onunla Kızılay postanesinden bakan, genel müdür arardık, haber için. Görüyor musun azmi? Tabii bu azimde MC'ye karşı durmanın da payı yok değildi! Hemen tümümüz solcuyuz çünkü o günler. Diğerlerini bil-

Oğlanı gececi diye aldık ama sabah en erken o geliyor ajansa; yani kapıyı ilk o açıyor, çayı demliyor. Bütün gün ayak işlerini de yapıyor.. Biz akşam çıkıyoruz o nöbetçi kalıyor 23'e kadar. Memnunduk yani...!

mem ama bugün de solcuyum; onu da söyleyeyim. Kimileri sonradan liboş, 2. cumhuriyetçi ya da ulusalcı oldu da...

Tam da 12 Eylül öncesi civcivli günler yani...

Vallahi ajansın içi daha civcivli idi bana göre. Tabii neşemizden de bir şey yitirmedik. O günleri keyifle anıyorum. Zeki ve başarılı insanlarla çalışmak ayrı keyiftir. Onun yaydığı enerji bile yeterlidir aslında. Bugün nerde o kadar başarılı ve zeki insanı yan yana bulmak? Onca sıkıntıya, baskıya karşın biz o kadar uyumlu ve neşe içindeydik ki, o yüzden 12 Eylül'ün ne öncesinde ne sonrasında tam tadına bile varamadık sanırım! Çünkü 12 Eylül darbesini ben THA'da karşıladım.

Yalçın Bey ile ilk karşılaşmanız nasıl oldu?

Bey deyince bir tuhaf oldum. Tabii şimdi bey oldu değil mi? Melih Gökçek'e de Melih Bey denildiğine göre... Vallahi öyle bir şey sordun ki, bu soruya, "Onu ilk gördüğümde çok heyecanlandım. Onunla aynı büroda çalışmak şevkine ve şerefine eriştim" ya da, "O mübarek insanla yanyana oldum" diye yanıt vermek geçiyor insanın içinden...

Peki sizin isteğinize uygun olarak, "Yalçın Beyaz'la ilk nasıl tanıştınız?" diye düzeltiyim ki akort bozulmasın.

Artık öyle bir ülkede yaşıyoruz ki, ne sorarsan, nasıl sorarsan sor akortlar çoktan bozuldu. Yukarıda anlattım, hacizler, sıkıntı falan. Ajans çalışanları öyle özel haberler yapıyordu ki, aboneliğini iptal edenler yeniden abone olmaya mecbur kaldılar, böylece de ajansa para girmeye başladı. Önce telefonlar açıldı, ardından bizim gece nöbetleri bitti ve gececi olarak bu oğlan alındı. Sorduğun 28 yıl öncesi yani. Artık insan akşam yediğini unuturken...

Nasıl birisiydi?

Nasıl birisiydi... İnanın koca Aziz Nesin'i, Nazım Hikmet'i, daha yeni yitirdiğimiz Sadun Aren'i bu kadar irdelemedik. Şimdi bu oğlanı irdelemek hatta adını bilmek bile kanıma dokunuyor doğrusu. Geçenlerde Paris Hilton geldi ya, aynı duyguları yaşadım. Onlarca gazeteci, üst üste, hiçbir iç açıcı özelliği, herhangi işe yarar yeteneği olmayan bir kadının peşinde. Yetmiyor, kadını görmek isteyen halkla çatışıyorlar. Tam trajedi! Konuyla ilgili değil ama bir şey geldi aklıma. Milad'dan Önce üçbinlerde bir Mısırlı şair yazmış. Dünyanın ilk şiirlerinden biri kabul ediliyor. Diyor ki, aklımda kaldığı kadarıyla; Bu nasıl iştir komşu/ayaklar baş, başlar ayak oldu/ hoş olur böyle şeyler zaman zaman/ ama niye sürdü bizde bu kadar uzun... Bize nasıl cuk oturuyor? Bunları söyledim ya, rahatladım.

Şimdi soruya gelelim. Hiçbir özelliği olmayan, nasıl diyeyim biraz fazlaca yalak, arsız bir oğlan. Anımsadığım kadarıyla birkaç gün çok

Sonra yavaş yavaş şımardı. Bunu gördüğüm için hep mesafe vardı arada. Yani yüz verirken başına çıkacak bir kişilik!

Çekinerek yanıma geldi. Söyledim ya mesafeliyim diye. "Hasan abi sana bir şey soracağım" dedi. "Sor bakalım" deyince de, "Ama kızmayacaksın" demez mi? "Ülan pazarlık yapıyorsun benimle. Ne soracaksan sor" dedim sertçe. İşte o zaman öğrendim yukarıdaki temizlikçi kadını... Meğer sabahları erkenden onun için geliyormuş.

sessizdi. Sonra yavaş yavaş şımardı. Bunu gördüğüm için hep mesafe vardı arada. Yani yüz verirken başına çıkacak bir kişilik.

HASAN UYSAL

Yazdığınıza göre bir kere işten kovuluyor kendisi ve siz işe geri alıyorsunuz?

Ankara'da Bakanlıklar semtinde Olgunlar Sokak vardır. Olgunlar Sokak'taki ilk binanın 3. katı ajans. Sabah işe geldim ki, binanın alt katında bulunan Feyman Kulüp'ün önünde, çökmüş yere ağılıyor. "Niye ağılıyorsun lan?" diye sordum sertçe. "Güngör abi işten attı" diye karşılık verdi. "Yine ne bok yedin" deyince de, "Hiçbir şey yapmadım" dedi. "Kalk yerden, kes ağlamayı da. Bir bok yapmadan seni niye işten atsinlar ki. Bekle burada bir konuşayım" deyip yukarı çıktım. Güngör Sayarı sinirli. "Bu fırlatma aşağıda ağılıyor" deyince anlattı. Bir gece önce, "Bakanlıklar'dan geçerken, Ajans'a uğrayayım" demiş. Kendi anahtarı ile açmış büroyu. Farkında bile değiller. İçeride alem var. Bizim haber yazdığımız kâ-

ğıtların üzerinde helvalar, peynirler. Masaların üstünde rakı ve bira şişeleri. Hepsini atmış dışarı ve Yalçın'a, "Ülan bir daha buranın semtinden bile geçtiğini görmeyeyim" demiş. Sabah erkenden gelmiş ki Yalçın mutfakta çay demliyor. Hadi bir daha atmış dışarı tekme tokat, elinden de almış anahtarları. "Abi" dedim, "Oğlan ağılıyor. Ders olmuştur ona, bir daha yapmaz. Zaten az para veriyoruz, işleri öğrendi de. Hem gündüzleri de geliyor, ayak işlerini yapıyor. İşe de çok ihtiyacı var, yoksul çocuk. Böyle-sini bulamayız yeniden..." Güngör Ağabey önce biraz durdu, düşündü ve ardından yumuşadı. "Tamam, gel-sin ama uzun süre gözüme gözükmesin p.ç" dedi. Yani anlayacağın, ileride memleket için büyük yararlar sağlayacak bu büyük insanın önünü açmış oldum. Herhalde ne kadar övünsem azdır.

THA'nın üst katında da EBA Ajansı'nın yeri var... Buranın temizlikçisi hikâyesini nasıl öğrendiniz? Macera nasıl başlamış aralarında?

O kadarını bilemem tabii. Mesela, aldığı viegra yüzünden sarası tutmuş,

bir AKP'linin başarı öyküsü

apar topar EBA'ya getirmiş de olabilirler! Neyse olayı sulandırmayayım; atılma olayının üzerinden en fazla birkaç ay geçti geçmedi. Çekinerek yanıma geldi. Söyledim ya mesafeliyim diye. "Hasan abi sana bir şey soracağım" dedi. "Sor bakalım" deyince de, "Ama kızmayacağın" demez mi? "Ulan pazarlık yapıyorsun benimle. Ne sorarsan sor" dedim sertçe. İşte o zaman öğrendim yukarıdaki temizlikçi kadını... Meğer sabahları erkenden onun için geliyormuş. Biz 08.30-09.00 arası gelirdik işe. O sabahın 7'sinde. Yukarıda EBA diye bir ekonomi ajansı var. Oranın temizlikçisi kadınla birlikte olurlarmış büroda. Kadının örtülü, şalvarlı bir gecekondu kadını. 35-40 yaşlarında olsa gerek. Kocası kötürüm müymüş neymiş. Bu oğlana beni gösterip demiş ki, "Sen onu bana ayarla, ben sana genç kız bulayım."

Temizlikçi kadını size önerdiğinde ne hissettiniz?

Oh dedim, kurtuldum dertlerimden.. Yıllardır bugünü bekliyorum. Şaka bir yana şaşırmıştım, nutkum tutuldu denir ya... Yanlış mı duydum acaba diye yüzüne uzun süre baka kaldım. O arsızca, "Ne olur he de abi" dedi "Vallahi ilik gibi kadın." Ana avrat küfrederek yerimden kalktığımda, durumu anlayıp kaçtı. Şimdi bile aklıma geldikçe sinirleniyorum. P.çin seni koyduğu yere bak, cürete, cesarete bak!

Beyaz daha genç yaşlarında aşmaya taşmaya başlamış öyleyse...

53 yaşına geldim, bir gözlemim var. Bu dinci denilen pembe yanaklı, badem bıyıklı, ıslak dudaklı erkek güzellerinin ortak zaafı para ve kadın. İnancı insanları istismar eden, dini bir ideoloji olarak kullanan, Allah'ı iş ortağı, Peygamber'i yardımcısı gibi gören bu cahil insanların en büyük zaafı bu. Çok süre kalmadı, bunlar ortaya bir bir serilecek, hep beraber göreceğiz. Hele bir de, her nedense travestilere düşkün olanlar var ki... Çoğu belgeli! Aslında bunların hemen hepsi birer Yalçın Beyaz... Mesela taaa, '70'li yıllardan Gökçek'in pub ve sonradan da diskotek işlettiği günlerden iyi bilirim. Çünkü ben o dönemler Maltepe Halkevleri'nin yöneticisiydim. Bir kez o pub'ı bastık, lise öğrencileri buraya alınmayacak diye. Pub niye kapatıldı, diskoteği niye bırakıp kaçtı hepsini bilirim.

Söz ettiğiniz Pub, Ankara'nın hangi semtindeydi? Adını anımsıyor musunuz?

Maltepe'de... Maltepe'nin en göbeğinde, cadde üstünde... Yıllar sonra Ankara Emniyeti'nden dosyasını araştırma olanağı buldum ama ne yazık ki dosyalar yok edildi. Onun için başka bir şey söylemeyeğim şimdilik. Kısaca bu ekibin hepsi birer Yalçın Beyaz. Hak ettik ki, şimdi onlar yönetiyor hepimizi...

Sonra hiç karşılaştınız mı?

Yok, zaten bu olaydan kısa süre sonra istifa edip ayrıldım ajanstan. Sonra uzun yıllar, değil görmek adını bile duymadım.

Niye istifa ettiniz, bu olayla mı ilgili...

Yok canım, bunun için niye istifa edeyim? Öy-

le büyütseydim olayı onu attırırdım. Hadi söyleyeyim; THA'nın sahibi dedim ya Kadri Kayabal. Biz onca yokluk içinde mücadele veriyoruz, üç kuruş paraya; vatan millet adına. Bir duydum ki Kayabal lüks tekne almış kendine. Bunu duyar duymaz bastım istifayı, askere gittim. Dönüşte, THA'da birlikte çalıştığımız Sedat Ergin ve Ufuk Güldemir ile Cumhuriyet'te birlikte olduk. O macera da böylece bitti.

Ve aradan yıllar geçti; 25 Şubat'ta gazeteyi bir açtınız ve karşınızda Yalçın Beyaz yeniden...

Ondan önceydi ilk karşılaşmam. Yani aradan 15-16 yıl geçmiş. Milliyet gazetesinin birinci sayfasının eteğinde, Ankara'nın yeni belediye başkanları diyor. Etimesgut Belediye Başkanı Yalçın Beyaz'ın adı ve resmi de var. RP'liymiş. Mümkün değil, olur da bu kadarı olmaz. Fotoğrafta göğsüne kadar sakallı bir herif. Gözlerden de çıkaramadım. Canan Gedik o sırada Sabah'ın meclis muhabiri; onu aradım. "Bu Yalçın Beyaz o

O arsızca, "Ne olur he de abi" dedi "Vallahi ilik gibi kadın." Ana avrat küfrederek yerimden kalktığımda, durumu anlayıp kaçtı. Şimdi bile aklıma geldikçe sinirleniyorum. P.çin seni koyduğu yere bak, cürete, cesarete bak!

Bel-Pa'da iyi uyuyor değil mi? Bel pazarlama gibi bir şey... Ben gazeteciyim, boş muhabbet değil bizim işimiz. Sohbate biraz haber de katmak gerek. Mesela Melih Gökçek ile Yalçın Beyaz kaç defa Çin'i gittiler? Çin bu, Kıbrıs değil! Çin'de ne iş yaptılar, yaparlar?

Yalçın Beyaz mı" diye. Aslında hiç beklemediğim bir yanıttı o," Evet" dedi Canan. Küçük dilimi yutuyordum. "Nasıl olur" diye kekelelemişim, "Dünya değişti kardeşim, sen daha uyu" demez mi? Devlet Bahçeli'nin Komünist Parti yöneticisi, Deniz Baykal'ın sosyal demokrat olması gibi bir şey... Ya da demokrasiyi savunması... Her neyse ben çok eminim ki, bu dincilerin birçoğunun geçmiş i kirli. Keşke benim yaptığım gibi, başkaları da tanıdığı o insanları anlatsa. En azından istismar edilen, kandırılan, bu yolla oyları çalınan inancı insanları bir kısmı uykudan uyanırsa. Hoş bunlara vermeseler şuna vermelisiniz oylarınızı diyeceğimiz kitle partisi mi var ki? Al birinden vur ötekine...

Müthiş bir kariyer öyküsü değil mi aslında bu anlattığınız hikaye? Bel-Pa'da genel müdür olmak için önce belinizi geliştireceksiniz özetle...

Bel-Pa'da iyi uyuyor değil mi? Bel pazarlama gibi bir şey... Ben gazeteciyim, boş muhabbet değil bizim işimiz. Sohbate biraz haber de katmak gerek. Mesela Melih Gökçek ile Yalçın Beyaz kaç defa Çin'e gittiler? Çin bu, Kıbrıs değil! Çin'de ne iş yaptılar, yaparlar? Piyasayı saran, Türkiye'de zaten kör topal ilerleyen sanayiye en büyük darbeyi vuran Çin malları ile ilgileri var mı? Gelen mallara gümrük ödeniyor mu? Kaç defa gittiklerini duyarsanız zaten küçük dilinizi yutarsınız...

Kaç defa Çin'e gittiler ve orada ne yaptılar?

Bunlar gizli şeyler değil. Belediye Meclisi'nden bile alınabilir. Orada muhalif partilerin belediye

meclis üyeleri de var ama neden-se hemen hepsi suskun. "Nasıl adam susturulur" iyi bilir Gökçekiller! Tam sayıyı bilmiyorum ama şöyle diyeyim; 20'nin üzerinde Çin seyahatleri... Bunlar tabii ki açığa çıkacak bir bir. Ama keşke Mao'nun kemiklerini sızlatan Çinli yoldaşlar bu konuda olsun bildiklerini açıklasalar... Fena mı olur? Ha bir şey daha, bu okuyuculara değil Yalçın Beyaz'a. Ballandıra ballandıra anlattığınız Çin maceralarının CD dolduracak boyutta. Olur olmaz, bilir bilmez insanların yanında konuşmaya düşkün olursan... Çinli hanımlar için verdiği ayrıntılar hele...

Çok şey biliyorsunuz. Bir gazeteci olarak tamamen odaklanmışsınız kendisine.

Odaklanma demeyelim de, Yalçın Beyaz; hem Gökçek'in hem de AKP'nin yumuşak karnı. Bilgisiz ve deneyimsiz. Her yerde uluorta konuşuyor. Bu konuşmalar tabii ki ulaşıyor bize de... Hep beraber gördük, binlerce dönüm toprak satın alıyor, ortaya çıkmasını diye şoförünün üzerine yapıyor. Belli ki yolsuzlukta çok amatör! Her şeyi son derece fütursuzca yapıyor, kadınlarla ilişkiler falan... Bunlar amatörülüğünün işareti. Ama Ankara'da yüzlerce gazeteci var, ekmek paralarını bu işten kazanıyorlar. Az biraz bu işin peşinde koşsalar kimbilir neler ortaya çıkar. Ama nerdeee? Ortada gazete yok ki, gazeteci olsun! Yalnız o değil, gidin Bayındırlık ya da Enerji Bakanlığı'nın önüne dikilin. 3-5 günde herkesin dudağını uçuklatacak ilişkileri, vurgunu ortaya çıkarırsınız. Tabii gazeteniz yayınlarsa!!!

Ankara'yı iyi tanıyan bir gazeteci olarak sizce Melih Gökçek ile çalışma arkadaşı Yalçın Beyaz'ın kaderleri nasıl birleşmiştir? Nasıl bir ortak noktaları vardır?

Bilmem mümkün değil tabii ki ama kestirmesi zor değil. Büyük ihtimal Etimesgut Belediye Başkanlığı döneminden... İkisi de Ankara'nın rant getirecek arazilerini çok severler. Aldıkları arazileri, 100-150 kat değerlendirecek, bu arsalar civarına alt yapı getirmeye çok düşkündürler. Anladığım kadariyle Yalçın ayak işlerinde de kurtulmamış. Bakmayın Bel-Pa Genel Müdürü olduğuna. Bunlar ekip; Salihler, Mehmetler, Receppler ve Cemiller için "uygun arazi" bakıp, gerekli alt yapı çalışmalarını başlatan, bu işleri takip eden de bu bizim garip oğlan...

Kim bu Salihler, Mehmetler?

Onu da siz çıkarıverin canım. Malum dönem çeteler dönemi. Bu çeteyi, herkesin gözü önünde, uzun süredir çalışan soygun çetesini de siz ortaya çıkarıverin. Benden sadece ipucu! Hoş siz çıkarırsanız da, nasılsa bunlar bir ortaya dökülecektir. Hep diyorum çok uzun süre beklemeyeceğiz. Beklediğim; çalınan, soyulan, hortumlanan paralarımızın, arazilerimizin, işletmelerimizin geri alınıp alınmayacağı... Bir şeyi söylemeden de geçmeyeğim. Yalçın Beyaz ile ilgili çok açık bir rezillik, skandal ötesi... Dönen paradan eline geçen yüzde 5 bile değildir ama servetinin miktarı ortada. İSKİ skandalı sonrası koca partinin, SHP'nin

başı yendi, ama bu rezillikten sonra hiçbir yerde şimdi tık yok. Oysa bu olay çorap söküğü gibi, en sonundan en başına kadar herkesi götürmesi lazım. Basın ne yapıyor, ya muhalefet? Gerçekten pes! Bu nedenle, en azından bu olayı anımsatmış olduğunuz için; giderek yoksullaşan, borç batağına batan, iki çuval kömüre bir çuval nohuta oyunu satmak zorunda kalan, işsizlik içinde kıvranan insanlar adına size teşekkür ediyorum. •

Türkiye solunun duayeni Mihri Belli Ergenekon operasyonunu yorumluyor:

Doğu, Dev-Genç'te zengin çocuklarını yanına toplamıştı

Geçen ayın dikkate değer olayı, elbette ki sizin de '60'lı yıllardan yakından tanıdığınız İlhan Selçuk ve Doğu Perinçek'in Ergenekon davasından yani eski adıyla Kontrgerilla davasında gözaltına alınması.

İlhan Selçuk'u kısa zamanda bıraktılar. Buna ben sevindim. Demek ki dikkatli davranmış. Eskiden böyle değildi. Eskiden yıldızları çok olanları "safe ne kadar çok alırsak bir an evvel hedefe ulaşırız" gafletindeydi. Bu tutumu yadırgamış, "İnşallah iyi olur" diye düşünmüştüm. "Belki ben yanılıyorum" demiştim. Pek aklım yatmıyordu ama...

'70'deki sol darbe girişimlerinden mi bahsediyorsunuz?

12 Mart 1971 darbesi öncesinden. O zamanlar görüşüyor muydunuz? Yani bu meseleyi açık açık?

Görüşüyorduk. Bana, "iyi haberler" getiriyorduk. Ama o heyettekiler arasında Mihri Belli'nin güvenilir bir insan olmadığı konusundaki tartışmalardan hiç bahsetmemişti bana. Kendisi sahip çıkıyordu tabii.

Sahip çıkıyordu derken size mi sahip çıkıyordu cuntadakilere karşı?

Yani o tartışmalarda benim lehimde konuşuyordu. Ama o tür tartışmaların varlığından benim haberim yoktu, bana haber vermemişti. O tür tartışmaların var olması; demek ki, kafası karma karışık kimselerin içinde olduğu bir heyetle devrini yapılacak. Ve, kime vurur, kime vurmaz o devrim hareketi! Belliydi. İnsanlar yanılıyordu diye düşünüyordum. Gençlik bizim etkimizde diye bizi hesaba katıyorlar ve sureti haktan geçiyorlardı. Yalnız bilmek gerekir ki o günkü ordu, omuzu kalabalıkların da dışında başka bir tekipteydi. Nitekim 12 Mart döneminde subay kadrosunun yüzde 16'sını solculuktan ordudan attılar. Bir o kadarını da etkisiz görevlere tayin ettiler.

Böyle de olsa prensip olarak darbe-ye güvenmek yanlış değil mi?

Yanlış...

Sosyalizmi, devrimci marksizmi benimseyen genç subaylar darbeden yana mıydı yolsa başka birşeyden mi? Bunlardan bazıları Saffet Alp gibi Kızıldere'de Mahir Çayan'la beraber öldüler. Bunu da darbeyi şöyle ya da böyle benimsemeyi de bugünün gençliğinin hatta '78 gençliğinin algılaması zor.

Bir kere hiçbir seçikle sosyalizmin geleceğine inanmıyordu. Halk kitleleri Adalet Partisi'ni destekliyordu ve bunun kısa vadede değişeceği duygusunu taşımıyordu kimse. Kitlelerin hareketlenmesini öncü eylemlerin sağlayacağına inanıyorlardı. Orduyu bölmenin de bunun bir parçası olduğunu düşünenler olabilir. Fokoculuk, (Mahir'in öncü savaş teorisi) ve Mari-guellacılık (Deniz bu adamın kitabından çok etkilenmişti) bu türden eği-

limlerdi. Biz ise sol darbeyi duyduk ama karşısında da durmadık. Örnek vermek gerekirse 16 Haziran eylemleri olduğunda İstanbul'da ordu cephaneleri boşaltmaya hazır, yani işlere dağıtmaya hazır olan subaylar haber yolladılar ama bunları alıp kullanabilecek kimse yoktu ki. Dev Genç'li genç subaylar, ordu hakkında olduğundan daha olumlu bir görüşe sahiptiler yinede.

Bugünün Türkiye'sinde en ufak çapta bile ilerici bir darbe olabilir mi?

Olamaz. Ama orduda memlekette ne varsa onun yansıması olurdu. Ne kadar izole edebildiler bilmiyorum.

Yüksek paşaları cumhuriyetçi ve laik kabul edip onların yapacağı darbe türü bir oluşuma hayırhah bakanlar pek de az değil. Özellikle bu AKP yükselişini tehdit olarak algılandığında.

Onlar ne cumhuriyetçidir, ne de laik.

Amerika şimdilik ılımlı İslam di-yorsa?

Türkiye en son operasyonlarda da ortaya çıktı ki kendisi, kendi bağımsız hedefini saptamaktan yoksun. Kandil bombalamasında hedefleri Türk uçaklarına gösteren ve bunun filmini çekip basına dağıtan Awacs uçakları yani Amerikalılar. O ne hedef gösterirse sen onu vuruyorsun. Daha büyük ölçekle, biraz da abartarak düşünürsen PKK'yı mı vuruyorsun? Irak'ın Sadr'ını mı vuruyorsun? Yoksa İran'ı mı bilmiyorsun? Son derece yanlış ve sonuçsuz olacağı belli bir PKK ile savaş kışkacına, ordu kendini kaptırmış, demokratik bir çözümün önünü de tıkıyor, bunu için ABD'ye her türlü tavizi vermeye hazır. Genelkurmay Başkanı, "ABD yeter ki barışçı çözüm demesin, herşeye razıyız" diye demec veriyor. Biraz daha zor duruma düşerse ılımlı İslama da ikna olabilir. Bu kıskaktan kurtulmadan Türkiye için ne siyasi ne de ekonomik bir çıkış yoktur.

İlhan Selçuk salıverildi ama Doğu Perinçek tutuklandı. Onu daha da yakından tanıyoruz. Onunla ilgili görüşleriniz nedir?

Doğu Perinçek 1968'e kadar bizdendi yani MDD'ci (Milli Demokratik Devrim) idi fakat Dev-Genç içinde zengin çocuklarını etrafına toplamıştı. Bunlar militan kesime yani Deniz'lere falan karşıydılar. İyi dergi çıkarırlardı. Daha çok dergici olarak benimle temas ediyorlardı.

Militan olamamak suç mu?

Türkiye şartlarında devrimci, sosyalist hatta demokrat olmak iddiasındaysan gerekli. Yoksa başka kılıklara gidersin.

Doğu Perinçek Ergenekon'a girmiş midir?

İnşallah girmemiştir.

Ergenekon sizce ne? Kırk yıldır var

olduğu söylenen Kontrgerilla mı? Yoksa ondan bölünmüş bir parça mı? Yoksa bağımsız birşey mi?

Devlet içinde, terör yapmak ve yaptırmak üzerine kurulmuş yada birilerine kurdurulmuş örgütler Osmanlı'da, Cumhuriyet'in ilk yıllarında da vardı. Topal Osman hikayesi gibi, Sabahattin Ali'nin Edirne sınırına götürülüp katledilmesi gibi ama 1960'lı yıllarda oluşturulmaya çalışılan örgütlerin genel adı 12 Mart darbesinde işkencecilerin ağzından öğrenildi ki; kontrgerilla imiş. Hatta İlhan Selçuk'un işkence edildiği Ziverbey Köşkü'nün de kontrgerillanın sorguevi olduğu söylendi. Suç dosyası, herkes biliyor ki epey yüklü. Önce devrimci gençlik önderlerinin birer birer sokaklarda kısırılıp öldürülmeleri, Eminönü araba vapurunun batırılması, Kültür Sarayı yangınının devrimcilerin üstüne atılması. Özellikle 12 Eylül'den önceki birkaç yılda kontrgerilla uygun çalışma ortamı buldu. Kimi sağdan çoğu soldan, bir sürü aydının katli. Buna Abdi İpekçi de dahil. Maraş katliamı, Çorum olayları. Kısacası hem 12 Mart'ı, hem de 12 Eylül'ü hazırlayan provokasyonlar.

Neden özellikle 12 Eylül öncesi uygun ortamdı?

12 Eylül öncesi 1974-1980 arası, sol bölünmüş halde idi ve merkezi refleks gösterecek halde değildi. Kimse kimseyi dinlemeyince en iyi provokasyon ortamı oluşmuş olur. 12 Mart öncesinde devrimci gençlerin kısırılıp öldürülmelerine karşı savunmayı merkezileştirememiz bizim hatamızdı. Perakendeye bıraktık. Bu da bölünmemize neden oldu... Ve 12 Eylül öncesindeki durum oluştu.

Ergenekon Kontrgerilla'nın devamı mı?

Olabilir. Bunca zaman sonra bölünmüş de olabilir. Anti-komünizm üzerinden kurulmuş bir örgütün aynen kalması ve aynı yapı ile kürtlere karşı kullanılması, -adı JITEM oldu dendi- sonra laikçilik yaptırılması düşünülemez. Yeni görünüm vermek gerekebilir. Hep aynı merkezden yönlendirilmiş olabilir ama. Bu yüzden birbiri ile çelişkisi olsa bile hep ABD danışmanlığı ile kurulmuş aynı örgüt olarak algılamak gerekir. Ve toptan hepsini tasfiye etmek gerekir.

Ergenekon dışında derin devlet var mıdır?

Dinci parti derin devletin bir kolunu tasfiye ediyor. Bizim politikamız derin devletin her iki kolunun da tasfiye edilmesidir. Bizim politikamız, derin devletçiliğin terörizm olduğunu anlamak ve Türkiye'nin terör konusundaki yanlış teşhisini değiştirmektir. Demokrasinin önünü derin devletçi devlet anlayışının tıkadığını ilan etmektir.

Bizim için derin devletin dinci ya da

laikçi kanadı arasında bir tercih olmaz mı?

Hayır olmaz.

Derin devlet yöntemlerinin Türkiye'de en çok meşru görüldüğü dönem Kürt savaşının yükseldiği dönem oldu. Birçok demokrat geçinen insan ülke bölünüyor kaygısı ile bu yöntemleri kabullendi.

İlhan Selçuk'u bile bunlardan biri saymak mümkün. Kirli savaşın devamından yana olursan Veli Küçük ile aynı safa düşersin. Demirel, Özal, Çiller, Ecevit, Erdoğan hep bu savaşın devamından yana olduklarından bunlar aynı zamanda kontrgerillacı sayılmak zorundadır. Hatta Karayalçın bile. Kontrgerillacılık aslında Türkiye'nin yönetim biçimi haline geldi. bundan halen de kurtulmuş değil. Böylesine kötü yönetilmemiştir Türkiye geçmişte, Kontrgerillacılık-Ergenekonculuk aslında 12 Eylül'cülüktür. Ermeni sorununda bizimle uğraşan Amerika'daki Ermeni diasporası ile sorun yaratmıyoruz, dostumuz ve belki de Ermeni sorununda muhatap olunacak kişi; Hrant Dink'i öldürüyoruz. Kürt sorununda Amerikan işbirlikçisi Barzani'yi Talabani'yi dost sayıyoruz. Aynı vatan çatısı altında yaşamayı kabul eden örgütün militanlarını öldürüyoruz. Barış pek de taviz vermeden mümkünken, barış olursa hesap vermekten korkuluyor. İşte devletin kontrgerillacılaşması bu. Bu devletin geçmiş suçlarının hesabını vermemek uğruna geleceğini ipotek altına almaktır. Ve bu ipotekin tercümesi emperyalizme siyasi ve ekonomik bağımlılıktır. Her istenen tavizi vermektedir.

İyi yönetim sizce ne?

Türkiye'nin varlığını ve toprak bütünlüğünü kabul edecek Ermeni ile dost olmaktır, ittifak kurmaktır. Bu Ermenilerin Hrant Dink ve dostları olduğunu biliyoruz. Türkiye'nin varlığını ve toprak bütünlüğünü kabul eden Kürt ile dost olmaktır, ittifak kurmaktır. Toplum düşmanı kontrgerillacı devlet anlayışını tasfiye etmektir. Türkiye Kürt hareketi ile ittifak kurmadan bağımsızlığını artık sağlayamaz.

Türkiye solunda da Kürt hareketinde de AB'ye hayırhah bakan geniş sayılabilecek çevreler var. Türkiye'nin birçok sorunu özellikle Kürt sorunu da Ortadoğu eksenli bir sorun. AB'nin Ortadoğu politikası da ABD'ninkinden pek de farklı değil, işgali destekliyor, direnişçileri terörist sayıyor. Dolayısıyla solun müttefiklerinin terörist sayılması solun terörist sayılması anlamına geliyor. Sol çatı partisi hem soldan hem Kürdlerden AB'ye hayırhah bakanlar ve anti-emperyalizm nedeni ile soğuk bakanlar beraber aynı partide nasıl olabilir?

İstersen çatı partisi değil de cephe partisi diyelim; aslı cepheci ve seçime gir-

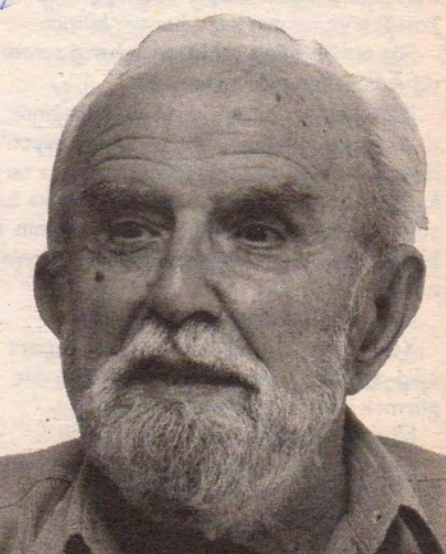
mek için parti adını alır. Bir kere Almanya'nın, Fransa'nın emperyalist olmadığını iddia eden yok bu çevrelerin hepsinde. AB'ye girelim diyenler vardır. Ama bu çelişkidir. AB, Kürt hareketinin tasfiyesinden yanadır. Bu Kürtler için kendini inkar etmek olur. Türk solundan olup da anti-emperyalistlik iddiasında olanlar elbette ki AB'nin Ortadoğu, hatta Türkiye politikalarına karşı olacaktırlar. "Türkiye AB'ye girsin mi girmesin mi? Girerse demokrasi gelişir mi?" türünden muğlak ve anlamsız tartışmalar üzerinden saçma bir saflaşmaya gidilmezse sorun çıkmaz. Aksine yol alırken görüş birliği pekiştirilebilir. Ben AB'ye karşıyım. Özellikle bölge politikalarından dolayı. Anti-emperyalizmin net olması için AB'ye karşı olunması lazım. Kürtler için de nettir bu. Anti-emperyalist olmazsan gönüllü birlik ya da ayrılık yolunda ulusal kurtuluşu kazanamazsın. Halkların kardeşliğini sağlayamazsın. Örgüt olarak da kurban olur gider tasfiye olursun. Kürt ve Türk işbirlikçilere tavır almadan olmaz.

Kürt sorununun ulusal sınırlar içinde çözülebileceğine inanıyor musunuz bugün için? Irak işgalinden önce daha mümkündür dediniz. Bugün Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) var ve bölge çapında düşünülmezse çözüm yaratılabilir mi? Siz de BOP'a karşı Halkların Ortadoğu Projesi (HOP) demiştiniz. Ayrıca Kürtler 4 ülkede var.

Ben kısa vadeli çözümü göstermemiz gerek diyorum. Hükümet burada, ordu burada, Kürtler adına muhatap burada. Parlamentoda DTP de var.

Kısa vadeli çözüm olsa bile diğer dış şartlar bunu yok edebilir. Hele Ortadoğu'da savaş varken ve sınırlar yeniden çizilirken. ABD işgali devam ediyor.

ABD gelecek sene çekip gidecek. Demokratlar iktidara gelince gidecek. Irak iktidarı nasıl şekillenecekse çözümden yana olan ve anti-emperyalist Kürtlerin bugünden direniş güçleri ile görüşmesi lazım. Her halkın her mezhabin taleplerini hesaba katmayan bir Ortadoğu barışı olmaz. Böyle, HOP da olmaz.

ÇAĞDAŞ BİR SPOR TOPLUMUNA DOĞRU

“Çağdaş” sıfatının ifade ettiği: bizi eskiten zamanın üzerimizden geçtiği an’dır. Yani an bizim çağımızdır. Zaman tüm canlıları eskitir. Bu canlılar arasından sadece insan, zaman kavramına ulaşmıştır. Zaman kavramının oluşmasında, maddenin her türlü hareketinin yanısıra, organik varlığın eskime sürecinin de büyük payı olduğunu söyleyebiliriz. Sonu ölümlen biten eskime sürecinin, insanda maddenin bütün öteki hareketlerinden çok daha yüksek bir etki doğurduğu varsayılabilir. Birisini ölümlen tehdit etmek, onu “zaman dışıyla” tehdit anlamına gelir. Olağan bir bilinç için bu çok korkunçtur. Ama zamanın ötesini hedefleyen kişilikler açısından, ölümlen, hiçbir suretle tehdit algısı içermez. Fakat bunu başka bir bilincin algılaması imkansızdır. Her neyse. Ama sonuçta insan eskiyen, yaşlanan, yaşlanma dolayısıyla zayıf ve hasta düşebilen bir varlıktır. Zayıf ve hasta düşmek, acının yanısıra, birlikte getirdiği sorunlar nedeniyle mutsuzluk kaynağıdır.

Amaca yönelik bir mücadele sürecinin, adletsiz bir güce karşı direncin, dayanışma ve paylaşım gibi erdemlerin gerektirdiği şekilde etkin olabilmenin ve sonuçta mutlu bir hayatın öncelikli koşulu sağlıklı bir bedendir. Ruh sağlığı birebir bedene tâbi olmamakla birlikte, ikisi arasında tayin edici bir ilişki olduğu su götürmez. **Burada devletin tutumunu, siyasi iktidarları, toplumsal sistem ve mülkiyet ilişkilerini gerekçelendirerek zamanın bizi eskitmesini bekleyemeyiz.**

Bazı antropolog ve fizyologlar insan anatomisinin tarih öncesi çağlardan kalan verilerine işaret ederek, onun sürekli ve çok uzun mesafeler koşmaya elverişli bir yapısı olduğuna değiniyorlar. Henüz tabiatın sıyrılıp çıkmazdan önce, atalarımız hareket olarak yürümeyi değil, sıçramayı ve koşmayı yeğliyorlarmış. Bu iddia ne kadar doğrudur tam bilemiyorum. Ama binbir tehlike içeren yabani tabiatla yaşamının, beslenmenin ve neslini korumanın, salına salına gezererek mümkün olamayacağını kestirebiliyorum. Öte yandan, insanın doğayı değiştirme ve dönüştürme eylemi için harcadığı emek, ortaya koyduğu artık ürün-değer ve birikim, ona belli bir konfor sunar. Tarihi süreç içinde her türlü artık ürün ve değer, yani konfor imkânlarının ağırlıklı olarak belli sınıf ve toplumların tekelinde yoğunlaştığına tanık oluyoruz. Tarihi süreç içinde orta sınıflarda da konforlu yaşam özleminin arttığı savlanabilir.

Fakat hangi sosyal sınıfta, hangi işbölümünde yer alırsa alsın, insanın binlerce yıllık bir aşamadan sonra, tabiatın sıyrılıp çıkması, şehirler kurarak yerleşik düzene geçmesiyle birlikte, genel olarak kendi hareket yetisini ve alanını kısıtladığı gözlemleniyor. Günümüzün modern toplumlarında tv’lere çıkan her hekim, şehir insanlarına, daha fazla hareket etmeyi, düzenli olarak yürüyüş yapmayı öneriyor. Anatomik ve sinirsel yapısı, iki ayak üzerinde durmaya ve yürümeye elverişli bir canlının, bugün geline nokta tavsiye sonucu yürümeyi aklına getirmesi veya hiç getirmemesi onun uğradığı şizofrenik dönüşümün küçük bir göstergesidir.

Tabiatla her canlı, anatomik yapısının öngördüğü hareket yeteneğini sonuna kadar kullanırken, insanın bu yeteneğinden tasarruf etmesi

düşündürücüdür. Oysa tabiatla bir canlının, hareket yeteneğinden tasarruf etmesi, onun yaşama iradesinden tasarrufu anlamına gelir. Doğrusu, insan dışında herhangi bir canlının, olağan koşullar altında kendiliğinden bu eğilime girebileceğini varsaymak zor görünüyor. Öyleyse bir canlı olarak anatomik yapımızın gerektirdiği şekil ve miktarda hareket etmemiz, eğlenceden, para kazanmaktan ve tüketmekten daha öte bir zorunluluktur. İçki, sigara gibi haz tutkularına rağmen, düzenli ve tempolu hareket etmek zorundayız. Hattâ bana kalırsa bu zorunluluğu yerine getirmek için yukarıda andığım hazlardan vaz geçmek gerekmiyor. Sonuçta has bir tütünün, buz gibi bir biranın lezzetini alabilmek, sağlıklı bir bünyeyle mümkün olduğuna göre, spor ve haz unsurları arasında (denge değil) sağlam bir “uyum” yakalamak yeterlidir.

META KÜLT’Ü VE SPOR KÜLTÜRÜ

Bireye hitaben, düzenli spor yapmanın iyi ve gerekli bir şey olduğunu, vurgulamak amacıyla, fazla laf etmek anlamsızdır. Ancak toplumsal süreklilik içeren yaygın bir spor kültürü geliştirebilmek ve sporcu kuşaklardan oluşan bir toplum yeşertilebilmek için, bu meselenin her fırsatta uzun uzadıya irdelenmesi kaçınılmazdır.

Spor konusu doğrudan bizim işimiz değil belki, fakat ülkenin spor “kültürü,” acilen “Dr.” Ahmet Çakar, Hıncal Uluç ve benzerlerinin düzeyinden kurtarılmalıdır.

Ülkemizde yakın döneme özgü bütün kötülüklerin doğum tarihi olan 12 Eylül, sporda da onarılması on yıllar alabilecek derin tahribatlara yol açtı.

Futbol her zaman en popüler spordu, fakat 12 Eylül sürecine dek atletizm’den boks’a, güreş’ten, voleybol’a kadar, öteki sporlarla futbol arasında, kitleler açısından makûl bir ilgi bağıntısı bulunuyordu. 12 Eylül ve Özal yönetimi bu makûl oranı parçalayarak, futbolu, içinde büyük rantların ve çıkar kavgalarının döndüğü bir tekele dönüştürdü. “Futbol” ve “spor” kavramlarının bu dönemden itibaren teorik ve pratik olarak esaslı şekilde ayrılmaya başladığına tanık olduk. Rant sahaya inerken, kitle tribüne çıktı ve çeşitli ses telleri ve gırtlak hastalıklarıyla birlikte orada kaldı. (Tıp çevreleri, son yirmi yıldır ülkede artan “nodül” vb. boğaz hastalıklarında, sahadaki rant kavgasına tribünden yırtınarak katılmanın, ne oranda katkısı olduğunu araştırmalıdır.)

Dünyada ve ülkemizde, futbolun, kuralları anlaşılır, değişken tempolu, her mevsim oynanabilen ve seyri eğlenceli bir açık hava sporu olması, onun meta biçiminde pazarlanmasını kolaylaştıran başlıca unsurlardır. Havayı, suyu bile metaya dönüştüren kapitalist medeniyet, kuşkusuz bu fırsatı kaçırmayacaktı ve kaçırmamıştır. Ancak “futbol spor”u kapsamında, toplumdaki seyirci sayısının, düzenli oyuncu sayısının binlerce belki onbinlerce kat geçmesi, doğal karşılanamayacak bir durumdur.

Özal dönemiyle birlikte büyük kentlerimizdeki arsa ve yeşil alan yağmasının hızlanması sonucu, hemen her mahallede sayısız çocuğun özgürce top koşturduğu çayır, bahçeler kayboldu. Etra-

fı telörgülerle çevrili, sağlıksız beton üzerine plastik halı serili sahalara mahkum kalan gençlik, ben dahil, son yirmi yıldır hangi ortopedik arazlara uğramıştır? Tıp çevreleri bunu da araştırabilirler.

“Mahalle kahvesi” ve “kahve kültürü” birçok yönden eleştirilebilir. Ancak yine 12 Eylül öncesi yılları anımsayacak olursak: hemen her mahalle kahvesinin önünde asılı, semt takımının o hafta oynayacağı maça ilişkin tarih, rakip takım adı, saha ve saat bilgilerinin tebeşirle yazıldığı küçük kara tahtalar adeta bir kitle sporu göstergesiydi. Semt takımları, türlü imkansızlıklarına rağmen, yöre gençliğinin girmek ve oynamak için can attığı, ilk toplumsal kabul görme imkanlarından biriydi. Bütün mahalle, bir gün takımlarının “federe” olmasını, amatör kümeye girmesini hayal ederdi. Hattâ, **Sirkeci Gençlik, Kadıköy Yoncaspor, Çamlıca Gençler Birliği, Üsküdar Anadolu** gibi İstanbul’un **efsane** amatör takımlarında antrenmana çıkmanın, yöre halkı arasında ‘Fener’de, ‘Gassay’da oynamaktan daha görkemli algılandığı dönemler olmuştur. Günümüze gelindiğinde: bu kulüplerimiz hâlâ mevcut olabilirler ama o ruhun, sporun ve sporcunun, saf, coşkulu, idealist ruhunun; bu yüksek “pedagojik imkân”ın neredeyse yitirildiğini varsayabiliriz. Acıdır.

Gerek bireysel, gerekse kolektif esaslara dayalı spor türleri, rekabet, mücadele azmi, takım ruhu gibi, yaşama iradesinin ifadesi olan duyguların gelişimi için eşsiz imkânlar içeriyorlar. Fakat Özal döneminden itibaren bu duyguların “görmemişlik”le birleşerek, karşılığı olmayan bir “üstünlük” talebine dönüştüğü, kültürümüze yabancı bir holiganizmin alıp başını gittiği dönemler yaşadık, yaşıyoruz. Sporun paraya değil, insan türünün varoluşuna ilişkin bir eylem olduğunu güncellemek için yazmalıyız.

SPOR İMKANLARI / İMKANSIZ SPORLAR

Modern toplumda insanın bedensel-fiziki hareket yetisinin, giderek daha çok devre dışı kalması, zihni hareket yetisinin ağırlık kazanmasıyla ilişkilendirilebilir. Fakat zihni hareketin ağırlık kazanmasıyla, zihni yaratıcılığın eş anlamlı olduğunu söyleyebilir miyiz? Zihnimizin işlem sayısının artması, onun yaratıcı yetisinin arttığı anlamına gelir mi? Tarihin her döneminde, her toplumda, tek tek üretken ve yaratıcı bireyler olabilir ama toplumsal bir eğilim olarak basit, fakat zekice arayışlara açık olmak, her toplumun (bilinçaltı) özlemi olsa gerek.

Üç beş sene öncesine dek bu memleketin sokaklarında çalgı çalmak bile yadırganırdı, belki sokakta pandomim yapmak, küçük bir “skeç” oynamak hâlâ yadırgatıcı bir davranıştır. Hayır vatandaş yadırgamasa, polis yadırgar, esnaf yadırgar, gerçeğimiz budur. Ancak tv’de, yarışmalarda hayranlıkla izlediği şeyleri, sokakta kabullenemeyen insan tipi, sadece bizim ülkemize özgü değildir, neyse... Aslında konu spor ve sporcu bir toplum yeşertmek olduğunda: yoktan, olmayan, bilinmeyen şeyleri keşfetmekten söz etmiyorum. “Jogging” histerisinden de söz etmeyeceğim.

Spora ilginin çeşitli ve renkli olduğu Özal öncesi yıllarda, bazı evlerin bahçesinde, balkonunda bir halter bulunurdu. Beş kiloluk iki adet çimen-

to doldurulmuş “Vita” kutusunun arasına yerleştirilen yarım parmak galvanizli su borusundan yapılmış bu halterler, yaz aylarında bizim birer plaj canavarına dönüşmemiz için yeterli idman imkanı sağlardı. Aynı su borusunu toprağa gömülü iki adet 5x10 direk üstüne sabitleyerek, bahçede “barfix” çalışmak, zaten en eğlenceli sporlardan birisiydi. Çıta, branda ve boya kullanarak “kano” imal etmek ve Harem’de kano küreği çekmek, bir dönem bizim mahallede modaydı. Bir ağaca, branda’dan dikilmiş kum torbası (dibine az kum, gerisi talaş veya kırıntı) asmak ve saatlerce stres atmak, günlük eğlencemizdi. Yanısıra futbol elbette vazgeçilmezdir, ancak minyatür kale için bile, her istediği zaman iki takım oluşturacak sayıda adam bulmak zordur. Benzer örnekler sınırsız şekilde çoğaltılabilir. Zaten mesele örnek sunmak veya örnek bulmak değil. **Bir zamanlar karanca karanca sahip olduğumuz, görece yaygın spor tutkusunu, futbol dışında da geri kazanmanın imkanlarını araştırıyorum.**

YENİ TARAFTAR CAMIALARI

Amatör kulüplerin “federe” olabilmeleri için, futbol dışında, en az beş spor dalında faaliyet göstermeleri şartı vardı. Bilmiyorum bu şart hâlâ geçerli mi? Ama milyon dolarlık futbol takımı kuran profesyonel kulüplerin, amatörlüğü tartışmalı basketbol ve voleybol dışındaki öteki branşlara ayırdıkları bütçe, verdikleri önem komiktir. Ayrıca bu kulüpler amatör branşlarda dahi, sadece yetenekli ve yaşı sınırlı sporcu peşinde koştukları için, toplumsal, kitlesel ihtiyaca yanıt vermekten zaten uzaktırlar. Oysa sporcu bir toplumun, yaş ve yetenek sınırlarının ötesinde, bir yaşama tutkusuna olarak spora yönelmesi gerekiyor. Yani **“herkesin yeteneğinden, ihtiyacına göre”** ilkesi burada da geçerlidir.

Son yıllarda büyük futbol kulüplerinin örgütlü taraftar kitlesi, statlara açtıkları pankartlarda toplumsal ve ahlâki sorumluluk ifade eden sloganlara yer veriyorlar. Bu taraftar kesiminin, holigan kültürünü aşmak için, sezgisel olarak sorumlu bir yönelim içinde olduğu anlaşılıyor. CHE hecesinin öne çıktığı ümit verici gelişmeyi desteklemek, hangi kulüpten olurlarsa olsunlar kardeşlerimizin yanlarında yer almak gerekiyor. Yukarıda özlemini dile getirmeye çalıştığım, kitlesel-sporcu nesillere doğru atılacak adımlar, belki de onların eseri olabilir, niçin olmasın? Henüz işin başında da olsa, belli bir taraftar kesiminin, ahlâki ve toplumsal sorumluluk duyması şanstır ve bir daha böyle bir kuşak gelmeyebilir.

Taraftarı olduğunuz kulübün forması üstünüzde olsun ama kulübünüzden destek beklemeksizin, taraftar camiası olarak, semtlere özgü günler, haftalar, binbir daldaki yarışlar, futbol ve “jogging” dışında da teşvik turnuvaları, antrenman atölyeleri, kurslar düzenleyebilir, özgün bir “jargon” geliştirebilir, paradan ve zamandan bağımsız teknikler, moda ve tutkular oluşturabilir, yaygınlaştırabilirsiniz... Bir insanın tek bir sloganla, bir toplumu yönlendirdiği çağlardayız. Bu konuda örgütlü olmanın avantajları saymakla bitmez, haftada birgün tribünden bağırarak yerine: **“hergün, her sporda Aslan, Çarşı ve diğerleri...”**

Beraber yürürlerken bu yollarda; sonra ayrı düştüler. AKP'den istifa edip, yeni bir oluşumun içine giren Dr.

Başbakan'ın bugün ki yollarda yürüdüğünü, yorumlamakta zorlan

Onu, bir dönem Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın arkasındaki en önemli isimlerden biri olarak tanıdık. Erdoğan'ın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde, parlayan yıldızı, onu daha sonrasında Meclis'e taşıdı. 3 Kasım 2002 seçimlerinde AKP Balıkesir Milletvekili olan Op. Dr. Turhan Çömez, daha sonra partisinden istifa etti... Şu dönem yeni siyasal arayışların ve oluşumların konuşulduğu şu günlerde, Çömez ile gündemin gölgesinde bir röportaj yaptık:

kutlu@leman.com.tr

Kutlu Esendemir

Dilediğim her soruyu size yöneltebilir miyim ve "şuna değinmeyelim" diyeceğiniz bir konu var mı?

Tabi ki yok.. Siz sormakla görevlisiniz ben de yanıtlamakla... Aksi halde olgun bir demokrasiden bahsedebilir miyiz? Bu ülkede yaşadığımız sorunların temel nedeni de açık ve yalın olmamak değil mi zaten? Dilediğiniz soruyu sorun lütfen... Ancak peşinen belirtiyim ki, polemik yaratacak sorulara kişisel tartışmalara yaklaşım tarzım sizi mutlu etmeyebilir.

Peki... Röportaj yapmaya karar vermemizin ardından Türkiye tozduman oldu ve biraz geciktik... Neler oluyor Turhan Bey; nedir İlhan Selçuk, Doğu Perinçek ve Prof. Kemal Alemdaroğlu'nun gözüne alınışının özeti?

Üzüntü verici bir manzara tabii. Çok yavaş. Siz, ülkenin en tecrübeli gazetecilerinden birinin, rektörlük yapmış bir bilimadaminin ve bir siyasi parti liderinin gözüne alınmasının fotoğrafını nasıl izah edersiniz?

Elbette kimsenin yasalara aykırı davranmaya hakkı yok. Elbette kimse hukukun üstünlüğünü ve yargının bağımsızlığını tartışamaz. Elbette devlet otoritesi dışında bir yapı, bir çete kabul edilemez ve gereği mutlaka yapılmalıdır. Ama siz eğer gözaltına almakla gözdağı vermeyi birbirine karıştırırsanız, demokrasie zarar verirsiniz. Bir davada yargıyı tartışmaya açıp diğerinde alkış tutarsanız, hukukun üstünlüğüne gölge düşürürsünüz. İktidara yakın bir gaze-

Sanırım Küçük Hoca'nın bu tezi kanıtlaması için önce 6 yıl tıp fakültesi okuması, sonra 4 yıl nöroloji ihtisası yapması gerek !

Kimse La Yüs'el değildir. Kimse demokrasilerde elindeki gücü sınırsızca kullanamaz. Kimse, "Sandıktan çıktım, her şeyi yaparım" diyemez !

teden her gün tefrika gibi çete haberleri yaymaya kalkarsanız itimadinizi kaybedersiniz. Bu ülkede temiz eller operasyonunu, sadece ellerini yüzüne sürüp aynaya bakma cesareti olanlar yapabilir. Keşke ben yanılsam da, süreçten Türkiye galip çıksa...

Bu operasyon siyasi bir operasyon ise bu operasyonu eski arkadaşlarınızdan kim yürütmüştür?

Yargıtay Başsavcısı'nın AKP'yi kapatma

davasıyla ilgili Anayasa Mahkemesi'ne iddianamesi'ni yollamasının ardından gelen bu operasyon, Türkiye'de siyasal dengeleri nasıl değiştirir?

Türkiye'nin siyasal dengeleri İspanya'da bozuldu. Kolay kolay da toparlanacağına benzemiyor. Anayasa'da türbanla ilgili yapılan değişiklik sanırım pek çok sürecin de belirleyicisi oldu. Ben başörtü kullanan öğrencilerimizin, eğitimsiz bırakılmasını doğru bulmuyorum. Onlar da okuyabilmeli, eğitilmiş bireyler olarak hayata atılabilmeli. Ama kimse onların üzerinden siyaset yapmamalı ve dini hassasiyetler istismar edilmemeli.

Keşke bu hakkı tesis ederken parmak hesabı yapılmıyaydı. Bu konuyu siyaset adamları samimi, önyargısız ve akıllıca çözebilseydi. Siyasi parti liderleri bir araya gelip, "Bu konu artık gündemimizden çıksın, bu ülkede kimsenin boynu bükük kalsın, hepimiz bu sorunun samimi olarak çözülmesini arzu ediyoruz" deseydi ve bu irade ile sürecin kendiliğinden hallinin yolu açılabilir. Keşke siyasi iktidar, olaylara daha gerçekçi ve samimi bakabilseydi. Geline nokta elbette üzüntü vericidir. Kapatma davası Türkiye için bir talihsizliktir. Siyasi partilerin ödülünü de, cezasını da halk vermeli. Hesap sandıkta görülmeli. Ortaya çıkan tablo Türkiye'nin itibarını örselemiştir. Ancak şunu da göz ardı etmemek gerek: Kimse La Yüs'el değildir. Kimse demokrasilerde elindeki gücü sınırsızca kullanamaz. Kimse,

0 bir dönem Başbakan Erdoğan'ının en yakınındaydı...
Turhan Çömez yeniHarman'a konuşuyor:

milerle beraber, hangi nelerle ıslandığını ıyorum

"Sandıktan çıktım, her şeyi yaparım" diye-
mez. Demokrasilerde güçler ayrılığı vardır
ve güçler birbirini dengelediği gibi denetler.
Eğer Ak Parti programında vaadettiklerini
yapsaydı, seçim kanununu, siyasi partiler
kanununu değiştirseydi, dokunulmazlıkları
kaldırsaydı, bu sorunla karşılaşmazdı. Yazık
oldu. Sistemin yeniden rayına oturması için
üstün bir gayret, özveri, samimiyet ve akıl
gerekıyor. "Umudunuz var mı?" diye sorar-
sanız cevabım ne yazık ki olumlu değil. Ak
Parti'nin kapanması hiç tasvip etmediğim
bir süreç olur. Hiç dilemem. Ama hazırla-
nan 17 klasörlük davanın güçlü delillerle
desteklendiğini de gözardı etmemek gerek.

Türkiye'de bir dönem yoğun faili meçhul
cinayetler oldu. 1990'lı yılların başlarında
sadece Batman-Diyarbakır-Silvan üçgenin-
de 3 bine yakın insan öldürüldü. "Ergene-
kon Çetesi" denen bir çetenin oluşu-
mundan söz ediliyor ve halen sürmekte
olan da bir operasyon var. Varsa böy-
le bir yapı; köklerini 12 Eylül öncesi
kanlı günlerde ve 12 Eylül darbecile-
rinde aramak daha doğru değil mi?

Devlet otoritesini yitirse yerine
yeni ve yasa dışı güç odakları gelir.
Onları sistemin içinden söküp atmak
da oldukça zor ve bedelli olur. Türkiye
bu filmi ilk kez seyretmiyor. Ta 1950'le-
re gitmek gerek. NATO'nun Sovyet yayıl-
macılığına karşı oluşturduğu politikaları ve
kurduğu yapıları irdelemek gerek. Türki-
ye'nin derinlerine kök salmış yapıların var
olduğuna ve bunun çok eskilerde başladığı-
na artık inanmayan yok. '60 ihtilalinden tu-
tun da, sağ-sol çatışmalarına kadar, faili
meçhul pek çok cinayetten tutun da, Hiz-
bullah'a kadar, Danıştay saldırısından, Hab-
lemitoğlu cinayetine kadar, her olayın kod-
larını çözmeden süreci yönetemezsiniz.
Maraş olaylarını anlamadan, 1 Mayıs Taksim
katliamının perde arkasını öğrenmeden de-
rin çeteleri çökertemezsiniz. 12 Eylül dar-
becilerini tarih elbette sorgulayacaktır. Bir
gecede biten sağ-sol çatışmalarının derin
kodlarını elbette bir gün deşifre edenler
olacaktır. 12 Eylül darbesini zamanın ABD
Başkanı'na haber veren Paul Henze, "Our
boys have done it" derken acaba ne demek
istedi sizce? Türkiye meseleyle önyargısız
bakmazsa, tüm kurumları ile ortak irade
oluşturmazsa, samimi ve kararlı bir çaba or-

taya koymazsa, çete tartışmaları daha çok
uzayıp gider...

Peki eski arkadaşınız Recep Tayyip Erdo-
ğan, hangi güç odaklarının etkisi altında?

Gündemle yoğunlaşırken röportajın ana
ekseninden kaymasını da istemiyorum Tur-
han Bey... Hemen toparlayayım... Bir dö-
nem Başbakan Tayyip Erdoğan'ın en özel
insanıydınız, doktoruydunuz. Kendisine İs-
tambul Büyükşehir Belediye Başkanlığı dö-
neminde Özel Kalem Müdürlüğü yaptınız...
Erdoğan ile başlayan bu maceranız AKP

İktidarınıza yakın
bir gazeteden her gün
tefrika gibi çete haberleri
yaymaya kalkarsanız
itimadınızı kaybedersiniz.
Bu ülkede temiz eller
operasyonunu, sadece
ellerini yüzüne sürüp
aynaya bakma
cesareti olanlar
yapabilir !

içinde de devam etti ve milletvekilliğine de
yükseldiniz. Bunlara da gireceğiz. Erdoğan'la
nasıl ve nerede tanıştınız?

Öncelikle şunu ifade edeyim. Sayın Erdo-
ğan'ın doktoru değilim ve Büyükşehir Be-
lediye Başkanlığı zamanında da özel kalem
müdürlüğü yapmadım.

Ama herkes öyle biliyor?

Bu ülkede herkesin doğru bildiği o kadar
çok yanlış var ki. Ben Ak Parti kurulduktan
sonra kendisinin daveti üzerine danışmanlığı-
nı ve özel kalem müdürlüğünü yaptım. Ve bu
görevim 3 Kasım seçimleri öncesinde bitti.

İlk tanışmanızda Erdoğan sizde nasıl bir
intiba oluşturdu?

Ortak bir arkadaşımızın evinde bir akşam
yemeğinde tanıştık. O zamanlar Refah Par-

tisi İstanbul İl Başkanı'ydı. O günkü Tayyip
Erdoğan'ı sevmiştim. Sıcak kanlı, samimi, il-
gili ve çalışkan biriydi.

Siz Refah Partisi'ne o dönem yakın
biri miydiniz? Tayyip Bey aracılığı ile
mi partiye katıldınız? Dostluğunuz,
muhabbetiniz, arkadaşlığınız nasıl iler-
ledi?

Dostluğunuz, muhabbetiniz, arkadaşlı-
ğınız nasıl ilerledi?

Tabii siz bir tıp doktorusunuz, cerrahsı-
nız... Kendisinin sağlık sorunlarıyla da ilgile-
niyordunuz... Prof. Dr. Yalçın Küçük, Baş-
bakan'ın epilepsi hastası olduğunu ileri sü-
rüyor. Sizce Erdoğan epilepsi hastası mı?

Sanırım Küçük Hoca'nın bu tezi kanıtla-
ması için önce 6 yıl tıp fakültesi okuması,
sonra 4 yıl nöroloji ihtisası yapması gerek.
İddiayı sahibinin kanıtlaması gerekmez
mi? Gece gündüz çalışan, dünyayı kendi
ifadesi ile fellik fellik gezen birinin sağ-
lığını tartışmak bana pek akıllıca gelmi-
yor.

Bundan bağımsız olarak soracağım
ama epilepsi nasıl bir hastalıktır ve in-
sanın ruh halini nasıl etkiler?

Bunu konunun uzmanlarına sormalısı-
nız...

Prof. Yalçın Küçük, yeni kitabı "Mediko-
politik/Epilepsi ve Orgazm"da Tayyip Erdo-
ğan ile ilgili iddialarını yineliyor. Kitapta,
"Epilepside bir de 'yel' var, öyle ki, bazen
sara'ya, 'yel' de deniyor, saralı, nöbet gele-
ceğini, bu 'yel' ya da Yunani, 'aura' ile, ha-
ber almaktadır. Ben bu çalışmamda, neuro-
logy dergilerinde orgazmın da bir yel oldu-
ğunu gördüm" diyor. Bir hekim olarak Kü-
çük'ün epilepsi ve orgazmı ilişkilendirmesi-
ne nasıl bakarsınız?

Bu tezler üzerinde hiç çalışmadım doğru-
su. Hekim olmayan bir akademisyenin açtı-
ğı tıbbi tartışmayı bana değil ilgililerine sor-
malısınız.

Başbakan son dönemde oldukça gergin...
İspanya'nın başkenti Madrid'de ortaya attığı
üniversitelerde türban serbesti taşı, ülkede
camı çerçeveyi birbirine geçirdi. Zaten ken-
disi de söylüyor, "Öfke bir hitabet sanatı-
dır" diyor. Bir doktor olarak baktığınızda
öfke hangi duygularla beslenir ve ne zaman
sanata dönüşür?

Öfke ve sanat ilişkisini anlamam mümkün değil. Veleve ki öfke bir sanat da olsa, Sayın Başbakan'ın tercih edeceği bir üslup olmamalı. Toplumun sükunete, güvene ve istikrara ihtiyacı var. Onlara hitap edecek sesin huzur vermesi gerekir. Endişe ve korku değil.

Ayrıca unutmamak gerek, öfke ile kalkan zararlar oturur.

Türban krizi, anayasa tartışmaları, Ergenekon operasyonları ve bir şeyler oldu da, birileri sanki Başbakan Erdoğan'ın yüzündeki "mağrurluk-mağdurluk" maskesini çaldı. Başbakan'ın görüntüsü, AKP'nin fiyakası değişti. Buna katılır mısınız?

Mağdurluk maskesi ya da mağrurluk maskesi fark etmez... Tüm maskelerin düştüğü, siyasetin gerçek zeminde yapıldığı bir Türkiye hayal ederim ben. Siz bu ülkede mağdur arıyorsanız o kadar çok adres var ki. Herhalde Türk milleti, Cumhurbaşkanlığını, Başbakanlığı, Meclis Başkanlığını emanet ettiği bir iradeye mağdur gözü ile bakmaz.

Siz verilen yetkiyi doğru kullanmamış, sorumluluğunuzu yüzünüze gözüne buluşturmuşsanız, size "mağdur" değil olsa olsa "beceriksiz" denir.

AKP, tekrar maskesine kavuşabilir mi?

Ak Parti'nin yapacağı en akıllıca iş, bu ülkeyi bir an önce sükunete kavuşturmaktır.

Sistemi rayına oturtmaktır. Milletin şu anki mağduriyeti her şeyden önemlidir.

Sizin Tayyip Erdoğan'ınızdan söz ederken yine konu dağıldı. O dönem sizin tanıdığınız Tayyip Bey nasıl biriydi?

Benim için son derece anlamlı bir

dönemdi. Çok şey öğrendiğimi ifade etmeliyim. Dilerseniz yaşanmış özel anılara duyduğum saygımdan dolayı bunları geçelim.

Kendisinin daha sonrasında yitirdiğini gördüğünüz ne tür duyarlılıklar vardı? Geçmişte bugünden farklı olarak nelere önem verirdi?

Siz sanırım benim görüşlerimle ilgi-

'60 ihtilalinden tutun da, sağ-sol çatışmalarına kadar, faili meçhul pek çok cinayetten tutun da, Hizbullah'a kadar, Daniştay saldırısından, Hablemitoğlu cinayetine kadar, her olayın kodlarını çözmeden süreci yönetemezsiniz. Maraş olaylarını anlamadan, 1 Mayıs Taksim katliamının perde arkasını öğrenmeden derin çeteleri çökertemezsiniz!

lenmiyorsunuz. Sayın başbakanı sorgulamak ve hakkında daha fazla ayrıntı öğrenmek istiyorsanız doğru yerde değilsiniz. Sizi heyecanlandıracak cevapları ne yazık ki veremeyeceğim.

Sizden hangi konularda danışmanlık alırdı? Neleri merak ederdi?

Özel bir soru ama yanıtlarsanız sevinirim. Kendisinin size göre ne tür eksiklikleri vardı? Tüm bu sorularınıza Türkiye'nin zaten var olan tartışma gündemini zenginleştirmemek için yanıt vermemeyi tercih ediyorum.

Başbakan Erdoğan'ın çok sevdiği bir şarkı var, AKP'lilerin diline de pelesenk oldu: "Beraber yürüdük biz bu yollarda, beraber ıslandık yağın yağmurda..." Bu şarkı, Başbakan'da nasıl bir duygu oluşturdu ki bu kadar yaygınlaştı?

O dönemde başarılı bir belediye başkanı, okuduğu şiir nedeni ile hapse girmiş ve mağdur olmuştu. Böyle bir şarkının toplumun hafıza kayıtlarında yer etmesi de Türk milletinin yüreğindeki bir sevginin tezahürüydü. Ama Sayın Başbakan'ın bugün kimlerle beraber, hangi yollarda yürüdüğünü, nelerle ıslandığını yorumlamakta zorlanıyorum.

AKP'den istifa etmiş ve Erdoğan'dan uzaklaşmış biri olarak, bu şarkının melodilerini duyduğunuzda bir kırılma yaşıyor musunuz?

Hoş bir anı... İyi bir tecrübe... Acı bir tebessüm... Kırılmak? Kime ve neden?

Berber yola çıktığınız kader arkadaşlarınızla ayrılmanın duygusundan söz etmiştim.

*** (Bende iki Tayyip Erdoğan var

demistiniz yüz yüze görüşmemizde. Onu anımsayarak bu konuya girdim)

Size gelmeden AKP çevrelerini aradım Ankara'dan... Sizi sordum. "Çok değer veriyorduk ama çok kalp kırdı, herşeyi yıktı gitti. Tayyip Bey onu asla affetmeyecek" dedi bir kaynağım. Başbakan'a bu kadar yakinken neden AKP'den istifa etme gereği duydunuz? Kimlerin kalbini kırdınız, neleri yapıp gittiniz ve Erdoğan neden sizi affetmeyecek?

Onu bana değil, size bu yorumu yapanlara sormanız gerekmez mi?

Siz Başbakan'a kırgın mısınız? Kendinizi aldatılmış biri olarak görüyor musunuz?

Hayır kırgın değilim.

Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'a yazdığınız, "Ülkeye yüksünüz, istifa

Röportajdan manşet çıkartma arzunuzu saygıyla karşılıyorum. Ama şahıslarla ilgili konuşmak ve polemik oluşturmak benim üslubum değil!

edin" mektubunuz yolun sonu mu oldu? Neydi Unakıtan ile alıp veremediğiniz?

Sayın Unakıtan'la hiçbir alıp veremediğim olmadı. Şahıslarla ilgilenmem. Olaylar ve sonuçları önemlidir benim için. Gördüğüm yanlışlıklar vardı. Tahammül etmem mümkün olmayan.

Unakıtan, eşi Ahsen Hanım ve çocukları her yaptıklarıyla olaylar ve dışarıdan bakıldığında da işleri konusunda pek bir hamaratlar. O yapıyı iyi bilen biri olarak, siz bize Maliye Bakanı ve ailesini anlatır mısınız?

Benim kimsenin ailesini anlatmaya yetkim yok. Eğer siz ilgi alanlarınızı gözden geçirirseniz sanırım daha yararlı olur.

AKP'den neden istifa ettiniz?

Son günlerin tartışmaları din ve laiklik ekseninde dönüyor... AKP'nin ilk döneminde çıkmayan gümbürtü, 22 Temmuz seçimlerinden sonra patladı. Abdullah Gül Çankaya Köşkü'ne oturdu. Gül Çankaya'yı kendi mi istedi? Yoksa Başbakan Erdoğan'a rağmen mi çıktı?

Bunu bilmek mümkün değil. Ama 22 Temmuz seçimlerinde Sayın Gül'ün Cumhurbaşkanlığı'na adaylığının sürdüğünü söylemesi, sayın Başbakan'ın "Adayımız Abdullah Gül kardeşimdir" demesi, bir "rağmen" sorununun olmadığını gösteriyor.

Tartışmaların din-laiklik eksenine çekilmesinin kimseye faydası yok. İç ve dış tehditlerin giderek arttığı günümüzde bu tartışmalar Türkiye'ye güç kaybettirir.

Siz AKP içindeyken de aykırı bir milletvekili profili çiziyordunuz. Devlet Yurtları'nda kalan kimsesiz çocukların yaşama koşullarıyla ilgili olarak Devlet Bakanı Nimet Çubukçu'yla sert tartışmalar yaşıyorsunuz. AKP'yi yakından tanımıyorum Turhan Bey; Çankaya seçiminde adı Cumhurbaşkanlığı adayları arasında geçen Çubukçu nasıl bir kişidir. AKP içinde parlak isimlerden ve medya da kendisini çok seviyor?

Hala aynı sorular etrafında dönüyorsunuz. Bazen de kendinizle çelişiyorsunuz. Hem Ak Parti'li kaynaklarımdan bilgi aldım diyorsunuz hem de tanımıyorum diyorsunuz...

Turhan Bey, AKP'nin yapısını tanıımıyorum. Bir gazeteci olarak yüzde 47 oy almış bir partiden de bir yöneticiyi tanıması olmama doğal karşılarırsınız...

Röportajdan manşet çıkartma arzunuzu saygıyla karşılıyorum. Ama şahıslarla ilgili konuşmak ve polemik oluşturmak benim üslubum değil. Beni o dönemde ilgilendiren çocuk yuvalarından kaybolan yavrularımızdı. Sadece benim ziyaret ettiğim yuvada 33 çocuğumuz kayıptı. Türkiye'nin asıl dramı bu. Ama siz sayın Çubukçu'nun kişiliği ile ilgilenmeye devam ederseniz sorunlar da halının altında durmaya devam edecek ne yazık ki.

Bunun yanında gazetelerden bir fotoğrafınızı anımsıyorum. Alıcı kılıfına girip torbacıdan 12.5 gram mariyuana alıp bunu teşhir etmişsiniz. Bu fikir aklınıza nereden geldi de cesaret ettiniz?

Ortada ciddi bir dram vardı. Emniyet Müdürlüğü'ne 200 metre mesafede uyuşturucu satılıyor, bunu herkes biliyor ve kimse bir şey yapamıyordu. Asıl vahim olan da ihbarın bana bir emniyetçi tarafından yapılmış olmasıydı. İstanbul'un ortasında akşam vakti küçük çocukların uyuşturucu sattığı kurtarılmış bölgeler elbette benim ilgilenmem gereken bir sorundu. Nitekim arkamdan operasyon yapıldı ve 154 kişi gözaltına alındı. Ama bu sorun öylesine büyük ki. Keşke anlamsız tartışmaları bırakabilesek de, çocuklarımızın geleceğini tehdit eden gerçek sorunların üzerine gidebilsek.

22 Temmuz seçimleri öncesinde, AKP kendi medyasını güçlendirirken, biliyorsunuz; Sabah-ATV'ye TMSF el koydu ve sonrasında da Başbakan Erdoğan'ın damadının CEO'lüğünü yaptığı Çalık Grubu'na satıldı. Bu operasyonlarda tabii TMSF hep çok öndeydi. Sizce bu Çalık Grubu'na satış normal miydi?

Tüm detaylarını bilmediğim bir satış. Yasal değilse herhalde muhalefet yargıya gider ve gereğini yapar.

TMSF Başkanı Ahmet Ertürk'ü nasıl tanırıyorsunuz ve Hükümet'te kime yakındır?

Kimin kiminle yakın olduğunu öğreneneğiniz adresi gözden geçirin isterseniz...

Medya üzerindeki bu operasyonlar, sizce çok çok öncelerden hesaplandı mı?

Türkiye hiçbir şeyin tesadüfen yaşanmadığı bir ülke...

"Büyük Türkiye için gelecek arayışı" kitabınızı biliyoruz... Bundan sonra nasıl bir siyasal çizgi izleyeceksiniz?

İnandığım bir siyaset tarzı var. İdeallerim var. Bunun dışına çıkmam mümkün değil.

Daha aydınlık, daha onurlu, daha zengin, daha güvenli, daha bağımsız ve daha güçlü bir Türkiye sevdam var... Benim çizim bu.

Bir oluşum içinde olduğunuzu biliyoruz? Türkiye soldan gördüğünüz aydınlar var mı?

Uzunca bir süredir arkadaşlarımızla çalışıyoruz. Türkiye için samimi duygular taşıyan yüz kişilik bir ekibimiz var. Türkiye'nin bizim deneyimlerimize, enerjimize, gayretimize ihtiyacı olursa biz hizmetkar oluruz... Zaten artık sağ ve sol kavramları o kadar karıştı ki... Bu tasnifin fayda sağlamaya-acağına inanıyorum.

Sizce AKP bu dönemi kazasız belasız atlatacak mı ve önümüzde nasıl günler göreceğiz?

Şu an sorun Türkiye'nin kazasız belasız yol alması. Ancak şartlar giderek kötüleşiyor.

Dış tehditlerin derinliği, çeşitliliği bir sorun. İç tehditlerin giderek yoğunlaşması ayrı bir sorun. Ekonomi, ulusal güvenlik, Güneydoğu gerçeği, toplumsal ayrışma ve buna benzer pek çok sorun. Tabii asıl sorun bunların tam da siyasal krizin yaşandığı bir dönemde tırmanması.

Sanıyorum hepimizin az ya da çok bedel ödeyeceği bir döneme giriyor Türkiye... •

Hitler'in ayak sesleri gelirken Alman medyası

Hak ve adaletin kaybolduğu zamanlarda, hukuk adına yada hukuka dayanarak yapılan işler için, yaşanan olayların "hukukun gücüyle" mi yoksa "gücün hukukuyla" mı ilgili olduğu sorusu gelir akla.

Öyle ki dünyanın bir çok yerinde, tarihte birçok hükümet yasalarla tanımlanan türde bir hükümet olmadığını, değiştirilmesi durumunda sadece hukuka değil toplumsal meşruiyete de aykırı olabilecek bir çok yasayı istediği gibi değiştirerek göstermiştir. Hatta gerçekleştirmeyi düşündüğü bir takım icraatların yasada yeri yoksa, "gerekirse yasasını çıkarırız" deme rahatlığında bulunarak, kendince gerekli düzenlemeleri yapmaktan geri durmamışlardır. Buradan rahatlıkla görüldüğü ki; bir kavram ne kadar zararlı olursa olsun, ahlaka uygunluğu, toplumsal yararı, yurtseverliği ne kadar tartışmalı olursa olsun, yasalarla kayıt altına alınmışsa; uygulanabilir ve meşrudur gibi tavır sergileyen hükümetler, seçmenlerin çoğunluk oyunu alarak sahiplendiği iktidarı, çoğunluk diktasına dönüştürmekte emin adımlarla yürürler.

Demokrasi, temel hak ve özgürlüklere dayalı bir rejim olarak değil, faşizmi davet eden biçimde sadece "çoğunluğun yönetimi" olarak algılanır, yalnızca oy mekanizmasının işlemesi, sürecin demokratik sayılması için yeterli görülürdü. Örneğin Naziler bunu kendi amaçları için çok gü-

zel kullanmışlardır. Mevcut seçim sistemine göre *üstelik de kimi zaman bu sistemi eğip bükerek ve onun boşluklarından yararlanarak* bir kez iktidara geldikten sonra, demokrasi- nin temel niteliklerini zedeleyerek, güçlerini ve yetkilerini artırırlar.

Örneğin İkinci Dünya Savaşı öncesi, Almanya'da Hitler o korkunç ve kanlı faşizmini, altı milyon Yahudi'yi, binlerce komünisti gaz odalarında öldürüp, fırınlarda yakarak yok etme eylemini seçimle başa geldiği iktidar erkini kötüye kullanarak gerçekleştirmiş, sonunda dünyayı da kana bulamış ve ancak savaşla bu kanlı eylemleri durdurulabilmişti.

Bu emin adımlarla yapılan yürüyüşte gayri resmi araçlar da kullanılır. Medya, her açıdan bu araçların en önemlisidir. Medya bu önemi nedeniyle, büyük sermayedarlar tarafından işletilen bir araçken, sermayedarların yakın durmayı tercih ettikleri siyasi yapının da bir anda sözcüsü, seslenme aracı haline gelirler. Üstelik en can sıkıcı yanı da bütün bu, "sahibinin sesi" rolünü tarafsızlık iddiasıyla yaparlar. Giderik, iktidarın gücüyle de orantılı olarak, birer propaganda aygıtlarına dönüşen medya organları hükümetin siyasi ve ekonomik emelleri doğrultusunda onu sürekli destekleyici ve bir tek görüş doğrultusunda halkı sürekli yönlendirici görevini üstlenirler.

İkinci Dünya Savaşı'nın hemen arifesinde Almanya'da iktidara gelen Nazi Partisi uygulamaya koyduğu yasayla politik icraatlarına son sürat devam ederken sahip olduğu, topluma seslenme araçlarının dışında daha genel propaganda mekanizmalarına ihtiyaç duydu. Bu süreçte Alman medyasının tamamına yakını son derece kısa bir sürede, tiraj dikkate alınarak yüzde 96'sı (Larousse / İkinci Dünya Savaşı Ansiklopedisi), hükümetin dümen suyuna giriverdi.

Nazi Partisi'nin ikinci ismi olan ve aynı zamanda Propaganda ve Halkla İlişkiler Bakanı Joseph Goebbels önceleri medyayı hükümetin ifadelerine ve Almanya ile ilgili olumlu haberlere yer vermesi konusunda "ikna" etti. Daha sonra tam bir propaganda mekanizması kurdu.

Nazi propaganda modeli her şeyden önce "biçim"e dayanırdı. Size de tanıdık geliyor mu? Bu modelde, "Propaganda yapmak, her yerde hayatın her alanında iktidarın emellerinden bahsetmektir. Kamuoyunun oluşumunu denetlemek devletin birinci görevidir." Size de tanıdık geliyor mu? Propagandanın işlevi yoldan döndürmek değildir. Onun görevi daha çok takipçiler toplamak ve onları hizaya sokmaktır. Görev son derece açıktır; düşünceleri basite indirgeyip, ilkel kalıplara dökerek, siyasal ve ekonomik yaşamın karmaşık sürecini en yalın terimlerle sunmak. Bunları sokağa taşıyarak ve sıradan insanların kafasına sokarak bireyin çevresini değiştirmek ve bu amaçla insanın faaliyet gösterdiği her alana girmek... Size de tanıdık geliyor mu?

Faşist devletin doğası, propaganda- nın tekelleşmesine olanak sağlamaktır. Faşist rejimlerde basın, radyo, sinema, tiyatro, edebiyat, kitle örgütleri, toplantı ve gösteriler hep faşist devletin tekelindedir. 21. Yüzyıl'da bunu tersten de okumak mümkündür. Kitle iletişim araçlarının tekelde toplandığı ülkelerde, farkında olmadan faşist bir iktidar söz konusudur. Sürekli baskı sayesinde kitleler bağnazlaştırılır. Bu durum gerek saf ve ham şiddetle, gerekse de fikri şiddetle ustaca birleştirildiğinde devleti yönetenler birer "ilah"a dönüşürler.

Öyle ki; yönetenler tarafından azarlanmak, hatta bir devlet başkanından çok, sokak serserilerinin ağzından duyulacak sözlerle itham edilmek bile yönetilenlere "onur" verecek hale gelir.

Nazi Partisi, siyasi arenada ciddi bir ağırlık merkezi olmaya başladığında medyanın tekelde toplanması durumunu Goebbels şu şekilde anlatmaktadır:

"Radyo ve basın artık bizim emrimizdedir. Paramız da var..."

Hitler, "Kavgam" kitabında, "kullanılmasını bilenlerin elinde radyonun korkunç bir silah olacağı"nı belirtiyordu. 1933'te seçimler Naziler'in başarısıyla sonuçlanınca, Goebbels radyolarda büyük bir tasfiye hareketine girişti, kendilerine karşı olanlar işten çıkartıldı, bazıları da toplama kamplarına gönderildi. Programlar yeniden düzenlendi, hükümetin çalışmalarını yansıtan yayınlarla öncelik verildi, askeri marşların yanı sıra "saf kan" Alman bestecilerin yapıtları ağırlık kazandı. Alman ırkının üstünlüğünü belirten konuşmaların yayınına başlandı.

Savaş öncesi Almanya'nın haber alma-verme ilişkisi, tüm medya organlarında görülen alkışçı -siz bunu başka türlü de okuyabilirsiniz- tavırdan nasibini almıştı. Öyle ki sadece rejime yararlı olan, toplum önünde belli siyasi bir kazanç getiren iç ve dış olayların haberleri veriliyordu. Herşeye rağmen olumsuz bir durum açıklanacaksa bu kez olaylar ters yönden ve büsbütün değiştirilmiş olarak sunuluyordu. Size de tanıdık geliyor mu? İşe yaramayan "olumsuz" olaylar sistemin iç yüzünü açıklayabilir ve itibardan düşürebilir. Örneğin bütün uluslararası basın

Almanya'daki toplama kamplarının varlığını Gestapo'nun baskı ve işkence yaptığını yıllarca yazmasına karşın Alman basını ve radyosu bu sorun hakkında susmuştu.

Faşist devlet koşullarında propaganda haberin önünde gidiyordu. Yani bir olayla ilgili haber, kesin siyasi değerlendirmesinin yapılmasından önce veriliyordu. Aslında bu tavırla propaganda kendi halkının olaylara kendi gözlüğüyle bakmasını amaçlıyordu. İdaresi altındaki herhangi birinin olayları devletin görüşünden farklı şekilde kavramasına yorumlamasına kesinlikle izin vermiyordu. Siz de tanıdık geliyor mu?

Bütün bu alkışçılıktan sonra neler olduğu ortada. Nazi Almanyası ve o dönem yaşananlar tarihteki en çarpıcı ve en marjinal örnek. Fakat benzer süreçler yazının başında da değinildiği gibi dünyanın bir çok yerinde bir çok kez tekrarlandı. ABD'de adeta cadı kazanına dönüştürülen "komünist avcılığı", Vietnam vahşeti, Fransa'da Cezayir duyarsızlığı...

Sonuç olarak denilebilir ki; alkışçılığı; tarihe, topluma bakmadan sürdüren, bir süre sonra alkış sesleri nedeniyle konuşulanların duyulmasını engelleyen medya kuruluşları, rüzgar nereden eserse oraya eğilen otlar gibidirler. Nasıl bu şekilde davranmadığı için bazı otlar yakılıp, sökülmüşlerse her yöne eğilen otlar da bir gün hiç beklenmedik bir yönden, hem de çok sert esen rüzgarlarla köklerinden sökülecektir.

Propaganda ve Halkla İlişkiler Bakanı Joseph Goebbels

BİR AFYON OLARAK "KOMPLO TEORİLERİ"

Korku İMPARATORLUĞU

Bu yazıda kahvehane sohbetleri-ne kadar düşen bir iddiayı ele alacağız: Dünyayı kimler yönetiyor? Uğur Dündar'ın Arena'sına konu olacak kadar popülerleşen Illuminati'nin Türkiye'de de her yere kolu uzanıyor mu? Evet, komplo teorilerini ve hegemonya savaşlarını yorumluyoruz...

Amerikanca'da **Conspiracy** adı verilen komplo teorilerinin tarihi, yazılı tarih ile yaşıttır diyebiliriz. Peki insanlık neden komplo teorilerine ihtiyaç duyuyor veya merak salıyor? Şöyle açıklayabilir miyiz; bir kural olarak, insanlar kendi iradeleri dışında gelişen olayları mistisize edilmiş olgularla açıklama gereği duyuyor. "Komplo teorileri", bu açıdan "din" ile özdeşdir. Bir adım daha ileri atalım, "Din, toplumların afyonudur" düsturunu şöyle de okuyabiliriz:

"Komplo teorileri, toplumların afyonudur."

Kritik bir uyarıda bulunmamız gerekiyor. Aşağıda sıralayacağımız tarikatların/örgütlerin gerçekte var olmadığını yahut dünyayı yönetmediğini iddia etmiyoruz. Aksine, bu yapılanmaların serbest piyasa düzenini bütünüyle sarmaladığını ve hatta "parmağında oynattığını" söylememiz için bir çok bulguya da sahibiz. İşaret etmek istenilen nettir; bu "elitler", var olan ekonomik düzenin dışında duran yapılanmalar değil, onu belirleyen konumdadır. Dolayısıyla biz, bunlara her baktığımızda bir "çıkarlar örgütü" tespit etmek durumundayız. Ne dinci ideolojinin "Allahsızlar, şeytana tapıyor" anlayışı ne de

"solcu"larımızın kaba Marksist yaklaşımının ürünü olan kimi yorumları, meseleyi anlamamıza yardımcı olur.

Bu yapılanmalarda mistik bir yön muhakkak ki var, buna bir itirazımız yok! Ama bu yapıları üye olan insanların çok önemli bir bölümünün çıkarları gereği üye olduğu nettir. Bu olgu, karşımıza çıkan gayet dindar bir müslümanın da mason olabileceğini, tersinden, seküler bir dünya anlayışını benimsemiş bir biliadamının da Illuminati üyesi olabileceğini gösteriyor. Osmanlı'nın 118. Şeyhülislamı Mehmed Ziyaüddin Efendi'nin bir mason olmasını başka türlü açıklayamayız.

Kaldı ki, bu yapılanmaları ritüellerinden dolayı "mistisizm" ile suçlayanların, hiçte onlardan geri kaldığını söyleyemeyiz:

"Gerçek dindarlar ve vatanseverler olarak, bu korkunç planı teşhir etmek bizim en öncelikli görevimiz. Şu anda hem ulusumuzu hem de dünyayı kuşatan bu büyük karanlığa karşı üzerine doğruluğun ilham verici ışığını yakmalıyız. Ama bunu yaparken, bizler varolduktan önce bile, Tanrı'nın her şeyin sonunu önceden takdir ettiğini unutmamalıyız." (Texe Marrs, Illuminati - Entrika Çemberi)

Çok güzel! Marrs, hem bu "korkunç planı teşhir etmeliyiz" diyor hem de uyarıyor: "Tanrı'nın her şeyin sonunu önceden takdir ettiğini unutmamalıyız." Bu ne yaman çelişki!

Görüldüğü gibi; meseleye seküler bir bakış açısı geliştiremediğiniz ölçüde, niyetinizden bağımsız olarak "teslimiyet" bayrağını açarsunuz. Elbette seküler bir gözlükle yaklaşmak da tek başına yeterli değil. Zira, bizim "soldan bakan" aydınlarımızın çoğu için tüm bu örgütler birer masaldır...

HER ŞEYDE ONLARIN PARMAĞI MI VAR?

Marrs türünden Hristiyan misyoneri diyebileceğimiz pek çok araştırmacı, gerek Illuminati'nin gerekse Masonluk gibi yapılanmaların her şeye muktedir olduğunu, dünyada olan biten ne varsa onların başının altından çıktığını iddia ediyor. Bizde de durum farklı de-

ğil, beğenmediği herkesi Mason vesaire olmakla suçlayan dinci basınımsız birisine küfretmek istediğinde "mason", "sabetayist" yaftasını yapıyor. Örnek olsun, Yeni Şafak'ta kabına sığamayıp bir de Taha Kıranc'ın imzasıyla köşe hazırlayan Fehmi Kuru, 18 Mart'taki yazısında, bir "dostunun" AKP için açılan kapatma davasında Mason parmağı olduğu iddiasını köşesine taşıyor, adı artık kendisi gibi düşünmeyen herkese küfürle anılan Vakit gazetesi 25 Mart 2008 tarihli sayısında, "bir kısım medya" için Erdoğan'dan sonraki lider olarak gösterilen Abdülkadir Şener'e, "Şener'e Rotaryen ödülü" başlıklı haberiyle, hem de manşetinden çıkıyordu! Biraz ironik olarak Vakit'e cevap vermek, Ahmet Hakan'a kalıyordu. Hakan, 26 Mart'ta Vakit'e şöyle sesleniyordu:

"Ey ilkesizler! Tayyip Erdoğan, yanına Bülent Arıncı'la alarak Antalya Belek'teki Rotary toplantısının şeref misafiri olmamış mıydı?"

Bu kavga, gizli örgütlerin ne kadar heterojen bir yapıya sahip olduklarını göstermesi açısından önemlidir. Zaten bu durum netleştikçe, dinciler tartışma kulvarını daha da boşaltmak zorunda kalıyor. Bir örnek daha, mason şeyhülislam tezlerine bu kesimden dişe dokunur hiçbir eleştiri yöneltilememiştir.

Mevzuya bizim dinciler misali bakanlar için, dünya onların kontrolünde, evrende kötüyü dair ne varsa altından onlar çıkar. Parano-yak diyebileceğimiz bu kesimin dilinden düşürmediği bir başka şeyse, sağ, solu, her tarafı "onlar"ın idare ettiği. Fransız Devrimi'ni on-

lar yapmış, bu kurulan düzenin adaletsizliği doğurduğunu ve yerine komünizm'in gelmesi gerektiğini iddia eden Karl Marx onlardanmış, son yüzyılın imparatoru ABD'ye kafa tutan tek devlet olarak gösterebileceğimiz SSCB'yi onlar kurmuş!.. *

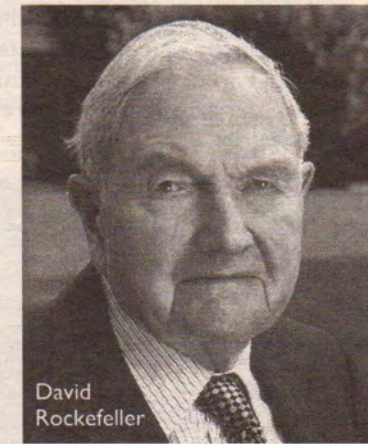
Maalesef, neresinden baksanız tutarsız olduğu anlaşılan bu "teoriler"e inanan oldukça büyük bir kesim var. Nette, Fransız Devrimi'nde Tapınak Şövalyeleri'nin etkisinin olduğunu düşünsek dahi, bu devrimin gerici bir karakteri olduğunu göstermez. Dünya modernizminin öncüsü olan bir devrim, onu kim yönetirse yönetsin, ilericidir.

"MODERN GİZLİ ÖRGÜTLER"İN SELEFLERİ

Bu girişin ardından toparlayıcı bir kronolojik bilgi vermenin zamanı gelmiştir diye düşünüyorum.

Şu aşamada bizim ilgi alanımıza girebilecek en önemli yapı Tapınak Şövalyeleri'dir sanırım. Evvela çok fazla sıklamadan ortaya çıkışını ele alalım.

1099'da Kudüs'ü fetheden Hristi-

yan dünyası, buraya gelen hacıları korumak için özel bir yapıya ihtiyaç duyuyordu. Bu koşullarda ortaya çıkan Tapınakçılar, bugünden baktığımızda oldukça sekter bir yapıya sahipti. Öyle ki, Tapınakçı olabilmek için fakirlik yemini etmek, bakir olmak ve elbette ki kiliseye tereddütsüz biat etmek gerekiyordu...

Zamanla bölgenin entelektüel birikimini tekeline alan Tapınakçılar, işleri gereği bankerlik ve ticarette de yetkinleşince, Papalık ve Fransa Kralı iyice rahatsız olmaya başladı. Tasfiye yolu görünen Ta-

pınak Şövalyeleri'ne ilk darbe 1307'de Papa Clement Vin'in emriyle geldi. Büyüculükle suçlanan bazı Tapınakçılar işkenceyle öldürüldü. Bunu 1314'te Tapınak Şövalyeleri'nin büyük ustası Jacques de Molay'ın Paris'te kazığa çakılarak öldürülmesi izledi. Geriye kalan Tapınakçılar İskoçya'ya kaçtı ve bu tarihten sonra bir yeraltı örgütlenmesi haline geldiler. Bazı araştırmacılar bu tarihten sonra Tapınakçıların daha seküler bir yapıya büründüklerini ve varlıklarını özellikle Mason localarında sürdürdüklerini iddia ediyorlar ki, bizim açımızdan son derece tutarlıdır; Kudüs'ten kaçan Tapınakçıların sığındığı İskoçya, bugün dünya masonluğunun merkezi konumunda...

Tapınak Şövalyeleri halen aktif mi? Bu soruya net bir yanıt vermek imkansız. Ancak; bu ülkede İçişleri Bakanlığı yapan Sadettin Tantan, 2001 yılında görevden dart edildiğinde ısrarla Tapınak Şövalyeleri'ni adres gösteriyordu. Tantan hala bu iddialarını sürdürüyor, 28 Ocak 2008 tarihli Yeniçağ'da yayınlanan röportajında şöyle diyordu:

"Bunların ülkemizdeki süvarileri de ortaya çıkmış durumda. Bunlar belli, ismen belli... Bu açık ve net şekilde ortaya çıkarken Türkiye'de siyaset darma dağınık edilmiş vaziyette. Sadece iktidar değil muhalefetin de bu süvarilerle içiçe olduğu görülüyor."

Tantan isim vermemekte ısrar ediyor. Ama söyledikleri nettir: Bunlar biliniyor, her yerde varlar...

Kaldı ki, Tapınakçılar'dan yaklaşık 60 yıl sonra ortaya çıkan Gül ve Haç tarikatı da benzer özellikleriyle biliniyor; Kabalizm, mistik ritüeller...

Bu örgütlerin, tarikatların ortak özelliği, birbirleriyle son derece benzerlik gösteren "kardeşlik" (biraderlik) anlayışları. Adeta bir miras haline gelen bu sistem, günümüz masonluğunda da kullanılıyor. Üstelik derecelendirme sistemi bile şaşırtacak kadar öncüllerini andırıyor...

Yanlış not düşmek gerekiyor; Gül ve Haç, diğer yapılanmaların aksine koyu bir Hristiyanlık rengi taşıyor. Gizli örgütler alanında ihtisas yapmış olan Aytunç Altındal'ın Gül ve Haç'ı AB'nin yönetici elitleri arasında göstermesinin sebebi de bu. Aynı neden İspanya merkezli Opus Dei tarikatı için de geçerli.

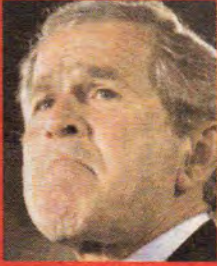

Edgar Bronfman

İLLUMİNATİ; BÜYÜK KOMPLO

Gizli Örgüt teorisyenlerinin son yıllarda ki en büyük gözdesi Illuminati kuşkusuz. Illuminati son çeyrekte en fazla kabul gören gizli örgüt. 1776'nın 1 Mayıs'ında Adam Weishaupt tarafından Almanya'da kurulan örgüt, 2 yıl sonra kovuşturmayla uğrayınca, hemen yeraltına iniyor. Bazı araştırmacılar, Illuminati'nin 1833'te Yale Üniversitesi'nde Skulls and Bones Society (Kafatası ve Kemik Tarikatı) adıyla diriltildiğini iddia ediyor. Bizim açımızdan bu iddia tutarsız. Zira gençliğinde bir alkolik olan Başkan Bush da Kafatası ve Kemik ile tanışınca, dine dönüp dünyanın başına bela oluyordu. Ama önemli bir hatırlatmada bulunmanın zamanıdır; tüm bu yapılmalar heterojen bir yapıya sahip. Nasıl, "şeytana tapmak"la suçlanan Masonlar, "Mason olabilmek için kişinin Allah'a inanması şarttır" diyebiliyorsa, bu yapılar da çelişkili gibi görünebilecek insanlara rastlayabiliyoruz. (bkz. Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası internet sitesi, www.mason.org.tr)

Texe Marrs, bir yerde şu aktarmayı yapıyor:

"Forbes gibi dergilerin yayınladığı dünyanın en zengin 100 ismi gibi araştırmalara inanmayın."

Bu iddiayı sorgulayalım; örnek olsun, bu listelerde hep üst sıralarda gösterilen Bill Gates türünden, zekasına şüpheyle yaklaşılmalı, adı intihalle birlikte anılan kişilerin dünyayı yönettiğini düşünmek pek de mantıklı görünmüyor. Bir de anti-tez sunalım; büyük servet sahibi isimler, teknolojinin bu kadar geliştiği bir çağda nasıl kendilerini bu derece gizleyebiliyorlar? Sorular ortadadır...

Üzerine Türkçe'de bile romanlar yazılan bu örgütün tepe noktasında 7 farklı ülkeden ailelerin olduğu iddia ediliyor. Şimdi kısaca bu ailelerden bazılarını tanıyalım.

Rotschild Ailesi: Adı 1839'da "afyon karteli" kurulmasına öncülük edip, İngiltere'yi Çin'e saldırmak ile birlikte anılıyor. Avrupa'nın en güçlü ailesi olarak gösterilen Rothschild'lerin dünya telekomünikasyon sistemini kontrol ettiği ve bankacılık sektöründe de HSBC ve Citibank gibi devleri elinde bulundurduğu biliniyor. Araştırmacıların dünyanın en güçlü iki ailesinden biri olarak gösterdiği Rothschild'ler için söylenen şu sözler gayet açıklayıcıdır: "Para zamanımızın Tanrı'sı ve Rothschild de onun peygamberi" (Joseph Wechberg'den aktaran Texe Marrs)

Rockefeller'lar: Yıldızın parlaması 19. yüzyıl ile başlıyor. Petrol sanayisinde tekelleşerek büyüyen aile, Chase Manhattan bankası ile Amerikan bankacılık sisteminin

kilidi durumunda. Ailenin lideri olarak gösterilen David Rockefeller 1973'te Trilateral Komisyonu'nun kurdu. Trilateral Komisyon'un, CFR, Bilderberg türü yapılanmalarla beraber, Illuminati'nin alt kademesini oluşturduğu iddia ediliyor.

Habsburg Hanedanı: Avusturya'nın son imparatoriçesinin torunu olan Otto von Habsburg, Mart 1990 tarihli Harper and Queen dergisi tarafından "Avrupa'nın gizli kralı" olarak gösterildi. Kendisini Roma İmparatorluğu'nu diriltmeye adayan Otto von Habsburg, çelişkili gibi görünecek özellik taşıyor; hem Avrupa Parlamentosu üyesi hem de "Kudüs Kralı" ünvanına talip bir emperyal Avrupa savunucusu...

Kral Juan Carlos: Illuminati'nin tepe noktasındaki üyeleri arasında gösterilen Kral Juan Carlos da, Otto von Habsburg gibi "ilginç" biri. Dünya katolikliğini yöneten tarikat olarak gösterilen Opus Dei'ye üye olduğu iddia edilen Juan Carlos da "Kudüs Kralı" ünvanının taliplilerinden.

Bronfman'lar: Merkez çemberin tek Kanaadalı üyesi olarak gösterilen Bronfman'lar içki tekeli Seagram'ın sahibi durumunda. Medya devi Time-Warner'ın da patronluğunu yapan ailenin adı borsa spekülasyonlarıyla da anılıyor. ADL ** üyesi olan Edgar Bronfman, Dünya Yahudi Kongresi'nin de başkanlığını yürütüyor. Newsweek, adı daha birçok oluşumla birlikte anılan Edgar Bronfman için şu çağrıda bulunuyordu:

"Edgar Bronfman Sr., Amerika'nın kaderini belirleyen, isimleri bilinmeyen, seçilmemiş yöneticiler listesi için aday olarak kabul edilmeli." (Cudy & Goldsborough, The Network of Power, Newsweek, 11.09.1995)

Oppenheimer: Güney Afrika'lı elmas kralı. İsrail gizli servisi Mossad ile yakın ilişkide olduğu tüm araştırmacıların ortak kanaati olan Harry Oppenheimer, Tevrat'ta Kudüs'te kurulacağı iddia edilen "Büyük Tapınak"ın bir benzerini ülkesinde kurarak, dünyanın en büyük sinagogunu inşa etti. Oppenheimer, CIA'nın Afrika'daki operasyonlarına en büyük desteği veren adam olarak da gösteriliyor.

Araştırmacıların üzerinde ittifak kurduğu merkez çember üyeleri bunlar. Ama eklememiz gerekiyor; kimi araştırmacılar, otomotiv tekeli Fiat'ın patronu Giovanni Agnelli, dünya medyasının tartışılmaz patronu Robert Murdoch, ünlü spekülâtör George Soros, Prens Philip gibi isimleri de bu listeye dahil ediyorlar.

TÜRKİYE KOMPLO'NUN NERESİNDE?

Türkiye'nin aranılan komplot teorisyenlerinden biri olan **Aytunç Altındal**, Haftalık dergisine verdiği röportajda Gül ve Haç Kardeşliği'nin Türkiye'de sıkı bir örgütlenmesi olduğunu iddia ediyor ve ekliyordu:

"Teşkilatın şu anki lideri ünlü bir avukat ama ismini veremem. Sizi de beni de yaşatmazlar."

Altındal, "son 100 yılda Türkiye'deki Gül ve Haç şövalyeleri kimler?" sorusuna verdiği yanıtta da birçok ünlü ismi sıralıyordu. Birkaçını aktaralım: Atatürk döneminin sevilen Dışişleri Bakanı **Tevfik Rüşdü Aras**, Ankara Valisi **Nevzat Tandoğan**, **Celal Bayar**, **Özbekler Tekkesi Şeyhi Ataullah Efendi**...

Adını ilk toplantısını yaptığı **Hollanda**'daki otelden alan **Bilderberg**'in Illuminati'nin alt kollarından biri olduğu iddiasını aktarmıştık. Toplantılarla dünyanın geleceğini belirlediği söylenen Bilderberg'e dünyanın çeşitli ülkelerinden politikacılar, ekonomistler, aydınlar davet ediliyor. Araştırmacı **Robert Gaylon Ross**'dan öğrendiğimize göre, hemen her büyük işadamlarının katıldığı ifade edilen Bilderberg'in Türkiye'den de ünlü davetlileri olmuş. İlk **Aydınlık** dergisinde gazetecilik yaparak adını duyuran, daha sonra **Demokrat Parti**'den milletvekilliğine kadar "değişim" gösteren **Burhan Belge** (gazeteci Murat Belge'nin babası), **Selim Sarper**, **Celal Bayar**, **İsmail Cem**, **Tansu Çiller**, **Süleyman Demirel**, **Emre Gönensay**, **Şerif Mardin**, **Mesut Yılmaz**, **İlter Türkmen** gibi isimlerin çeşitli tarihlerde Bilderberg toplantılarına katıldığı iddia ediliyor. En son geçtiğimiz yıl İstanbul'da yapılan toplantıya oldukça sürpriz bir ismin, **Fehmi Kuru**'nun davet edildiğini de biz ek-

leyelim. Kuru, toplantının ardından, "Bilderberg'e gittim ben Kanarya Sevenler Derneğinin yıllık toplantısına değil" diyerek karşı cephedeki meslektaşlarına nispet yapıyordu.

Bilderberg'in ardından "kardeş" kuruluş **Trilateral Komisyon**'daki duruma bakalım şimdi de.

Was Penre'nin Ekim 2003 verilerine dayanarak hazırladığı Trilateral Komisyon üye listesinde iki Türk'ün ismi geçiyor. Bunlardan biri tanıdık bir isim, **Rüşdü Saracoğlu**. 1979-1984 arasında IMF'de çalışan Rüşdü Saracoğlu, 1987'de Merkez Bankası Başkanlığı'na atanmış ve bu dönemdeki gelişmelerden dolayı mahkeme karşısına bile çıkmıştı. Ama bunlar ANAP'tan vekil seçilip zamanla bakan olmasının önünde bir engel teşkil etmiyordu. Rüşdü Bey, Cumhuriyet ve Fenerbahçe tarihinin önemli isimlerinden **Şükrü Saracoğlu**'nun torunu aynı zamanda.

Listede önümüze çıkan bir diğer isim **Hüsnü Doğan**. Doğan'ın yıldızı, 1980'de Yabancı Sermaye Kurulu Başkanlığına atanmasıyla birlikte parlıyor. 83'te akrahası **Turgut Özal** ile birlikte ANAP'ı kuran Hüsnü Doğan, partinin programını yazan adam aynı zamanda. Birinci Özal hükümetinde 5.5 yıl Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı yapan Doğan, Devlet Bakanlığı'na getirilmesinin ardından, çok kritik bir süreçte, Körfez Krizi sırasında da Savunma Bakanı olarak görev yaptı. 8 Haziran 2003 tarihli **Radikal**, Türkiye Kalkınma Vakfı'nın kurucuları arasında yer alan Hüsnü Doğan için "kaçakçılık" suçlamasıyla dava açıldığını haber veriyor.

DOLAR'DAKİ BÜYÜK SIR

Illuminati'ye dair en yaygın hikaye 1 dolardaki sembollerle ilgili olanıdır. 1 doların arkasında yer alan piramit şeklindeki sembolün Illuminati'yi temsil ettiği iddiası tüm komplot teorisyenlerinin üzerinde ittifak kurduğu bir olgu. Bu iddiaların temel dayanak noktası, piramitin alt kısmında yer alan Latince "Novus Ordo Seclorum" ifadesi, "Yeni Dünya Düzeni" anlamına geliyor. Bu pek meşhur terimin İngilizce karşılığı olan "New World Order", ilk olarak 1926'da Edward M. House adlı CFR üyesi tarafından Sa-

turday Evening Post'ta kullanıldı. Baba Bush, House'dan 64 yıl sonra, Eylül 1990'da, "Toward a New World Order" (Yeni Dünya Düzenine Doğru) doktrini deklare ediyordu *** Bu doktrin, Illuminati'nin efsane sloganı "Ordo AB Chaos" (Kaostan Kaynaklanan Düzen) ile uyumludur. Bugün özellikle borsa spekülasyonlarıyla pasifize edilen dünya ekonomisi, bir kaos düzenini işaret ediyor.

Piramitin en altında ise Roma rakamlarıyla 1776 yazıldığını görüyoruz. Bu tarihi anımsayabildiniz mi? Evet Illuminati'nin kuruluş tarihinin, Amerikan dolarına böyle kazındığı iddia ediliyor.

Dipnotlar:

* "Revolutionary radicals were impressed with the proof-of-concept displayed by the ruthless conspirators in France. Malthusian and Hegelian dogma became equally influential for anarchists, communists, the intelligentsia and the new breed of revolutionaries that surfaced in the 19th Century: Young Hegelians such as Bakunin, Proudhon and Marx took up the cause in the "spirit of the times" to "destroy in order to build." Terry Melanson, Conspiracyarchive, 05.08.2005

** Anti Defamation League (Karalama Karşıtları Birliği), ABD merkezli kuruluş. Görevi tüm dünyada Yahudi karşıtı ideolojilerle mücadele etmek. Bkz. http://www.adl.org/main_about_adl.asp

*** Jeffrey E., A Brave New World Order: America's Illuminati Occult Conspiracy, www.illuminationarchives.org/americas-illumination-occult-conspiracy

Amerika ŞİRRETini buldu

MS 13

New York'un zengin kesimine hitab eden Long Island bölgesinde, 2004 yılında, bir saat içerisinde iki adet ceset bulunmuştu. Bu cinayetlerin ardında gitgide organize olan bir çetenin varlığı ortaya çıkıyordu. Çete, bu cinayetlerle kısaca şu mesajı veriyordu: Artık şiddet sadece fakirin problemi değil!

Peki bu mesaj kimden geliyor: Bu kanlı cinayetlerle gelen mesajın ardında, 1980'lerden bu yana, özellikle başta ABD olmak üzere, Meksika, Guatemala, Kolombiya, İspanya, Avustralya, Büyük Britanya ve Almanya gibi bir çok ülkede hızla yayılan, çoğunluğu Guatemalalı, Hondurastlı, Latin kökenli, İspanyol ve Afro-Amerikalılar'dan oluşan dünyanın en büyük ve tehlikeli çetelerinden biri haline gelen "MS 13"ün imzası vardı.

ŞİDDETİN ADI

MS 13'ün pek çok tartışma konusu olan açılımı: **Mara Salvatrucha**. "Mara" İspanyolca'da "Çete" anlamına geliyor. "Salvatrucha" ise argo bir sözcük: "Salvadorlu Ordu Karıncası..." "13" sayısı üzerinde ise çeşitli söylentiler var: Kimilerine göre bu rakam, Kaliforniya Hapishanesi'nde bulunan Meksikalı mafya üyelerine ithafen kullanılan uğurlu rakam. Kimilerine göre ise ilk hareketlerin gerçekleştiği Los Angeles'ta bulunan 13'üncü sokağı ifade ediyor.

1980 yılında, 100 bini aşkın ki-

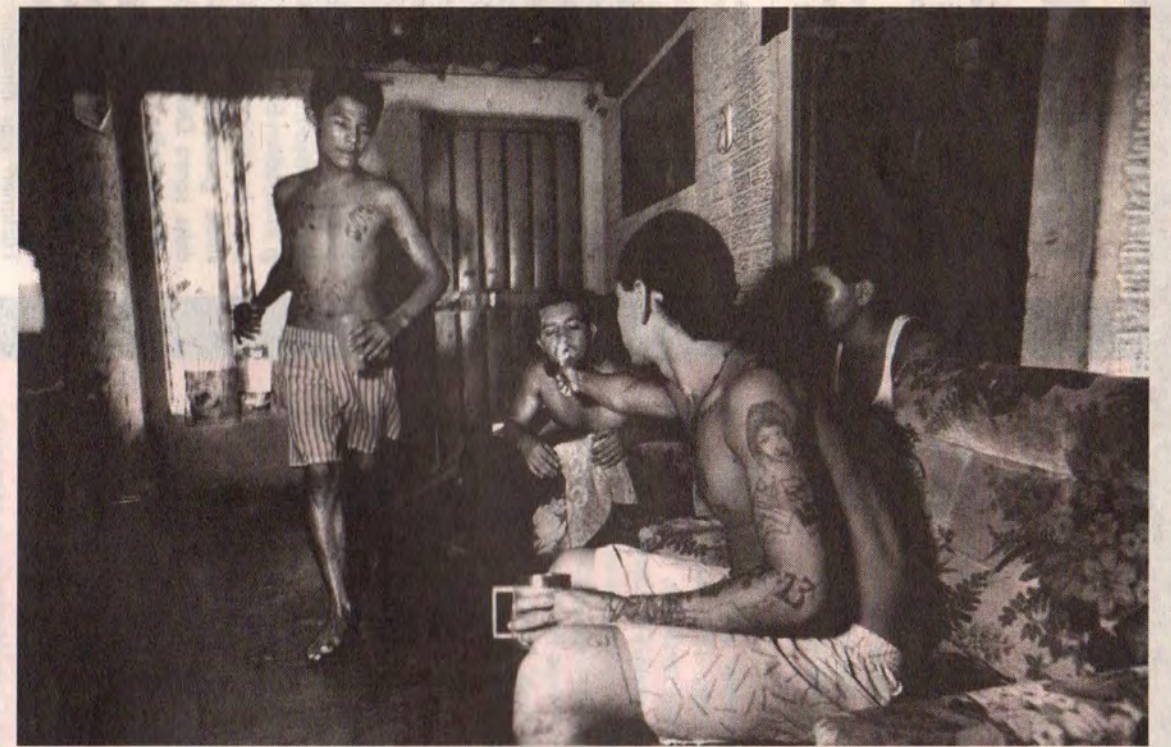
de mafyotik yapılara benziyordu. Bunlar, ABD'ye gelmeden önce çoğunlukla El Salvador'da çatışan militan eğitilmiş gerillalardı. ABD'de, bir çok kaynağa göre, hala çoğu MS 13 üyesi El Salvador'a giderek gerilla eğitimi alıyor.

MS 13, başta her ne kadar kendi toplumunu korumaya yönelik bir oluşum olsa da, kısa sürede adam öldürme, tecavüz, hırsızlık ile büyük parasal getirileri olan silah ve uyuşturucu kaçakçılığı ile büyük bir organizasyona dönüşmüş.

Kendi kurallarını ve cezalarını oluşturmaları, sistematik, organize ve hiyerarşik bir düzene sahip olmaları, MS 13'ün bu kadar büyümesindeki en büyük etken olsa gerek. ABD'deki 32 eyalette, üye sayıları tahminen 10 bini aşmış durumda ve dünya genelinde 100 bini aşkın üyesi olduğu düşünülüyor.

Sadece Honduras'ta 36 bin MS 13 üyesi var. Hükümet 2003'te "Güçlü Kol" adını verdikleri operasyonla yaklaşık

taşıyorlar. Fakat son dönemde dövmelemleri deşifre olmalarına neden olduğu için bu görsel tattan vazgeçmişler. Çeteye yeni katılanlar artık ağabeyleriyle, tıpkı diğer Amerikan çeteleri gibi el

16 yaşında bir gençmiş. O da hayata tutunmak için çeteye girmiş. Fakat ana gelir kaynağı Güney Amerika'da kokain, Meksika'da eroin olan MS 13'te kaçınılmaz sona; bağımlılığa doğru

MS 13 üyelerinin 'çete üyesinin oğlu da çetededir' kavramı..."

Kerimol'un gözlemlerine göre, çete kendi içinde çok sistematik ve organize. Kadrolar genel olarak "maço"lar. Kadınlara saygı göstermiyor ve onlara insan gözüyle değil "mal" olarak bakıyorlar. Gay'lere öfke dolular ve askerliğe de karşılar. Özünde "dayanışma" olan bu çete, vahşi ve işkenceci yapısıyla dehşet saçıyor ve büyüyor.

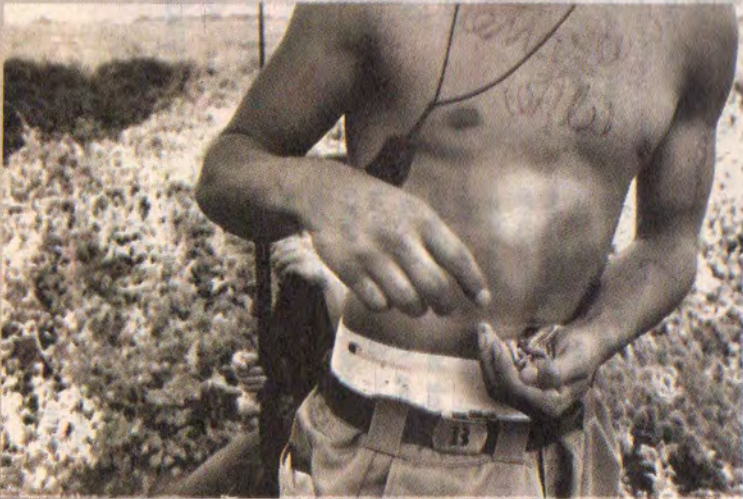
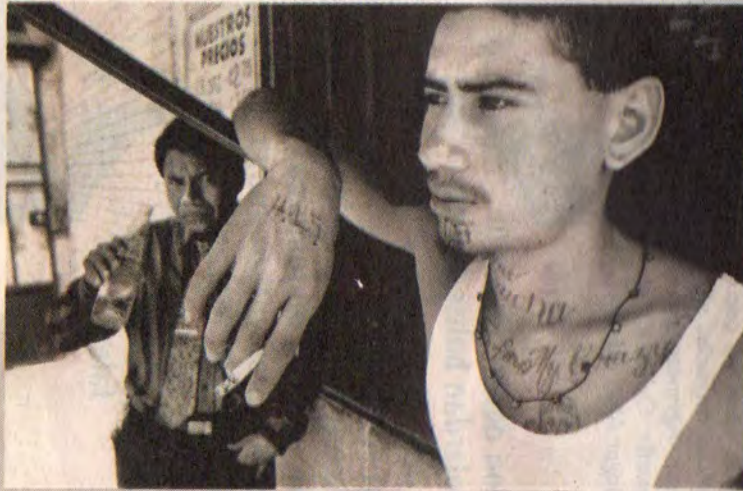
KİM BU MS 13'ÜN LİDERİ

Kimilerine göre MS 13 çetesinin lideri yok.. Fakat FBI'ya göre çetenin lideri Hondurastlı Ebert Anibal Rivera Paz. Kod adı ile

Los Angeles'ta bulunan 13'üncü sokağı ifade ediyor.

1980 yılında, 100 bini aşkın kişinin öldürüldüğü Orta Amerika'da bulunan El Salvador'daki iç savaş sırasında, yaklaşık 1 milyon 200 bin insan ABD'ye kaçak olarak sığınmıştı. Yerleşenlerin büyük bir bölümü Amerika'nın Los Angeles eyaletini tercih etmişti. Ancak Meksika kökenli çetelerin zaten hakim olduğu bu bölgede, kaçak El Salvadorlular, bu grupların şiddetine maruz kalmış ve kısaca kendilerini koruyacak örgütlerini kurmak zorunda bırakılmışlardı.

Artık kamuoyunda adını duyan MS 13 üyeleri, ne filmlerdeki çete oluşumlarına ne

4 bin çete üyesini demirparmaklıklar ardına gönderdi. Ancak çete üyelerinin bu operasyona yanıtı çok sert oldu. 23 Aralık 2004'te, tarihe çetenin en büyük suçlarından biri olarak geçen Honduras'taki otobüs tarama olayıyla karşılık verdi. AK 47 ve M 16 gibi güçlü silahlarla içinde çoğunluk olarak kadın ve çocuk bulunan şehirlerarası bir otobüsü tarayıp, 28 kişiyi hunhar bir biçimde katlettiler.

TANIDIK SELAMLAŞMA

Bir kişinin MS 13'e katılabilmesi için cinayet, tecavüz ya da şiddet içeren büyük suçlardan birkaçını işlemesi gerekiyor. Tabii ki vücudunun -hatta yüzünün- üye olduğunu gösterecek sembollerle de bezenmiş olması büyük olasılık...

Tenlerine kazıttıkları dövmelelerde "MS" harflerini, "Salvadorlu Gururu", "Şeytan Boynuzu" sloganlarını ya da "13" sayısını kullanıyorlar ve çoğunlukla El Salvador bayrağının renklerini

hareketleri ile anlaşıyor. Bu işaret de bize çok tanındık: Ülkücülerin "Bozkurt işareti..." Rastlantısal bu kesişimde ortaya çıkan işarete, elin üst tarafını gösterecek şekil "M" harfini ve "şeytan boynuzu"nu sembolize ediyor.

SADIK DEĞİLSEN ÖLÜRSÜN

Jale Kerimol, İstanbul'da yaşayan bir bağımlılık danışmanı. Florida'da bulunan Stanford Üniversitesi'nde Davranış Bilimleri ve Bağımlılık üzerine uzmanlaşmış. Kendisi, 1996-1997 yılları arasında ABD'de, Seacoucus Detention Center ve NewHope Rehabilitation Center'da mesleğini sürdürürken, pek çok MS 13 üyesinin tedavisine yardımcı olmuş.

YeniHarman'a MS 13 ile ilgili detaylı bilgiler aktaran Kerimol, MS 13'ün kapısından girildiğinde, artık o kapının bir daha dışarı açılmayacağını kaydediyor.

Kerimol'un tedavi ettiği MS 13 üyesi gençlerden biri; ailesi iç savaştan Guatemala'ya kaçmış,

hızla yol almış. 16 yaşındaki gencin tedaviden sonra, çeteden ayrıldığını duyan MS 13 üyeleri, klişelerini gerçekleştirmiş ve bu genci öldürmüş...

Buna benzer bir örnek de, 13 Mayıs 2006'da, El Salvador'da yaşanmış. Mara Salvatrucha'nın demirbaşlarından biri olan Ernesto "Smokey" Miranda, hukuk öğrenimine başlamış fakat çocuklarını da çeteden uzak tutmaya çalışıyormuş. Çete bunu hissetmiş. Cezaevinden çıkan MS 13 üyelerinden biri için verilen partiye katılmaması ve daveti geri çevirmemesi yolun sonu olmuş. Birkaç saat sonra da evinde ölü bulunmuş.

MS 13'ün bilinen, "Sadık değilsen, ölürsün" sloganı, bu olaylar kısa ve net olarak açıklıyor...

Kerimol'un tedavi ettiği çete üyelerinin hepsinin ortak sorunu alkol ve uyuşturucu bağımlılığı... Peki gençler neden bu çeteye giriyorlar? Bunun yanıtını kendisi şöyle veriyor:

"Yaşları 14 ve 19 arasında değişen bu gençlerin çeteye giriş sebepleri, 'hayatta kalmak' veya

nin lideri yok.. Fakat FBI'ya göre çetenin lideri Honduraslı Ebert Anibal Rivera Paz. Kod adı ile "Franklin Jairo Rivers."

Ebert Anibal Rivera Paz, ABD'de ilk olarak adını Kasım 1993'te araba soygunu, uyuşturucu bulundurmak ve silahlı saldırıda bulunmak suçuyla duyurmuş ve ardından tutuklanmış.

1996 yılında ise Paz, ABD'de bütün kaçak göçmenlere yapıldığı gibi ülkesi Honduras'a geri gönderilmiş. The Washington Post'a göre MS 13'ün bu kadar güçlenmesinin nedeni, kaçak göçmen çete üyelerinin ABD'de suç işlediklerinde cezalandırılmayıp kendi ülkelerine geri gönderilmeleri ve orada kendi işlerinde daha da büyümeleri.

Son olarak 23 Aralık 2004'te gerçekleştirdikleri otobüs faciasının ardından kaçmaya çalışan Ebert Anibal Rivera Paz, Teksas'ta yakalanmış. Ama çete liderinin yakalanmasının faturası, içeriden bilgi sızdırdığı ileri sürülen çete üyesi Juan Bautista Jimenez'e kesilmiş ve FBI ile işbirliği gerekçesiyle hücre arkadaşı tarafından öldürülmüş.

Dilay Yurga

dilay.yrg@hotmail.com

MARA SALVATRUCHA

Amerika SİDDETİNİ buldu

Görgüsüzlük, cüret, fütursuzluk. billboard, **AKİF BEKİ**'nin hizmetine

Gündem yoğun ama hemen şu soruyla başlayalım: TMSF tarafından Ergun Babahan'ı dizginlemek için Sabah Genel Yayın Yönetmenliği'ne atanan Metin Yüksel, çalışmasının ilk gününe 200 kilo baklava ile girmiş. Bu sevinç ve şirinlik havasının nasıl bir bilinçaltı vardır Neslihan Hanım?

Vallahi bence bilinçaltından önce bilinç üstüne bakalım: Orada hayli karmaşık bir süreç yaşandı. Ergun Babahan TMSF tarafından görevinden alınmak istendi, gitti dendi, derken geri geldi. Döndüğünde, Metin Yüksel için, "kardeşimdir" dediğini öğrendik. Tam bir güç dengeleri savaşı oldu orada. Ama sonuçta TMSF'nin istediği olmadı. Babahan yerinde kaldı. O süreçte herkesin beyni yoruldu. Baklava yorgun beyinlere iyi gelir. Çalışanlar da hayli stres yaşamış olmalı. Eh, baklava strese de iyi gelir. Ayrıca bizde, "Tatlı yiyecek tatlı konuşalım" sözü de vardır; biliyorsunuz. Tatlı söz konusu olunca da baklavadan başka ne ısmarlasın Sayın Yüksel? Tavukgöğsü artık sakıncalı bir tatlı biliyorsunuz. Dilber dudağı da böyle. Tiramisu falan zaten açmaz bizim milleti. Dolayısıyla baklava ısmarlamış.

TGRT günlerinde, Enver Ören Gülben Ergen'e programdan önce okunup üflenmiş şeker vermiş. İslami basınımızın bu güzide figürlerinin, tatlıya, şekerliye tutkusu nedir böyle?

Tatlılar, şekerlemeler başka şeylere de iyi geliyor tabii. Muhafazakarlar da bir düşkünlük var o konuya. Hatta akılları fikirleri o konuda diyebilirim. Biliyorsunuz sürekli bir tahrik olma korkusu

Yazar Neslihan Acu, Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünden mezun oldu... Okul yıllarında Yazko Çeviri dergisinde ufak tefek çevirileri yayınlandı. Mezun olduktan sonra uzun süre mühendis olarak çalıştı. 2004 yılında ilk romanı basıldı: "Meltem K'yı Kim Öldürdü." Aynı yıl İzmir Life dergisinde röportajlar yapmaya başladı. Halen bu dergide çalışmayı sürdürüyor. Radikal 2'de yazıları çıktı. Bir süre de Picus dergisinde edebiyat röportajları yaptı. Bu arada diğer romanları basıldı: Kadından Donkişot Olmaz, Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk ve Kuzgunun Şarkısı Epsilon Yayınları'ndan okurlarıyla buluştu. Aralık 2007'den bu yana Medyatava sitesinde medya ve politikaya dair yazılar yazan Acu, yeni Harman'ın sorularını yanıtladı:

içindeler. Onlar tahrik olmasınlar diye biz kadınlara boğçalanmamız, çadır lanmamız, haşmalanmamız tavsiye ediyor. Şaka bir yana, son derece ikiyüzlü insanlardan bahsediyoruz burada. Bir yandan dini duyguları sömürüp para istifleyen sözüm ona muhafazakarlar, onların yanında da topluma rol modeli olarak yutturulmaya çalışılan çok "mazbut" yıldızcıklar. Hanım hanımcık Sedalar, Gülbenler falan. Yıllardır hep beraber oynuyorlar oyunu. Millet de ağzı açık seyrediyor. Bir kısım entel ve aşmış köşe yazarımız da yıllardır bu yıldızcıkların ruh hallerini deşifre ediyorlar vatandaşa. Çok lazım gibi.

Bu arada Başbakan Tayyip Erdoğan'da Manisa'da tarihe geçti; "Mesir macunu dağıtan ilk Başbakan" diye... Bu gergin Türkiye gündeminde, Başbakan'ın 3 çocuk projesine ne dersiniz? Mesir macunu dağıtmak bir ülkenin Başbakan'ına ne tür katkılar sağlar? Dünya Yaşlılar Günü'nde Abdullah Gül'ü Çankaya Köşkü'nde Viagra saçarken görmek yadırgatıcı olmaz bundan sonra herhalde.

Bu ülkede hiçbir şey yadırgatıcı olmaz. Her türlü tuhafılık normal sayılıyor. 3 çocuk projesine Medyatava'daki yazımda diyeceğimi dedim zaten. Ama o

konuda en iyi yazıyı Oray Eğin yazdı. Okumuş, kültürlü, kazancı iyi olan kesimlerin bu 3 çocuk projesini muhakak uygulamasını tavsiye etti. Bence de tek yol bu. Sayın Başbakan'ın ise fakir fukara demeden ve özellikle onlara 3 çocuk önerisi, doğrudan doğruya, milleti oy deposu olarak görmekle ilintili. Nüfusun yarısı yoksulluk sınırında yaşıyor ama bu durum Sayın Başbakan'ın umurunda değil demek ki. Durum gerçekten çok vahim. İyi üniversitelerde okumuş, mastırlar yapmış, yıllarca süren sınav stresinden genç yaşta saç baş dökmüş gençler dahi

işsiz. Toplumun alt kesimlerine inildikçe durum felaket. İnsanlar günü gününe yaşıyorlar. Borç harç, komşu yardımı, belediyeden fakirlik yardımı, kömür yardımı falan... Asgari ücretle iş bulan haline şükredip köle misali çalışıyor. İnsanları bu hale getirdi yoksulluk. Hayatları bu kadar küçülttü, beklentileri yok etti, ufukları daralttı. Lafın kısısı, insanların yarı aç yarı tok yaşadığı bir ülkede, "bol bol çocuk doğurun" demek, en hafifinden söylersek, kalpsizliktir. Ağırından gidersek, faşizmin efektidir. Öyle eskisi gibi, sen çocuğu doğur Allah rızkını ve-

Son derece ikiyüzlü insanlardan bahsediyoruz burada. Bir yandan dini duyguları sömürüp para istifleyen sözüm ona muhafazakarlar, onların yanında da topluma rol modeli olarak yutturulmaya çalışılan çok "mazbut" yıldızcıklar. Hanım hanımcık Sedalar, Gülbenler falan !

rir falan olayı yok artık. Rızkı veren doğaymış eskiden. Doğa artık katledildi, rızk falan vermesi zor. Denizleri yıllarca kaçak avlanmayla, trollerle falan kurutursan, sanayi atıklarıyla zehirlerse, zeytinlikleri söküp söküp yazlık ev dikersen, bağları tu kaka edersen, bağcılığı tedavülden kaldırırsan, nereden alacaksın rızkını? Havadan mı gelecek? Hadi doğayı katlettin, karşılığında memleket bir baştan bir başa fabrikalarla dolu sanki! O da yok.

Ergun Babahan TMSF tarafından görevinden alınmak istendi, gitti dendi, derken geri geldi. Döndüğünde, Metin Yüksel için, "kardeşimdir" dediğini öğrendik. Baklava yorgun beyinlere iyi gelir... Tatlı söz konusu olunca da baklavadan başka ne ısmarlasın Sayın Yüksel !

Biliyorsunuz; Radikal'de Nur Çintay, first lady Hayrün-nisa Gül'ün cildine hayranmış. Hayrün-nisa Hanım'ın cildinin bu kadar pürüzsüz olmasının nedeni erken yaşta evlenmesiymiş... First Lady evlendiğinde Lise 1 öğrencisi 14 yaşında, Abdullah Gül de 30 yaşında. Nur Hanım'ın eşi Emre Aköz de AKP külhanbeyi kesiliverdi birden. İki yeni dost aile; Güller ile Çintay-Aközler biraraya geldiğinde ne konuşuyor olabilir ve sizce bu dostluk nasıl besleniyordur?

Bu tür ilişkileri dostluk olarak göre-

miyorum ben. Aynı kayıkta yol alanların devrilmemek için tutturdıkları dengeler. Emre Aköz, hakikaten AKP külhanbeyi gibi. Açıkçası ben onda hiçbir derinlik bulamıyorum. Mesela Engin Ardıç hakkında konuşulabilir bol bol. Gerçekten akıllı, birikimli biri olduğunu düşünüyorum ve dili de gökkuşağı gibi renkli, çatapatlı, şenlikli. Ama iflah olmaz kibiri yüzünden hep yanlış yerlerde durdu. Yine yanlış yerde. Üstelik Sabah'a geçtiğinden beri yazıları da hayli tatsızlaştı. Emre Aköz'ün böyle bir ısıltısı falan da yok. Olabilecek en hantal biçimde birilerinin borazanını çalıyor, estetik, akıl falan hak götüre. Böyle "ben her şeyi çok bilirim, aman ne banal ülke burası, canım çok sıkılıyor valla, bitse de gitsek şu programdan" havaları içinde bir şeyler söylemiyor mu çıktığı tv programlarında... Gerçekten itici ya. Nur Çintay'a gelince... Yazı dili kesinlikle Emre Aköz'den çok daha iyi. Ama ne anlatıyor o iyi dille? Bir yığın züppelik, şurada şunu yedik burada bunu yedik, life style yazıları vs... Karı koca her ikisinde de aslında muthiş bir snob'luk, ahaliye bir üstten bakma durumu var, yazılarından esen soğuk ve sevgisiz rüzgarlar okuyanı donduruyor ama onlar yine de halkın yazarları! Yüzde 47 oylarıyla iktidara gelen AKP'yi ve örtünme özgürlüğü gibi absurd kavramları savunup destekliyorlar ya! Bir kere, ben savunduklarıyla yaşam biçimleri aynı olmayan insanlara kuşkuyla bakarım. Türbanı savunuyorsan türbanı al kendi kafana tak önce. Onunla bir hafta dolaş. Sonra konuşursun. Bu anlamda Nazlı Ilıcak'ı da hiç inandırıcı bulmam. Kadınların örtünme özgürlüğü gibi ucube bir kavramı savunmadan önce, bir kadını örtünmeye iten nedenleri tartışmaya açsınlar. Kadınlara farklı yollar önerinsinler, alternatifler sunsunlar.

AKP'yi kapatma davası ve Ergenekon operasyonlarında İlhan Selçuk, Doğu Perinçek ve Kemal Alemdaroğ-

Onca nasıl girdi?

lu'nun gözetilmesine alınış Türk medyasını da derinden sarstı... AKP medyasının ağzında, "Darbeci", "faşist", "cuntacı" jargonları... Diğer yanda da AKP'yi dizginlemeye çalışanlar. Ve bu arada da Alkım Kitapevi tarafından kurulan ve Soros Vakfı tarafından desteklendiği söylenen Taraf Gazetesi de başka bir pozisyon aldı. AKP, başta Ahmet Altan olmak üzere kimi entelektüellerden zincirlerinden boşanırçasına bir destek alıyor... Bu desteğin altında ne var ve nedir bu çıldırma öfke hali?

Neler olduğuna siz sorunun içinde ima ediyorsunuz zaten. Son derece tehlikeli ve sakat bir süreçteyiz. İnsan suçlamanın, karalamanın bu kadar kolay olduğu böyle süreçler sadece faşist rejimlerde yaşanır benim bildiğim. Şu anda ağzımızdan çıkacak olan her laf, bizi damgalıyor. Demokrasiden, özgürlüklerden söz ediyor-

insanların yarı aç yarı tok yaşadığı bir ülkede, "bol bol çocuk doğurun" demek, en hafifinden söylersek, kalpsizliktir. Ağırından gidersek, faşizmin efektidir!

şıysan, dinci yapılanmaya da karşı ol! Ben ne çetelere sempati duyarım, ne de dinci oluşumlara. Bu ülke de böyle de olunabilir. Ben gerçekten demokratik bir sistem istiyorum. Gerçekten demokratik bir sistem oluşturmak içinse öncüller vardır. "Ben çok oy aldım, öyleyse her istediğimi yaparım" diyen AKP ile demokrasi falan olmaz. Altancıların milleti uyutmaya çalıştığı gibi, demokrasiyi AB de ambalajlayıp vermeyecek bize.

AB meselesine ne diyorsunuz?

Ben AB ile dalga geçen bir iki yazı yazdım. Bu yazılar beni AB karşıtı yapmaz ama öyle algılandı.

Ben AB'nin içyüzünü anlamaya ve açıklamaya çalışıyorum sadece. Zülfü Livaneli, pek çok yazısında AB'nin ikiyüzlülüğünden bahsediyor ve ben onun yazdıklarını doğru buluyorum. AB, Erdoğan'ın

Başbakanlığı'ndaki ve Gül'ün Cumhurbaşkanlığı'ndaki bir Türkiye'yi neden bünyesine alsın? Görüşleri belli, yaşam tarzları belli bu isimlerin... İlimli falan değil basbayağı dinciler.

Ben tabii ki her şeyden önce laikliği savunacağım. Tüm dinlere kuşkuyla bakarım. Bu benim özgürlüğüm değil mi? Din toplumu olmamayı istemek özgürlükler kapsamına girer.

Ahmet Altan gibi entelektüellerin derdi belli. İlle de AB, ille de tüm özgürlükler, hemen, diyorlar. Sanki demokrasi ve özgürlükler öyle havadan küt diye gelebilirmiş gibi! Ülke insanı yıllardır saçma sapan politikalarla, çağdışı bir eğitim sistemiyle böylesine cahilleştirilirken, bir entelektüel olarak sen neredeydin peki!

miyor mu? İslam dini ılımlı bir din değil. Kadınların örtünmesini emrediyor. Bunu açıkça söylemek lazım. Ahmet Altan bir röportajında, "Dinden korkmayın" buyuruyordu mesela. Ne demek bu? Neye dayanarak söylüyor? Siyasallaşan dinden elbette korkarım ben. Çevremiz örnek ülkelerle dolu. Mısır, Cezayir... İslami yaşam tarzlarının kalıcı bir şekilde yerleştiği ülkeler bunlar. Diyorlar ki, "Türkiye onlara benzemez, Türkiye için korkulacak bir şey yok." Korkulacak bir şey yoksa, bunun nedeni tam olarak Cumhuriyet'le kurulan laik sistemdir. Çevremizdeki diğer Müslüman ülkelerden farkımız odur zaten. Eee sen laik yapıyı baltaya indirmeye kalkarsan, farkımız ne olacak? Koca bir hiç. O zaman, "Hoşgeldin İslami yaşam biçimi" diyeceğiz.

Nur Çintay'a gelince.... Yazı dili kesinlikle Emre Aköz'den çok daha iyi. Ama ne anlatıyor o iyi dille? Bir yığın züppelik, şurada şunu yedik burada bunu yedik, life style yazıları vesaire. Karı koca her ikisinde de aslında müthiş bir snob'luk, ahaliye bir üstten bakma durumu var, yazılarından esen soğuk ve sevgisiz rüzgarlar okuyanı donduruyor ama onlar yine de halkın yazarları!

22 Temmuz erken seçimlerinden sonra çılgınca bir gündem bombardımanındayız: Önce türban, ardından YÖK Krizi ve sonrasında da şiddeti, dozajı artan şu son günler... AKP iktidarıyla birlikte medyada saflar netleşirken, ayrıştan iki cepheyi ve bir de cephe dışında kalanların çaresizliğini nasıl açıklarsınız?

Aslında, medyada koltuğunu korumaya çalışanların ve bir yerlerden beslenenlerin dışında herkes "cephe dışında" zaten. Halkın haline bir bakın. Sütün, ekmeğin, yağın fiyatı geçen yıla göre ikiye, üçe katlandı. Maaşlar ise aynı. İnsanlar korku ve endişe içinde. Nasıl geçineceğiz, çocuklarımıza nasıl hayatlar vereceğiz? Burnumuzun dibinde, Avrupa'nın dibinde iç savaş oldu, yıllarca birbirlerine kıydılar dün kardeş olanlar, komşu olanlar. Bizim ne ayrıcalığımız var? Aynı şeyler bizde neden olmasın? Bunu düşünmek, büyük bir çaresizlik hissi veriyor insana. Düşmanlık tohumları çoktan ekildi zaten aramıza. Benim çocukluğumda, gençliğimde gayet iyi hatırlıyorum, kim oruç tutar kim namaz kılar, kimse iplemezdi böyle şeyleri. Din çok rahatça tartışılabilen, üzerinde konuşulabilen bir konuydu. Sınıfsal uçurumlar böyle derin değildi, hat-

ta pek azdı. Ben bir mahallede büyüdüm. Devlet okullarında okudum. Sınıflarda doktor çocuğu, avukat çocuğu, işçi çocuğu, bakkal çocuğu hep-

miz bir aradaydık. Şimdi nasıl ayrıştık bakın. Balık baştan kokuyor, her şey eğitim sisteminin kaynaklanıyor. Çocuklar daha minicikten sınıfsal farklılıklarını algılıyorlar. Para, her şey demek... O halde dönüp "para"ya bakmak lazım. '80 sonrası bu ülkeye onca para nereden ve nasıl girdi? O müthiş zenginleşmenin kaynağı neydi? '80'lere kadar yerli malı haftası kutlayan, azla yetinmeyi bilen insanlara lüks tüketim alışkanlıkları nasıl pompalandı? Medyadaki denetimsizliğin suçlusu kim? Tüketim kültürsüzlüğünü ve ahlaksızlığı nasıl yaydılar tüm topluma? Sonrasında gelen hızlı yokullaşma, bu ülke insanında ne tür travmalara yol açtı? Kredi kartı borçları yüzünden kaç ailenin ocağına incir ağacı dikildi? Üretmeden tüketmeyi kim öğretti bu topluma? Tüm bu soruların cevaplarını çok iyi düşünmek lazım. Biz artık parçalanmış bir milletiz. Ortak duygularımız, ortak sevinçlerimiz, ortak hedeflerimiz yok. O yüzden birbirimize tahammülsüzüz. Trafikte, sokakta, her yerde, en ufak bir sürtüşmede birbirimizi parçalamak, oymak istememizin nedeni bu. Nefret ediyoruz birbirimizden. Herkes yalnız, güvensiz... Bunun tezahürü de çaresizlik duygusu. Bu ülkeyi bu hale medya getirdi. Medya çok büyük bir güç. Şu anda da medya körüküyor her şeyi. "Özgürlük özgürlük" diye cırlayan liberaller, denetlenmeyen özgürlüklerin nelere yol açtığını görmüyorlar mı? Parası olan düdüğünü öttürüyor. O düdüğün faşizmin düdüğüymüş, militarizmin düdüğüymüş, siyasal İslamın düdüğüymüş, kimse nin umurunda değil. Ne ala memleket! Demokrasi, bir denetlemeler

sistemidir. Hiçbir haltı denetleyemezsen devlet olarak, sivil toplum olarak, meslek kuruluşları olarak, ortalık bu hale gelir işte.

AKP, kimileri tarafından çok demokrat bulunuyor... Ama öte yandan F tipi cezaevlerinde baskı daha da yoğunlaşıyor bunların dönemlerinde. Öbür yandan Güneydoğu'daki şiddet tırmanarak sürüyor. İşçi ve memur zaten meydanlara inmek üzereydi. Son on yılda 200 bini aşkın Roman vatandaş oturdukları semtlerden, şehirlerden göçe zorlanmış. Tarihi Sulukule'de Roman vatandaşların evleri adeta AKP'li Fatih Belediyesi tarafından ellerinden alınıp sürgün ediliyorlar. 265 bini aşkın tineri ve sokak çocuğu yaratmışız. Adeta onlardan bir kent kurmuşuz. Türkiye'yi son dönemlerde Latin Amerika'ya benzetiyorsunuz. Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde, ABD'nin yeşil faşist bir diktatör yaratma çabaları olabilir mi Türkiye'de?

AKP demokrat falan değil. Öyle olsa bu ülkede Alevilerin de olduğunu kabul eder ve zorunlu din dersini kaldırırdı müfredattan. Azınlıkları, Roman vatandaşları gözetirdi, haklarını gasp etmezdi. Kendilerine kovayla dökerken, işçiye memura çay kaşığına ucuyla koklatmazdı. Sorduğunuz soruya gelince... BOP çerçevesinde mi değerlendirmek lazım bunu bilmiyorum ama çokuluslu şirketlerin taktikleri bunlar. Güney Amerika'yı nasıl soyup soğana çeviriyorlarsa, doğal

kaynaklarını talan ediyorlarsa, aynı şeyler bugün Türkiye'de oluyor. Müslümanlık ya da Hristiyanlık fark etmiyor, tüm dünyada din çok moda. Güney Amerika ülkelerinde de durum aynı. Bu çalkantılı ülkelerin her türlü zenginliği çokuluslu şirketlerce iç edilirken insanlar dine daha çok sığınıyorlar. Tabii henüz mesela bir Brezilya kadar korkunç bir durumda değiliz. Sokak çocukları tıpkı sokak köpekleri gibi toplanıp organ mafyasına satılmıyor henüz. Ya da çeteler sokaklarda adam öldürüp cesetleri çöpe atıyorlar. Ama geriye dönüp 30 yıl öncesine baktığımızda, bugün geldiğimiz yer çok ürkütücü. Böyle devam edersek bir otuz yıl sonra ne oluruz, nasıl oluruz, bilemem. Ha neden Güney Amerika ülkelerini ör-

üstüne makyaj yaptılar, "hızlı tren yaptık" dediler, kazalarda onlarca insan öldü. Kimsenin kılı kıpırdamadı. Ulaş-

Biz artık parçalanmış bir milletiz. Ortak duygularımız, ortak sevinçlerimiz, ortak hedeflerimiz yok. O yüzden birbirimize tahammülsüzüz. Trafikte, sokakta, her yerde, en ufak bir sürtüşmede birbirimizi parçalamak, oymak istememizin nedeni bu. Nefret ediyoruz birbirimizden!

tırma Bakanı hala yerinde, çünkü suçlu "conta"ymış. Bir maden yasası çıkardılar, önüne gelen ipsiz sapsız firma ruhsat aldı, ülkenin orasını burasını deliyorlar, taş ocağı açıyorlar, maden arıyorlar vesaire. Kazdağları'nda altın aramak ne iş? Asıl altın oradaki doğanın kendisi zaten. Ama bu adamlar doğadan bir halt anlamıyorlar, dahası nefret ediyorlar. Çünkü rahat ettikleri tek ortam, çöl. Bu ülkeyi de çöle çevirene dek rahat etmeyecekler. Çöl ortamında towers daha sık duruyor sanırım.

Tabii tüm bunlar yaşanırken 1971 dönemini anlatan "Hatırla Sevgili"yi izlerken ulusal bir yasa da bürünüyoruz Deniz'ler asıldı diye. Hem de TMSF'nin elindeki ATV'de yayınlanıyor bizi. Ortada biraz şizofrenik bir durum yok mu?

Hatırlasana sevgili

nek gösteriyorum? Çünkü bizim yapı onlara daha çok benziyor. Afganistan, Irak gibi ülkelerde zaten demokrasi-nin d'si yok. Oralarda daimi savaş koşulları sürdürmek kolay. Ama bizde göstermelik de olsa bir demokrasi var. Bizimki gibi bir ülkeye bombayla "demokrasi getiremiyorlar" yani. O zaman devreye çokuluslu şirketler giriyor. Su şebekelerinden, limanlara kadar herşeyi satın alıyorlar, ülkeyi parmaklarında oynatıyorlar. Bu bir yağma. Hem yabancı şirketler, hem de gücü elinde tutan belediyeler, iktidara yakın firmalar buldukları her şeyi götürüyorlar. Bir düşünün; bu ülkede yıllardır partililik var, devletin kaynaklarını yeme olayı var ama tarihinde ilk defa bu iş bir yağmaya dönüştü. Sultanaahmet'te sokakların bile yabancı firmalara bilmem kaç yıllığına kiralandığını duydum. Adam gelip bizim sokaklara sahip çıkacak, evleri onaracak, sonra kafasına göre otel motel lokanta açıp para kazancak. Sömürge değilsek bu durumda, neyiz peki? Her yemimizi yabancılara ya kiralyor ya da satıyorlar, işe bakın. Her yerde dolar işareti görüyor bu iktidar. Yıllardır kendi halinde tıngır mingir giden trenlere bile el attılar, üstüne makyaj yaptılar, "hızlı tren yaptık" dediler, kazalarda onlarca insan öldü. Kimsenin kılı kıpırdamadı. Ulaştırma Bakanı hala yerinde, çünkü suçlu "conta"ymış!

Her yerde dolar işareti görüyor bu iktidar. Yıllardır kendi halinde tıngır mingir giden trenlere bile el attılar, üstüne makyaj yaptılar, "hızlı tren yaptık" dediler, kazalarda onlarca insan öldü. Kimsenin kılı kıpırdamadı. Ulaştırma Bakanı hala yerinde, çünkü suçlu "conta"ymış!

leri bir dünyaya adım attılar. Çemberimde Gül Oya ile başladı bu akım. Hatırla Sevgili'nin ATV'de yayınlanması bana tuhaf gelmiyor. Bu dizileri, "Aman! Gençlerimize yakın tarihimi-

zi öğretelim" diye yapmıyorlar çünkü. Para kazanılıyor o işten. Sonuçta o kanal, bu kanal fark etmiyor, para kazandırıyor her kanal açar kollarını böyle dizilere. Ben bu tür dizilerin yapılmasını destekliyorum tabii. Ama bu haliyle değil. Bu tür senaryoları yazmak çok ciddi iştir. Tarihi kafanıza göre eğip bükemezsiniz. Sansürleyemezsiniz. Neyse onu göstermek zorundasınız. Hem de sağlam bir dramatik yapı içinde. Bizde bu tür dizilerde denge pek tutturulmuyor benim gördüğüm. Olaylar çok arka planda kalıyor, ön planda büyük aşklar falan. Ama ondan da önemlisi, otosansür. Senaristler, "Aa! Bunu yazmayalım, bizim millet kaldırmaz bunu, anlamaz" yaklaşımındalar. Bu dizi için söyleyemiyorum ama genelde dizilerin yüzde doksanında 10 yaş zeka ve duygularına hitap eden diyaloglar yazılıyor, klişelerden geçilmiyor. Gerekçe aynı: Bizim millet anlamaz, bizim milletin kafası yorgun zaten, hafif şeyler vermek lazım. Bizim millet aptal" diyorlar lafın kisası. Oysa bizim millet aptal değil.

"Özgürlük özgürlük" diye cırlayan liberaller, denetlenmeyen özgürlüklerin nelere yol açtığını görmüyorlar mı? Parası olan düdüğünü öttürüyor. O düdüğün faşizmin düdüğüymüş, militarizmin düdüğüymüş, siyasal İslamın düdüğüymüş, kimsenin umurunda değil!

Sadece yirmi yıllık bir aptallaştırma sürecinden geçirildi. Bu ikisi farklı şeyler. Bu aptallaştırma sürecini tersine çevirmek lazım. Bu anlamda Hatırla Sevgili gibi diziler doğru bir iş yapıyorlar aslında. Ama çok daha iyi olmak zorundalar.

Son süreç bazı isimleri adeta markalaştırdı, kimilerini de servet sahibi yaptı: Fehmi Kuru, Şamil Tayyar, Mustafa Karaalioglu isimleri size ne çağrıştırıyor?

Fehmi Kuru için ne diyeyim? Diyen diyeceğini demiş zaten. Şu anda en güçlü gazeteci, Ertuğrul Özkök'ün bir ara, çift anlamlı olarak bildirdiği gibi. Bizde güçlü gazetecilik böyle... İktidardakilere çok yakın olunca, kulisleri iyi aktarınca güçlü gazeteci olunuyor. Ne bağımsız medya ama değil mi? Benim tuhafıma giden, aynı anda iki köşede ve bir sürü kanalda çıkması. Söyledikleri eko yap-sın diye mi? Memlekette yığınla işsiz gazeteci var, birkaç işi de onlar yap-sa fena mı olurdu yani? Şamil Tayyar kimi çevrelerce çok ciddiye alınıyor. Ergenekon'un kitabını epey öncede yazmış olması çok enteresan. Bilgile-

ri fazla derinlerden çıkartıyor belli ki. Memlekette olan biten her hadiseyi Ergenekon'a bağlaması, AKP'yi ve emniyet güçlerini tümüyle bu işle-rin dışında göstermesi nedeniyle, ben kendisini ciddiye alamıyorum. Mustafa Karaalioglu ise çok ilgi duyduğum bir isim değil. Klişeler dışında farklı bir şey söylediğini duymadım.

Tabii bir diğer isim de üzerinde fırtınaların kop-tuğu Cumhuriyet'in cumhuriyeti İlhan Selçuk...Uzun süredir sol çevrelerde, Kürt soru-nuna bakışı ve MHP ile yakın diyalogu nedeniyle üstü adeta çizilmişti. Ve son operasyon onu da, kendisini eleştirenleri de bambaşka cephelere sür-rükledi. Siz Selçuk ve Cumhuri-yet'e nasıl bakıyorsunuz?

İlhan Selçuk'un MHP ile yaklaş-ması tabii ki yanlış. Yükselen dinci-liğe karşı, sağla birleşerek mücadele edilmez. Benim görüşüm böyle.

Ama şurası bir gerçek ki, İlhan Selçuk saygı duyulması gere-ken bir isimdir. Oradan ora-ya savrulmayan, esen para rüzgarlarına göre duruşu-nu değiştirmeyen, eğilip bükülmeyen çok dürüst bir gazeteci... Geçmiş or-tada. AKP'ye kapatma da-vası açılmasından hemen sonra misilleme yapar gibi onun gözaltına alınması, alınış şekli falan çok çok yanlış. Hele ki iktidara yakın gazetelerin onun hak-kında yazdıkları... Emre Aköz'ün isim vermeye cesaret edemeden yazdıkları gerçekten çok seviyesiz, çok işkembeden atılmış şeyler. De-mokrasi kafamızın her istediğini ya-pabilmektir, demokrasi halkın ço-ğunluğu ne diyorsa ona şartsız şurt-suz saygı duymaktır diyenler, İlhan Selçuk'u hiçbir zaman doğru kav-rayamazlar. Cuntacı olarak, fa-şist olarak görürler. Oysa, ço-ğunluğun oyunu aldık diye saç-ma sapan işlere girişenlerde aramak lazım faşizmin izlerini. Asıl faşizm oralarda çünkü.

Hükümet karikatüre karşı da çok acımasız. En son olarak Başbakan Tayyip Erdoğan, kapa-ğı nedeniyle LeMan dergisine 40 bin TL'lik dava açtı. AKP taba-nının mizaha ve sanata karşı öfkесinin kökenlerinde ne yatıyor?

Korku yatıyor. Mizah her zaman için gericiliğin kar-şısındaki en güçlü si-lahtır. Umberto Eco'nun Gülün Adı romanı tü-müyle bunun üze-rine kurulmuştu. Mükemmel bir ki-

taptır. Çalkantılı toplumlara baktığı-mızda en büyük, en ciddi muhalefet-leri mizahçıların yaptığını görüyoruz. Aziz Nesin okuyarak yetişmiş nesil-lerle, okumadan yetişmiş nesiller arasında büyük fark vardır. Aziz Ne-sin'den o kadar korktular ki, hayatı boyunca sorguladılar, gözdağı verdiler. Sonunda yakmaya çalıştılar. Ba-şaramadılar ama üzüntüsünden öldü bu kez. Mizah en büyük güçtür. Gül-

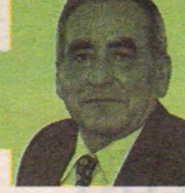
Fehmi Kuru için diyen diyeceğini demiş zaten. Şu anda en güçlü gazeteci, Ertuğrul Özkök'ün bir ara, çift anlamlı olarak bildirdiği gibi. Bizde güçlü gazetecilik böyle... İktidardakilere çok yakın olunca, kulisleri iyi aktarınca güçlü gazeteci olunuyor. Ne bağımsız medya ama değil mi!

meyi yasaklamaya çalışanlara karşı en büyük gücümüzdür. Çünkü mizah için zeka gerekir, olaylara evrensel bakabilmek gerekir. Bunu yapabilen-lerden ve zekadan her zaman korkar baskıcı güçler.

Bu arada tüm billboardlarda da Başbakanlık Basın Müşaviri Mehmet Akif Beki'nin kitap tanıtımlarını gö-rüyoruz. Bu noktada büyük bir siya-si görgüsüzlük yok mu? Bu durum cüretten mi yoksa fütursuzluktan mı oluşuyor?

Hepsi var. Onca billboard Akif Beki'nin hizmetine nasıl girdi? Bunu öğ-renmek isterdim ben. Aynı anda yüzlerce billboardda görünebilmenin sırrı, iyi bir yazar olmaksızın sorun yok. Başka şeylerse, sorun var.

Kılıçlar çekilirken

Son günlerde, Türkiye müesses düzeni tarihinin en ilginç ve önemli kirlı çamaşırlarının ortalığa saçılmaya başladığı olayları yaşıyor.

Çok uzun yıllardır iktidarda olan ve ülkeyi sürekli darbe hali içinde tutan, gerekli gördüklerinde kanlı darbeler yapan kurulu düzciler zorlanıyorlar. Demokratik açılım ve gelişmeleri yıllardır önlemek, toplumun ihtiyacı olan her türlü değişimin, gelişimin önünü tıkamak için tüm yollara başvuran müesses düzciler, kendi kazdıkları kuyulara düşmeye başladılar.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, partisinin il başkanları toplantısının basına kapalı bölümünde, "İtalya'da Temiz Eller operasyonu vardı. Biz de Türkiye'nin Temiz Eller operasyonunu yapıyoruz. Geçmişte hiçbir hükümet üzerine gidemedi, biz sonuna kadar gideceğiz" dedi. CHP Lideri Deniz Baykal'ın 29 Ocak'taki, "Türban düzenlemesi önemli siyasi gelişmelere yol açacaktır" sözlerini hatırlattı. "Soruyorum, Baykal'ın o günden bir bildiği mi vardı?" diyerek derin devlet imasında bulundu.

Baykal, "Çatışma ortamına sürükleniyoruz. Bu süreç, demokrasiye, hukuk devletine uygun bir süreç değil" kaydını düşüyor, "AKP, kadrolaşma dönemini geride bırakarak, kendi derin devletini inşa etme aşamasına gelmiştir. Tabii derin devletin kendine göre derin hukuku, anayasası, yargısı ihtiyaç olarak ortaya çıkar. Bu böyle gitmez, gitmemeli, gidemez. Memleketin saygıdeğer düşünürlerini, yazarlarını baskı altına almak, kabul edilemez" diyor.

Türkiye'nin kendilerinin esas sahipleri olduklarını varsayan kurulu düzen temsilcileri, yıllardır bu ülkeyi yönetmiş gibi yapmaktadırlar. Yönetim ve sahipliklerinin devamı için her yola ve provokasyona başvurmuşlar ve vurmaktadırlar. Tepeden inmecik ve "devlet ideolojisi" dayatmalarını sürdürebilmek için her dönemde değişiklik gösteren "düşman" yaratmayı yöntem olarak benimsemişlerdir. Hele ve hele İkinci Dünya Savaşı'nın bitip, soğuk savaş döneminin başlaması ile komünizm baş düşman ilan edilmiştir. Bugün inanılması mümkün olmayan uygulamaların altına imza atmışlardır. 1 Mayıs günleri kırmızı renk kravat takan, gömlek giyen sıradan insanları "komünist" diye zindanlara attıkları bile görülmüştür. Bu ülkenin alnında bir kara leke olan ve kendilerinin tezgahlayıp gerçekleştirdikleri 6-7 Eylül vahşetini komünistler yaptı havası vermeye çalışarak insanları zindana atıp işkence yapmışlardır. Ülkede gelişen demokratik talepleri çeşitli provokasyonlara başvurarak önleme yollarını seçtiler.

Bütün bunlara rağmen, ülkenin önünde duran gerçek sorunlara çözüm bulma becerisine sahip olmadıkları ve zorlandıkları için de yine suçlu ve düşman arayışı içinde darbe yapma yolunu seçtiler. 27 Mayıs 1960 tarihinde yaptıkları darbe ile, "Bu ülkede demokrasi, sosyal adalet gerekirse ancak ve ancak biz yaparız" anlayışını sergilediler.

Ülkenin gereksinimi olan yapısal değişikliklerin önünü tıkmak için, varsaydıkları düşmanın kendi deyimleri ile "kökünü kazımak" için kökten dinciliğin önünü açacak girişimlere başladılar. Dinsiz, imansız komünizmi önlemek için İslam dinini kullanmaya karar verdiler. Bunlar şüphesiz sadece kendilerinin icat ettikleri bir yöntem değildi. Başta ABD'nin istihbarat kuruluşları olmak üzere, NATO gibi akıl hocaları bulunmaktaydı. Bunun kendi başına bir çözüm olmadığını farkına vardılar ve kolları sıvadılar. 1965 seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) 15 milletvekili ile

Meclis'e girmesi kurulu düzen sahiplerini derinden korkutmuştur. Bunun üzerine kurulu düzenin en eski sağ partisi yöneticileri bir sabah kalktıklarında, "ortanın solunda" olduklarını resmen ve aleneri ilan etmişlerdir. Gelişmesi muhtemel sol bir akımı önlemek için solcu olmak gerektiğini de ilan ederek... Bu bağlamda, 1968 yılında Sovyet tanklarının Çekoslovakya'da yeşeren umutları ezmesi ile birlikte, başta TKP'nin aynı Sovyetler adına desteğini almadığını söylemek yanlış olmaz.

Daha sonraları gelişen olayları genel olarak herkes bilmektedir. 27 Mayıs darbesi neticesi kabul ettirilen Anayasa'nın bu ülkeye "geniş" geldiği söylevi ile tekraren darbe yapılmıştır. Ülke üzerine kanlı bir kara toprak serpilmiştir. Bu da yetmemiş, 12 Eylül 1980 darbesinin hazırlıkları yapılmış ve uygulamaya konmuştur.

1960'lı yıllarda, komünizmle mücadele dernekleri olarak kullanılan dinci kesim artık palazlanmış ve siyasi olarak da varlığını hissettirmeye başlamıştır. Elbette bu gelişme sadece müesses düzenin talimatıyla olmayıp, kökten dinci siyasi hareket sosyolojik olarak da taban bulmuştur. Köylerden şehirlere iç göçün hızlandığı, nüfusun hızla arttığı ve temel sorunlara çözüm bulunamadığı bir ortamda bir "ümit" ve değişim ihtiyacı olarak din duygularının gelişmesi her toplumda olduğu gibi Türkiye gibi bir ülkede de doğaldır. Türkiye'de bu gelişmenin ortamı devlet eliyle, kurulu düzen eliyle yaratılmıştır.

1980 darbesine gelindiğinde ABD, "Yeşil Kuşak" uygulamasını gerçekleştirmek için kolları sıvamış durumdaydı. Darbeciler bu uygulama ve anlayışa dört elle sarıldılar. Dayattıkları Anayasa'ya da, sadece ve sadece Türkiye'ye özgü olan laiklik anlayışını bile geride bırakan, ihlal eden maddeler eklediler. Mecburi din dersleri örneğinde olduğu gibi!

12 Eylül darbesinin hemen arkasından ilk yıllarında ülkeyi gerçekten dönüşümlere yol açacak uygulamalar imza atan ama dinci tarafı da, bilhassa öne çıkan hükümetler oldu. Ama iki dönem gibi kısa bir zamanda düzene uymak ve düzen partisi olmayı başardı: Veyahut başka bir deyimle yola getirildi.

Böylece yirmi yılın aşkın bir zamanda uygulamaya konan, kurulu düzenin kendince kontrol altında tutmayı planladığı ve ABD'nin çıkarları doğrultusunda kökten dinci bir siyasi odak noktası yaratılmış oldu.

Tekrar edelim: Kökten dinci akımın sadece 'devlet' eliyle palazlandırıldığını, geliştirildiğini söylemek hata olur. Ülkede süregelen olan adaletsizlikler, dengesiz gelir dağılımı, yolsuzluklar, hukuksuzluklar kısaca sosyal ortam bu gelişmeyi kolaylaştırmıştır. Kökten dinci siyaset adamları, ülkedeki değişim gereksinimlerini, adalet, temel hak ve hürriyet ve refah ihtiyaçlarını kullanmasını bilmişlerdir.

Kurulu düzen '80 darbesinden sonra ve bilhassa Sovyetler'in dağılmasından sonra başdüşmanı kaybetmişti. Ama düşman sahibi olma, düşman bulma ihtiyacı ortadan kalkmadı. Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana belli dönemlerde işaret edilen, fakat asimilasyon politikaları ile var olmadıkları sanılan Kürtler, yeniden düşman olarak keşfedildi. Aynı zamanda değişim ve popülist söylevleri ile hükümet kurabilme imkanı olan kökten dinci / şeriatçılık düşman olarak işaret edilmeye başlandı. '90'lı yıllarda en çok Milletvekili alan ve dini siyasete alet etmekle meşhur Erbakan'ın Refah Partisi hükümet ortağı, kendisi başbakan oldu.

Bunun üzerine kurulu düzenin asker ve sivil kanadı harekete geçerek yeni bir "darbe" yaptılar. Ama bütün bunlara rağmen, kurulu düzenin geleneksel partileri her türlü zorlamaya karşın halk gözünde sorunları çözebilecek kuruluşlar olarak görülmediler. Hatta düzenin sol gösterip sağ vuran partisi CHP, tarihinde ilk kez parlamento dışı kaldı.

Varolan düzen partileri ülke geleceği için hiç umut vermezken, dinci kökenli idareciler tarafından kurulan AKP, tek başına hükümet kurabilecek Milletvekili çoğunluğunu almayı başardı ve hükümet oldu.

Bu parti ve idarecileri o gün bugün kendilerinin de kurulu düzen partisi olduklarını, değiştiklerini beyan etmeye devam ediyor. Ediyor ama her fırsatta köklerine dönebileceklerini de göstermeyi ihmal etmiyorlar. Ülkenin en önemli sorunu olan Kürt halkı meselesinde, "Tek bayrak, tek millet, tek devlet, tek vatan" olan Hitler sloganını kullanmayı ihmal etmiyorlar. Darbeci kesim ile tarihi her hesaplaşmalarının olduğunu ara sıra hatırlatıyorlar. Son olarak AKP, darbeci, laikperest kesimle Cumhurbaşkanı seçimleri vesilesi ile çatışır bir durum sergilemesine rağmen, Anayasa Mahkemesi darbesi ve TSK'nın e- muhtıra yardımıyla, sondaçlarda çıkan yüzde 25 civarındaki oylarını yüzde 47'lere çıkardı.

Bu alınan yüksek oy oranını arkasına alarak, Anayasa değişikliği, yeni anayasa, sınır ötesi savaş gibi konularda "çoğunluk bende" anlayışıyla darbeci bir yaklaşım sergiledi. Aynı zamanda kendi görüşü ve kökten dincilik lehine önemli değişiklikler yapmaya karar verdiği ortaya çıktı.

Ama bu değişikliklerin aslında yapısal ve insan hak ve hürriyetlerini genişleten, garanti altına alan değişiklikler olmadığı biliniyor. Burada söz konusu olan, "Bu düzenin hakimi bizleriz, başka ortak istemiyoruz" demek istiyorlar. "Sivil Anayasa" dediler, "Ocak 2008'de açıklayacağız" dediler, fakat bir türlü sözlerini tutmadılar. Her türlü yalanı söylemeye devam ediyorlar. Belki de CHP Genel Başkanı'nın dediği gibi var olan derin devletin yerine kendi derin devletlerini koymak için bastılar gaza.

"Ergenekon" adında bir operasyon çerçevesinde adımlar atmaya çalıştıkları gözleniyor. Çünkü bu konuda konuşma ve yayın yasağı olmasına rağmen kendileri ve kendilerine yakın basın organları hiç durmadan yorumlar yapmaya devam ediyorlar.

Ülkenin acil çözüm bekleyen çok sayıdaki yapısal sorunları üzerine hiçbir projelerinin olmadığı, tek amaçlarının düzenin dümenine kendilerinin geçmek istedikleri gözlenmektedir.

Bunun üzerine Anayasa Mahkemesi'nin açmış olduğu AKP'yi kapatma davası ortaya çıktı. Gizli olması lazım gelen savcılık iddianamesi elden ele resmen ve alenen dolaşıyor. Hukuki bir metinden ziyade, siyasi bir irade beyanı söz konusu. Bir nevi yeni bir darbe girişimi. Bu sefer bir hukuk darbesi yapılmak isteniyor hissi uyandırılmaktadır.

Anlaşılan o ki; Türkiye'nin en derin sorunu olan 6-7 Eylül'ün, faili sözde meğhul cinayetlerin, her türlü hukuksuzluk ve provakasyonların odağı olan, "Derin Devlet"e hiçbirisi dokunmak istemiyor. Sadece kendi çıkarlarını korumak için devam etmesini istiyorlar. Her iki taraf da gerçek ve evrensel bir demokraside "Derin Devlet" in olmaması gerektiğini, bunun bir demokrasi ve insanlık suçu olduğunu görmek istemiyorlar.

Velhasıl vel kelam; müesses düzenin çelişir gibi gözükken iki kanadı kılıçlarını çektiler. Bakalım ve görelim: Kılıçlar kınlarına kanlı mı girecek, ümitsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Meyhanede SEMAH havası

Alevilerin temel ibadeti olan "cem töreni"nin ayrılmaz bir parçasıdır semah. Cem'in belli bir aşamasında müzik eşliğinde kadın ve erkek birlikte semah dönerler. Semah dönenler duygunun, sevginin ve aşkın dorukta olduğu bir anı yaşarlar. Bu bir coşku ve trans anıdır. Çünkü orada söz bitmiştir, dil bitmiştir... Yeni bir dile, aşkın diline gerek vardır.

Semahlar iki ana figüre dayanır. Bunların başında kuşun uçuşunu andıran kolların aynı anda kalkıp inişi figürü gelir. İkinci yürüyüş ve ayak figürüdür. Bunlar arasında da bir uyum vardır. Semahlarda kol ve ayak figürlerinden başka vücudun başka bölümlerinin figürleri bulunmaz.

Alevilerin semah ritüellerinin oldukça otantik bir yapısı var... Bunun yanında inançsal bir figürdür semah. Cem adı verilen ibadet esnasında yapılan bir ritüeldir.

Şimdi bunu niye anlatıyorum?

Geçtiğimiz ayın sonlarına doğru CHP Esenler İlçe Teşkilatı'nın düzenlediği içkili bir gecede amiyane tabirle bir "semah kızı" vuku buldu. Davetilerin bir kısmı efkarın en iyi demlerini yaşamış olacaklar ki, sahnedeki müzisyenin Aşık Mahzuni Şerif'ten bir türkü çalmasını istiyorlar o an. Müzisyen de gereğini yapıyor ve bir türkü çalıp söylüyor sazı eşliğinde. İşte krize giden yolun başlangıcı da burası oluyor. Piste çıkan iki ya da üç kişi, türkü eşliğinde Alevilerin semah ritüellerinden birini uygulamaya çalışıyor alkolik kafayla!.. Fakat o ana kadar bünyeye salınan alkolün etkisi oldukça güçlü olmalı ki, ayakta durmakta bile zorlanıyorlar ve kollarını sağa-sola açarken absürd bir görüntü teşkil ediyorlar.

İçkili bir ortamda semah dönülmesinin hiçbir anlamı olmadığını ve yanlış olduğunu bilen bir kişi birkaç dakika sonra sahneye çıkıp müzisyenin kulağına bir şeyler fısıldıyor. Müzisyen bu kişiyi pek de takmayan bir eda ile "tamam tamam" şeklinde bir kafa sallama işareti yapıyor ve başından savmaya çalışıyor. Ciddiye alınmadığını fark eden adam son bir hamle ile mikrofonu alıyor ve tabiri yerindeyse ders veriyor:

"Arkadaşlar, ben bir inanç önderiyim ve biz içkili ortamlarda semah dönülmesini tasvip etmiyoruz. İncancımızı zedeleyici bir şeydir bu..."

Hak vermemek elde değil. Bu, Cem ibadetinde yapılan önemli ve inançsal ağırlığı olan bir ritüeldir. Rakı sofralarına meze olarak götürülemez. Eğlencenin tavan yaptığı yerlerde misket oyununun görüldüğü muameleyi göremez. Yeri ve zamanı vardır semahın. Yerli yersiz, kişinin kafasına göre istediği yerde yapabileceği bir figür değildir. Oyun hiç değildir.

Aslında bu bir zihniyet sorunudur. Alkollü kişilerin olur olmadık zamanlarda kalkıp semah dönmeye çalışması sık yaşanan bir hadisedir. Alevi kesimin inanç önderleri de bu sorunla epeydir uğraşmakta ve söz konusu densizliğin önünü kesmeye çalışmaktalar. İster istemez çünkü Alevilerin ibadet anlayışıyla ilgili toplumun diğer inanan kesimlerinde olumsuz bir izlenim bırakılıyor ve Alevilerin yanlış anlaşılmasına sebebiyet veriliyor.

Girin bakın Alevi forumlarına, orada yaşanan tartışmalara, sık konuşulan konuların başında gelir içkili yerlerde semah dönülmesi mevzuu. Yediden yetmişe herkes tepkilidir buna. Aleviler bu davranışı kabul etmemekte ve mahkum etmektedirler; ancak yukarıdaki örnekte de verdiğimiz gibi, iki üç alkolik bün-yenin ortaya çıkıp bu şekilde densizce yaptıkları şeyler basına da 'semah krizi' şeklinde yansıtmakta ve böylece negatif bir etki ortaya çıkarmaktadır.

Yazıyı bitirirken kafası güzel olanlara duyurulur: Semah Cem'dedir... O semah ki, savaş suçlusu NATO liderlerinin önünde dönmeyi reddetmiş ve ancak barışa dönmüştür...

2004 yılında İstanbul'da yapılan NATO Zirvesi'nde, organizasyon kapsamında NATO üyesi ülkelerin liderlerine Türkiye'nin kültürel zenginliklerini gösteren bir gösteri yapılmıştı. Söz konusu gösteri kapsamında Alevi semahının da yer alması için Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği'ne giden ve Hubyar Semah'ını dönmeleri için yüklü bir miktar para karşılığında teklif götüren NATO organizatörleri Alevilerden "red" cevabı almışlardı. Dernek yetkililerinin tarihe yazılması gereken gerekçeleri de şuydu:

"Savaş suçlarının önünde semah dönmeyiz. Semah savaş değil, ancak barışa dönülür..."

İslam ve Mizah

Allah sizi güldürsün!

Amerikalı oyuncu Albert Brooks 2005 yılında "Looking For Comedy In The Muslim World" (Müslüman Dünyasında Komedi Arayışı) adlı bir komedi filmi çekmişti. Filmde Amerikan hükümet yetkilileri, **Albert Brooks'a** bir ülkeyi tanımak için neye güldüklerini bilmeyen klasik casusluk yöntemlerinden çok daha verimli olacağını söylüyor ve onu Müslüman ülkelerde neye güldüğünü öğrenmeye gönderiyor. Brooks, **Hindistan'daki Müslümanlar, İranlılar ve Pakistanlılar**'la irtibata geçiyor. Filmin bir bölümünde Albert Brooks'un görevini iki Libyalı'ya söyleyince, "**Nee? Komedi mi arıyorsunuz? İslam dünyasında? Hahahaha!**" diye tepki veriyorlar. İslam toplumlarındaki mizahın durumu "**gülünç**" durumda mı peki? Elbette hayır; ancak kimi zaman muhafazakarlıktan kimi zamanda dinin getirdiği kimi yasaklardan dolayı "**İslami olmayan mizah**" gibi rahat akamamıştır.

Mizah hep bir şeylerden rahatsız olan ve bu rahatsızlıklarını bir şekilde kusan, öfkeleriyle kahkahalarını öpüştürmeyi bilen, gülmeyi, güldürmeyi unutmayan, evrene inanan ya da Tanrı'nın "**asık suratlı**" olamayacağına iman edenlerin ürettiği, beslediği bir şey. Yaradanın ağaçta, kuşta, güneşte gülümsediğini, göz kırptığını görenlerin gülmeceyle bir problemi yok. Mizaha yabancı bir toplum da değiliz. Halk hikayelerinden, şakalarından, fıkralardan, **Nasreddin Hoca'ya, Karagöz-Hacıvat'a**, meddahlara, ortaoyununa, Arapça-Farsça mizah dergilerine bu coğrafyaya yayılan uzun kökleri vardır mizahın. Müstehcen hikayelerle de İslami motifli gülmece unsurlarıyla da karşılaşabilirsiniz bu kökleri takip ederseniz. Gülmek insani bir şey, doğal bir ihtiyaçtır ve "**fırtı**" kabul edilir İslami çerçevede. Burada bir problem yok. Ama "**aşırı derece gülmek**", insanları güldürmek, yalan-kurmaca şeyler anlatmak, küfür etmek ve gülmeceyi sürekli bir işe/ürüne dönüştürülüp kitlelere sunmak problem yaratabiliyor.

İslam ve mizahtan bahsedilirken "**İslami mizah**" tanımı kullanır. Bu, dışarıdan bir tanımlama-dır ve İslami camiada kimileri tarafından şiddetle reddedilir. Bu bakışa göre İslam zaten tüm hayatı etkileyen kurallar bütününden oluşur ve bu kurallar her şeyde olduğu gibi mizah/gülmece için de bir hudut belirlemektedir. Bu tanıma karşış gösterilen refleksin bir nedeni de dindar kişinin ortaya koyduğu mizahi ürünün İslami mizah olarak etiketlenmesiyle, yapacaklarının doğrudan İslam'ı işaret etmesinden kaynaklanıyor. Ve bu durum o kişinin üzerine ciddi bir sorumluluk yüklemesine yol açıyor. İslami ve mizah ilişkisi irdelenirken Müslüman ülkelerdeki mizahi örneklerin her zaman Müslümanlar tarafından verilmemesine gayrimüslimlerin de ortaya koyduğu çok sayıda ürün olduğuna dikkat etmeli. Çünkü **Osmanlı'da** ya da kimi Müslüman ülkelerin kültürlerindeki mizah ve gülmece örneklerini doğrudan İslam'la ilişkilendirmek sağlıklı bir değerlendirmeye olmayacaktır.

Kahkaha değil tebessüm; şaka değil latife

İslam fıkıhçıları, İlmihal kitaplarında Hz. Muhammed'e ait olduğu iddia ettikleri kimi hadisleri örnek verirler gülmece, şakalaşma başlığı altında. **Prof. Dr. Esad Coşan**, İslamcı radyolardan **Akra FM'deki** bir programda peygamberin şaka değil latife yaptığını; kahkaha atmadığını ama tebessümü yüzünden eksik etmediğini söylüyordu ve peygamberin yapığı latifelerde hiçbir zaman yalan söylemediğini anlatıyordu. Coşan, gülmece ile ilgili konuşurken cennet ve cehennem üzerine yapılmış bir espriden bahsediyor ve dini semboller üzerinde şaka yapmanın iman zarar vereceğini, yapılacak şakaların kırıcı olmaması, korkutmaması, yalan söz olmaması gerektiğini söylüyordu. **Ebu Hureyre'den** rivayet edilen bir hadiste bir grup sahabe, "**Ey Allah'ın Resulü! Sen bize şaka yapıyorsun!**" dediklerinde "**Şurası muhakkak ki şaka da olsa, ben sadece hakkı söyleyim!**" diye yanıt vermiş.(Kaynak: Tirmizi)

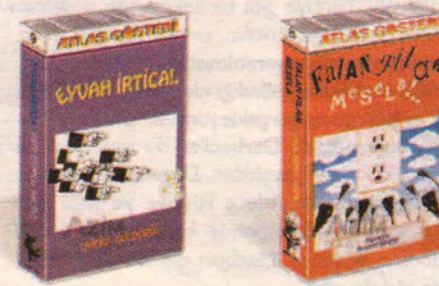
Hucurat suresi 11. ayette, "**Ey müminler! Bir topluluk diğer bir topluluğu alaya almasın. Belki de onlar, kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da kadınları alaya almasınlar. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın**" deniyor. Hümeze suresinden ise, "**Arkadan çekıştirmeyi, yüze karşı eğlenmeyi âdet edinen herkesin vay haline!**" (104/1) şeklinde bir uyarı yer alıyor. Gülmek ile alakalı olarak örnek verilen bir diğer ayet de Tevbe suresi 82. ayetten. Hz. Muhammed'in sık sık tebessüm ettiği ve zaman zaman çevresindekilerle şakalaştığına dair rivayetler var. Çeşitli şakalaşmaları örnek veriliyor hadis kitaplarında. Bunlardan en ilginç olanı şöyle:

Bir gün, Hz. Muhammed ve Hz. Ali ile beraber kahvaltı ederken yediği zeytinlerin çekirdeklerini çıkartmadan Hz. Ali'nin önüne yığar. Daha

sonra Ali'ye dönüp, "**Ey Ali; çok acıkmışsın herhalde. Ne kadar çok zeytin yemişsin**" der. Şakayı çakan Hz. Ali, "**Evet ya Resulallah. Fakat siz daha çok acıkmışsınız herhalde. Önünüzde hiç çekirdek yok. Siz çekirdekleriyle beraber yemişsiniz**" diye karşılık vermiş.

Gülmecenin bir "**ürüne**" dönüşmesi, halk karşısında icra edilmesi farklı bir boyut açıyor. Bir rivayette, "**Yazıklar olsun milleti güldürmek için yalan söyleyen kimseye, yazıklar olsun, yazıklar olsun!**" (Kaynak: Ebu Davud)

Fethullah Gülen de tebliğ eden kişinin boş yere gülmemesi ve laubali olmaması gerektiğini söyler. "**Komiklik ve maskaralık yapmanın, insanları güldürüp eğlendirmenin bizim dünyamızda ne işi var**" diyen Gülen, "**Parodi, komedi, güldürü ve meddahlık türünden farklı birer sanat alanı gibi kabul edilen bir kısım gösterilere temayülü olanların**" bunu bir mesaj aracı olarak kullanmaları gerektiğini söylüyor.

İslami mizah teyp ve radyolarda

Kitlelere hitap eden mizah ve gülmece, televizyonu radyoyu, interneti, kitabı, dergiyi, video ve ses kasetlerini kullanarak insanlara bulaşır. İslami mizah da yine bu nesneler üzerinden paylaşıp kitlesel bir mizah anlayışına, bir ürüne dönüşüyor. Bu ürünlerin, kitleye yönelik gülmececinin '80 sonrası dönemlerine eğileceğiz.

Son dönem İslami mizah ürünleri, "**İslami olmayan mizah**"ın araçlarının, yöntemlerinin gittiği yolda gidiyor. Bir zamanların elden ele dolaşan küfürlü telefon şakaları, **Oflu Hoca** kayıtlarının benzerini ya da radyo / bant tiyatrosu örneklerini daha sonra İslami mizahta da görebiliyoruz örneğin. Bugün pek bilinmeyen, '80'li yıllardaki bant kayıtları İslami mizah'ın önemli örneklerindendir. "**Eyvah İrtica!**" ya da "**Yeşil Tv**" gibi, mizahi bant tiyatroları var. Elbette bu bant kayıtları küfürlü telefon şakaları ya da **Oflu Hoca** kayıtları gibi müstehcen öğeler içermediğinden el altından satılan korsan mal muamelesi görmedi hiç; ki zaten profesyonel bir kadro tarafından ortaya konmuş ve bir dağıtım şirketinin etiketiyle piyasaya sürülmüşlerdi. Bu kasetlerin hikâyesi **Azim Dağıtım**'ın '80'lerdeki bir bant tiyatrosu projesiyle başlar. **Sahabelerin**, evliyaların hayatlarının canlandırıldığı bu kasetler oldukça ilgi görür. Tabii ciddi meselelerin yanı sıra eğlenceli bir

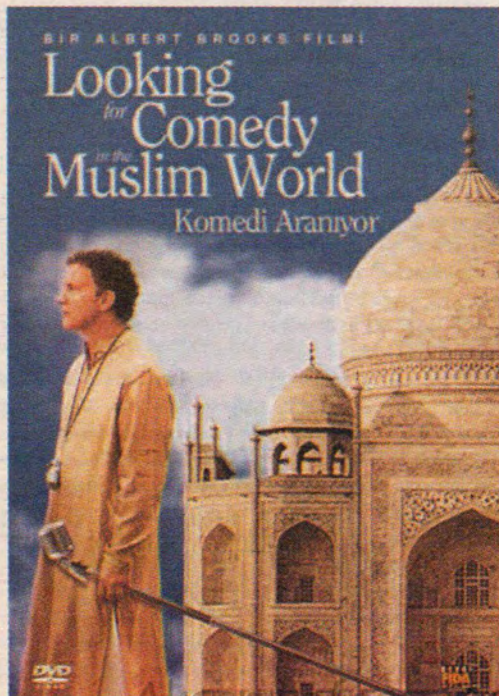
şeyler de yapmak isterler ve "**Patagonya'nın Sesi**", "**Eyvah İrtica**", "**Şu Bizim Dünya**", "**Falan Filan Mesela**" adlı bant tiyatrolarını piyasaya sürerler. "**Hiciv**" etiketiyle piyasaya sürülen bu kasetler de oldukça ilgi görür.

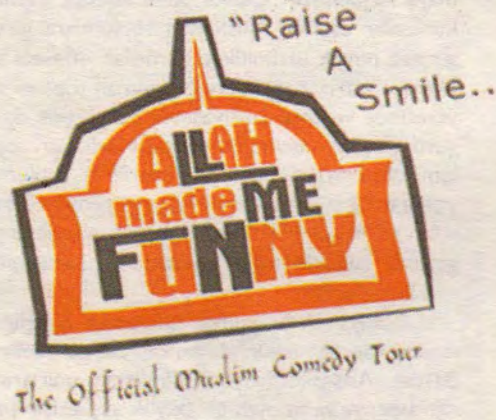
İslami radyoların ortaya çıkmasıyla beraber yeni nesil de bu işlerden haberdar olur. Bu bant tiyatrolarının anlattıkları, sözünü ettiği şeyler suya sabuna dokunmayan cinsten şeyler değildir; aksine gayet başarılı politik taşlamalardır. İmam hatip ve başörtü meselesi, üniversitelerdeki kimi uygulamalar, hayali ihracat, ülke ekonomisi, polis muameleleri gibi çeşitli konular hicvedilir bu bantlarda. **İbrahim Sadri'nin** 1988 yılında kaleme aldığı "**Patangonya'nın Sesi**" (1988) adlı bant, Patagonya üzerinden bir Türkiye hicvi yapar mesele. Yine **İbrahim Sadri'nin** yazdığı "**Şu Bizim Dünya**" (1988), "**Falan Filan Mesela**" (1989) ve İslami camianın popüler müzisyenlerinden **Abdulbaki Kömür**'ün metnini yazdığı **Eyvah İrtica**, benzer şekilde başta İslamcı camianın problemleri olmak üzere memleketin halini esprili bir şekilde canlandırır. '80'lerdeki bu bant tiyatrosu furysı İslamcı radyolara uzun süre malzeme sağlar.

İslamcı radyolar, bant tiyatrolarını tükettikten sonra yeni ürünler ortaya koymak zorundadır. Radyoların reklam gelirlerinin artmasıyla beraber program çeşitliliği de artar ve radyolar gülmece programlarına da yer vermeye başlar. **Moral FM**, **TGRT FM**, **Marmara FM**, **Akra FM** gibi radyolarda yapılan programlar dinleyici kitleleri tarafından oldukça ilgi görür. Programlarda komik hikâyeler, fıkralar, nükteli hikâyeler okunur, anlatılır. Programlarda bir süre sonra canlandırmalar, skeçler yayınlanmaya başlanır. Türkiye'deki ilk İslami radyolarından olan **Marmara FM'de** *-bugün hayatta olmayan-* tiyatrocusu **Hasan Nail Canat**, **Ulvi Alacakaptan** ve **Mustafa Alcan** gibi isimler mizahi içerikli programlar yaparlar. Tiyatrocusu **Hasan Nail Canat**'ın "**Rüzgar Gülü**" adlı programı gece geç saatlerde yayınlanmasına rağmen hatırı sayılır bir dinleyici kitlesi toplar. **Ulvi Alacakaptan** da bir süre "**Çalamikrofon**" adlı bir program yapmaya başlar. Radyonun kadrolu isimlerinden **Mustafa Alcan** da, "**İncir Çekirdeği**", "**Maksat Muhabbet Olsun**" adlı programları sürdürür yakın dönemlerde. Alcan, bugün kardeşi **Musa Alcan** ile beraber **Marmara FM'de** "**Yerli Dizi**" adında bir program yapmaya devam ediyor.

'Fırlama' İslamcılar

'90'ların ortalarında videokaset devri yavaş yavaş sone eriyor ve VCD'ler piyasada yaygınlaşmaya başlıyordu. VCD'lerin yaygınlaşmasıyla beraber sıradan bir bilgisayar kullanıcısı için bilgisayar üzerinden filmlere kolayca dublaj yapabilme imkanı doğmuştu. **Hollywood**'un popüler filmlerine yapılan komik dublajlar yapıyordu. **Elazığlılar**'ın, "**Gıllı Ali**" adlı "**Gladatör**" filmi uyarlamasından sonra, **Çorumlu Şrek**, **Malatyalı Braveheart**, **İce Age**'in Kürtçe versiyonu gibi yerel ağızlarla beslenmiş filmler elden ele dolaşmaya başladı.

Bu işin örneklerinin artmasıyla beraber kimi İslami cemaatlerin "fırlama" mensupları, kendi cemaatlerinin jargonuyla cemaat içi meseleler ve ritüeller üzerine kurulu komik dublajlar yapmaya başladılar. Rocky, Yeşil Yol gibi filmler bu dublajlardan nasiplenelerdi. Bu videoların ünü cemaat içinde kulaktan kulağa yayıldı, CD'leri kopyalanmaya başlandı ve bu "cemaat içi mizah" ürünleri dışarıya sızmaya, video paylaşım sitelerine konmaya başlandı. Bu videolarda Leonardo diCaprio'yu, Keanu Reeves ya da Tom Cruise'u kaza namazından, Kuran'dan, imandan bahsederken ya da Cem Yılmaz'ı -Fethullah Gülen cemaatinin dergilerden- Sızın'nın reklamını yaparken görebilirsiniz. Çiçek Abbas'ta Şener Şen ve İlyas Salman arasındaki o efsane atışma, cemaat evlerinde kalan öğrenciler tarafından cemaate uyarlanmış ve eneteresan bir şey çıkmış ortaya. Çiçek Abbas'taki şakir ve Abbas rolüne bürünerek atışıyor genç şakirtler:

"Şakirt sen yapma kaza, bırakma namazı çıkma-za", "Risale bir güneş, okumayan boş beleş", "Sızın, Aksiyon, Zaman... Bulmazsan halin duman", "Zaman bir gastedir, okumasını bilmeli", "Çalış dersine, uyma nefesine", "İstedim vermediler, sen şakirtsin" dediler", "Yolumuz Kuran nuru, Allah'ım bizi koru" diye devam eden bir dublaj örneği. Fırlama gençlerin hazırladığı videolar da İslami mizahın son dönemdeki ilginç örnekleri olarak sayılabilir.

Video paylaşım sitelerinde "komik videolar" kategorisinde yer alan dini sohbetler var. Bunlardan en enteresan olanları Cübbeli Ahmet Hoca'nın vaaz videoları. Cübbeli Ahmet Hoca, "Şeriatı ayp yoktur" diyen Yazar Nihat Genç'in Ofi Hoca tiplemesini andırıyor. Video kasetlerle, VCD'lerle eş-dost arasında çoğaltılan başka videolar da var. "Musa Abi" olarak bilinen yaşıca bir adam, yaşadığı komik olayları anlatıyor; bir Aleviyi nasıl 'mort' ettiğini, bir ateisti nasıl yola getirdiğini, nasıl "şakı" diye yanıtı geçirdiğini anlatıyor neşeli bir şekilde. Fethullah Gülen cemaatinin "ağabeylerinden", "Çantacı Necmi Abi" adıyla bilinen Necmi İlgen de benzer şeyler anlatıyor esprili bir dille. Bir de "Mustafa Kemal'e dalga geçen haddini bilmez" diye televizyon ve gazetelerde adı zikredilen "Ali Ejder Abi" var. Bu isimler yaptıkları sohbetlerde başlarından geçen komik olayları, cemaat içinde yaşadıklarını ve dini konuları sıkmadan anlattıklarından cemaatlerin oldukça sevilen, popüler isimler.

Bun örnekler meddahlık tadında, kanepede koltukta oturmuş vaziyette yapılan sohbetler. Bir de bunun ayakta, daha cıllanmış, şov / stand-up mahiyetinde yapılan versiyonları var. İbrahim Sad-

ri'nin bir dönem yaptığı işler, Ulvi Alacakaptan'ın tek kişilik oyunları ve Recep Demirkaynak'ın tek kişilik gösterileri bu kategoriye dahil edilebilir. Bir de bu işi doğrudan stand-up adıyla yapan yurtdışından Müslüman gençler var. Amerikalı İslamcı gençlerin organize ettiği Allah Made Me Funny (Allah Beni komik yarattı) adlı stand-up turnesi en bilinen örneklerden.

İslam dünyasında önemli bir komedi filmi örneği yok. Türkiye'de 1989'da Minyeli Abdullah ile yükselen "İslami sinema" bir süre sonra ortadan kaybolmuş ve 2005 yılında The İmam'ın gösterime girmesiyle adından tekrar söz ettirmişti. Çok fazla ve başarılı örneği olmayan İslami sinema akımı, komediye el atacak bir duruma gelemedi ancak televizyon programları ve dizilerle bu açık kapatıldı kısmen. İbrahim Sadri'nin Kanal 7'de yaptığı talkshow'lar televizyon programı olarak ilklerden sayılabilir. Hilal Tv'de yayınlanan "Komik Atak" adlı program da bugünden bir örnek. Programı camiada stand-up'çı olarak tanınan Recep

Demirkaynak sunuyor. Programda konuklar ağır-lanıyor ve daha önceden hazırlanmış skeçler ek-rana getiriliyor.

İslamcı kanallarda zaman zaman komedi dizile-ri de sunuluyor. Hatta Kanal 7 bir ara Müslüman-ların anlatıldığı yabancı bir komedi dizisini yayınlamış idi. CSI, Cold Case, Dexter gibi ünlü dizileri yayınlayan Amerikan televizyonu CBS, 2007'de "Little Mosque On The Prairie" adlı bir sit-com dizi yayınlamaya başladı. Dizi, Amerika'daki Müslümanların yaşamını, günlük hayatta karşılaştıkları sorunların komik bir şekilde anlatıldığı bir yapımdı. Kanal 7 yönetimi de diziyi duyunca ilk bölüm-lerini satın almış ve "Küçük Cami" adıyla Türki-ye'de yayınlamaya başlamıştı. Dizi, medyanın ilgi-sini çekse de Türkiye'de beklenen ilgiyi göremedi izleyicilerden. Amerika'daki Müslümanların yaşa-

dıklarını, 11 Eylül sonrası artan islamofobiye bir durum komedisi olarak sunuyordu Küçük Cami. Müslümanları rahatsız edecek, şimşekleri çekecek bir hata yapılmasın diye dizide, Müslüman se-naryo danışmanlarıyla ortak çalışılmıştı.

İslami mizah dergileri

Mizahın kağıda dökülmüşü, matbuata bulaşmış daha kalıcı ve okumak gibi bir çaba gerektiren ve bir background isteyen bir şey olduğunda diğerlerinden ayrı bir yere sahip. Bizde ilk mizah yayı-nı 1868'de Terakki gazetesinin eki kabul edilir. İlk bağımsız mizah yayını da 1869'da Teodor Kasap Efendi'nin çıkardığı Diyojen adlı dergi... Ardından çıkan Kalem, Davul, Püsküllü Bela, Curcuna, Coş-kun Kalender, Hokebaz, Dalkavuk, Zevzek, Ho-ca Nasreddin, Geveze, Meddah, Hacivat, Hayal-i Cedid, Şaka, Eşek, Latife, Çaylak, Karagöz gibi mi-zahi dergi ve gazeteler de mizah dergisi geleneği-ni pekiştiren yayınlar olmuş. Bu dergilerin tamamı Müslümanlar tarafından yapılan çıkarılan dergiler / gazeteler değil.

Nükteleri ve hazırcıvaplılığıyla anılan Necip Fa-zıl; 1947 yılında Büyük Doğu dergisinin toplatıl-masından sonra "Borazan" adlı bir politik-mizah dergisi çıkarır ve Büyük Doğu'nun tekrar açılma-sıyla kapanır. Üç sayı çıkan Borazan'dan sonra çe-şitli dergiler çıkmaya devam eder aynı camiadan. İslamcı kesimin yaptığı modern anlamdaki mizah dergileri Dinozor, Cingar, Fit, Filit, Cümbür, Us-

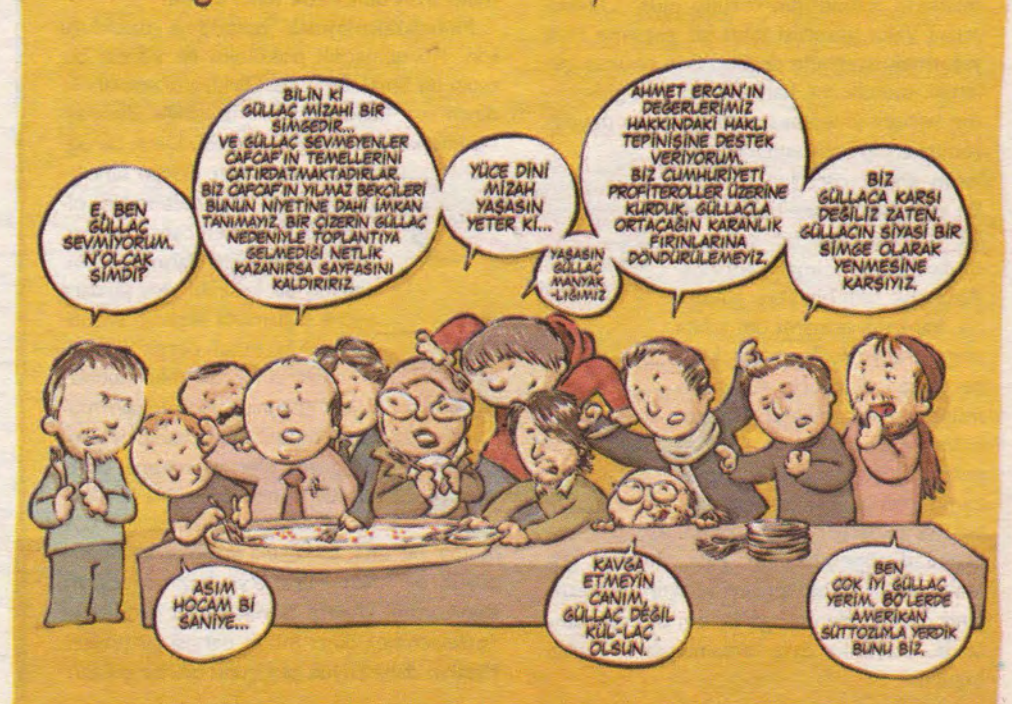
tura ve Arıza. Bu dergilerin bir kısmı tutunamayıp kısa bir süre sonra kapandı. Kimi politik neden-lerden kimiyse ekonomik...

LeMan Dergisi kurucularından, efsanevi Bezgin Bekir tipinin Tuncay Akgün, geçmişteki İslamcı mizah dergileri için "Kötüydüler, iz bile bırakma-dan yok oldular. Bunu söylerken ben kendimi kö-tü hissediyorum ama gerçek bu" diyor. İslami ke-simin son dönemde çıkardığı mizah dergileri, "Di-ğer dergilerde ahlaksızlık, argo, küfür ve cinsellik diz boyu" şikâyeti üzerine bina edilmişlerdi. Ayır-ca din ve dindarlar üzerine yapılan espriler rahat-sız de ediyordu. Çarmıha gerili bir İsa Peygamber üzerinden rahat bir şekilde espri yapılabilirken bu kesimde kazara ağızdan çıkacak sınırı aşmış en ufak bir söz için cepte hazır bir "Haşa!" durur. Bu nedenle kendi alanlarını yaratmak ve daha "te-miz" bir iş yapmak istiyorlardı. En büyük problem küfür ve cinsellikti. Ve mizah dergileri bu konuda gittikçe daha rahat olmaya başladılar.

Karikatürist Hasan Kaçan'ın çıkardığı Arıza'dan sonra İslamcı kesim uzun süre derli toplu bir mi-zah dergisi çıkaramadı. Arıza da çok uzun soluklu olmadı, kısa bir süre sonra ve Hasan Kaçan'ın ka-panan / batan dergileri arasına karıştı. Bugün ise yeni bir dergi var. Adı: Cafcaf. Asım Gültekin'in öncülüğünde hazırlanan Cafcaf, aylık Genç dergi-sinin bir eki şu an. Dergiyle beraber ücretsiz ola-rak okurlara veriliyor. Dergide geçmişte İslami, muhafazakar dergilerde gazetelerde yazmış-çiz-miş kişiler ve bazı genç isimler var. Derginin edi-törü Asım Gültekin, bir süre sonra bağımsız bir dergi olarak çıkacağını söylüyor Cafcaf'ın. Gülte-kin, Cafcaf için üzerine basa basa, "İslamcı mizah dergisi" diyor ve espidren anlamayan bir dinci-dense, espidren anlatan bir Marksist'i bir okur olarak tercih ettiğini söylüyor.

Mizah dergilerinin dışında bir de dergi ve gazete-lerdeki mizah sayfaları, yazıları var. Bunlar da ol-dukça önemli. Ahmet Kesgin'in bir dönem Aksiyon dergisinde hazırladığı "Tırsak Tacı" adlı bölüm, Gerçek Hayat dergisinde Mine Sota imzalı köşe; Zaman gazetesinde Ahmet Turan Alkan'ın Recai Güllap'dan ve Hakan Albayrak'ın Werner Hugo takma adıyla yazdıkları; Cuma dergisinde Mizrak-dama / Molla Hasım sayfası ve kimi çocuk dergilerin-deki esprili yazılar da İslami mizahın mizahın mat-buattaki yansımaları arasında örnek verilebilir.

esefes'in değiştirilmesi teklif dahi edileneyen tenelleri...

SOLDAN SAĞA: AHMET ERCAN, CEMAL CEBECİ, AHMET KESGIN, ASIM GULTEKIN, AHMET MUTLU, MELEK DEMIR, YASIR BUBRA ERGILMAZ, YUSUF KOT, AHMET KESKINGILIC, FARUK GUNINDI, TURKUT YILMAZ, VOLKAN AKMESE

Asım Gültekin: (Cafcaf)

Dincilerin yüzü gülmüyor uzun zamandır

Cafcafa neden ihtiyaç duyuldu, nasıl başladı, kimler sırtlıyor dergiyi?

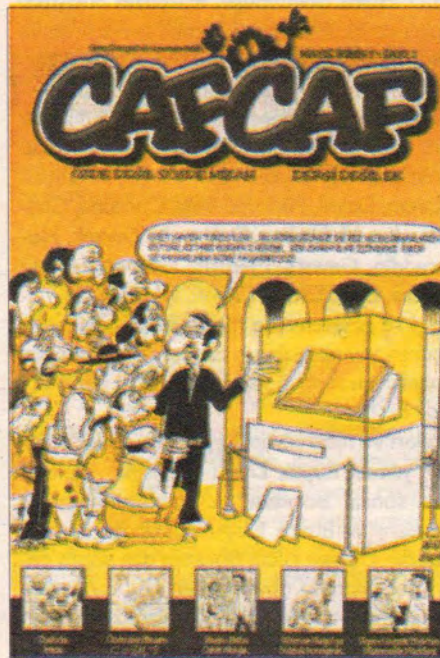
On yıldır "dinci"lerin bi mizah dergisi yoktu. Ordan ihtiyaç duydum. Başkalarının da bir dinci mizah dergisine ihtiyaç duyduğunu biliyordum ama kimse çıkarmıyordu.. Bağımsız çıkarmak istedim ama olmadı, baktım Genç dergisi ek olarak çıkarma imkanını tanıyor; iyi bari çıkaralım dedim.. Kimler sırtlıyor? Tasarımını Yusuf Kot, ekip kurmayı ben. Madden Altınoluk yayın grubundan Genç dergisi... Ekip ise yıllardır dergisiz kalmış çizerlerimiz ve mizah yazarlarımız. Neden ihtiyaç duyuldu: Mizah dergilerinde hakaret sıradanlaşmış durumda.. Bu bir gelenek olarak oturmuş durumda. Ben hakarettten zevk almıyorum, eleştiriyi önemsiyorum. Hakaret edenler yaptıklarının mizahın felsefesiyle uyummadığının farkında değil bence. Dindar bir çizerin birilerine hakaret etmesine de gönlüm razı gelmez.. Hakaret etmeden, zeka ile iş yapma isteğinden doğdu Cafcaf. Çok şatafatlı söyledim belki ama böyle hakikaten.

İslam'ın gülmeceye bakışı nasıl? Barışık mıdır İslam mizahla?

Ben severim gülmeyi ama kolay güldürmezler beni. Zeki ve rahat ve geniş insanların güldürebildiğini gördüm şimdiye kadar. İslama bu konuda karışmıyorum ama Tanrının bizim gülmemizle bir alıp veremediği olmaz. Ağlamak da güzel gülmek de.. Yeter ki tadını al seni onun. Ve bir sektöre dönüştürülmüş olmasın gülmenin de ağlaman da.. Düşünsene Bedirhan Gökçe'nin şiir diye uydurduğu şeylerle ağladığını.. Çok kötü bir kader o.

İslam'a dönelim tekrar...

İslam'ın mizahla sorunu olmaz.. Müslümanların, kimilerinin sorunu olur.. Okurumuza Vakit gazetesi tarzı bir geçirme hissi yaşatmak isteğinde değiliz.. Ben okurun gülenini, tad alanını, kahkaha atanını, gülmekten yerlere yatanını severim.. Halka din öğretilirken abartmasın diye bir kısım ahlaki ölçütler sunulur. Bu da böyle birşey biraz. Gaflet gülmesi diye bir şey var, ondan uzak olmak gerekir. Ama çok tatlı bir şeye gülmemi, kahkaha atmamı din adına engellemeye kalkışmasın kimse. Zaten dincilerin yüzü gülmüyor uzun zamandır. İzin verilsin de azıcık gülelim, güldürelim.. Düşüncenin olduğu, zekanın olduğu kahkahanın kalbin kararmasıyla ilgisi olabileceğini düşünmüyorum. Höt, deyince gülenlerle alakalı bir durum sanırım bahsettiğiniz durum. Ben hiç gülemem öyle durumlarda. Kaçarım öyle ortamlardan. Bayağı bulurum.

Neden yıllardır bir mizah dergisi çıkaramadınız sizin tabirinizle dinci kesim?

Muhafazakarlaşmak hastalığına tutulduğu için. Korunmacılık psikolojisi ile verdiği bir tepki bu sanki. Biraz da Türkiye İslamcılar ve dindarları kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenene kadar çok sendeledi. Daha da öğrenmiş değil tam. Bunun sancılarının birisi. Kurumlarından olmuş bir kesimden bahsediyoruz. Geleneksel kurumlarını, gücünü yitirmiş bir kesimin yeni şartlara uyum sağlamada yaşadığı sıkıntılar etkili bu mizah dergisizliğinde. İslamcılarının içerisindeki muhafazakar çoğunluk İslamcılarının müzikte, mizahta, sinemada, tiyatrodaki güzel işler yapmasına engel oluyor bence. Sağcılıkla farklarının bilincinde bir İslamcılığın çok

müthiş bir ufuk olduğuna inanıyor ve bunun büyük bir ufku Türkiye'ye kazandıracağına inanıyorum. Elbette büyük güçler tarafından desteklenmez dinci mizah dergisi girişimleri. Mizahın daha büyük olduğunu bilirler çünkü!

Nihat Genç:

A n c a k İ D D İ A M o d

✓ İslam-mizah ilişkisi sorunuz günümüze dair bir sorudur. Çünkü Müslüman toplumlar binlerce yıl önce toplumsal alanda eşsiz mizahi eserler vererek, bu toplumun sadece sabrını tahammülünü değil derin hikmetli filozofisini çoktan ortaya koymuştur.

✓ Müslüman toplumlarda mizah, son iki yüzyılda, yani batılılaşma serüveni içinde sorun olmaya başlamıştır. Çünkü batılı adetler yapılar kurumlar eserler Müslüman toplumlara girer girmez büyük üstünlük sağlamışlar -mesela sinema, tiyatro, roman- ve Müslüman toplum siyasetinde ve entelijansiyasında bir aşağılık duygusu oluşturmuştur. Böylelikle Müslüman toplum düşünürleri batılı bu eserlerin toplumu yıpratacağı çürüteceği paniğine kapılmış ve batıdan gelen çok şeyin toplumun edep haya duygusunu rencide edip zıvanadan çıkacağımızı varsaymışlardır.

✓ Buraya tekrar geliriz. Müslüman uygarlığın mizahi eserleri hakkında birkaç cümle edelim: **Bağdat, Abbasiler'in** yani **Hindistan** sınırlarından **İspanya'ya** uzanan bir büyük alışverişin pazarların siyasi merkezi olduktan sonra inanılmaz büyük bir zenginliğe ulaştı.

✓ Bu zenginlik **Harun Reşid** döneminde çığırılmaz diyebileceğimiz eşsiz bir güce ulaştı. Aynı şekilde sosyal hayattaki anlayış tolerans o güne kadar yaşamış uygarlıkların tanımadığı bir büyük sosyal lezzetlerde gezindi. Sadece bilim, felsefe, hukuk değil, bugünlerde çok tartıştığımız laik diye tanımladığımız hukuki bir ilke, Bağdat günlerinde sosyal bir anlayış olarak gelişti:

✓ **Hristiyanlar, Museviler, Müslümanlar** sınırsızca birbirlerinin bayramlarına katılır birbirlerinin mabetlerine dostlukla girip çıkardı ve bu sosyal hayatı derinliğine anlatan birçok kitabı bizler büyük bir hevesle bugünlerde okuyor tatlılıkla iç geçiriyoruz.

✓ Mizaha dönelim; unutmayın, "**Kelime ve Dimne**" dediğimiz hayvan hikayeleriyle oluşmuş -fabl denilen- masalların kökeni Hint'ti ama dünyaya yayılışı bu topraklardı ve bu masallar halen dünya edebiyatının en güçlü en inatılmaz zekilikte incelikte eseridir. Aynı şekilde "**Binbir Gece Masalları**" bugünlerin ürünüdür ve "**Binbir gece**" gibi bir eseri dünya bir daha tanımamıştır. Sadece 'Binbirgece'yi okursak bu toplumun mizah anlayışı ve cinsellik ve aşk ve entrikalar ve labirentli kurgulu hikayelerin gücü hakkında şaşırtıcı bilgiler elde ederiz.

✓ Ancak **Abbasiler** devreden çıkıp **Büyük Selçuklu** günlerine ilerlediğimizde aynı topraklarda **Nizamiye medreselerinin** gücünü yaygınlığını ve dünya bilimine yön veren astronomi, felsefe, coğrafya, cebir vs. gibi ilimlerin tüm dünyaya ve çok sonra aydınlanmanın önünü açtığına şahit oluruz.

✓ İşte onbirinci yüzyılı devirdiğimizde İran topraklarında **Sadi, Hafız, Camii ve Hayyam** gibi tarifi imkansız söz ustaları hikmet ustalarını buluruz. -**Ki bu insanlar ilimle fenle uçsuz bucaksız derinliklerde gezinen bu uygarlığın süsü zerafeti inceliği olmuşlardır.**-

✓ Mizahtan gidersek, **Sadi ve Hafız'ın** birçok hikayeli şiirinde neler buluruz neler. Bu toprakları besleyen bu büyük eserlerin içine girdiğimizde mizahın felsefenin yerini aldığı ve felsefenin bu hikmetli mizahi nüktelerle oluşturulduğunu ve tüm toplumu eğiten baş eserler olduğunu görürüz.

✓ Burayı da geçelim; bizim **Nasreddin Hoca'mız'ın** kökü olarak yani ilk kaynağı olarak tartışılan Arap dünyasının **Cuha'sını**, İslam'ın ilk yüzyılından beri tanıyoruz. Cuha'ya ait onlarca fıkrayı bugün biz **Nasreddin Hoca'ya** mal etmiş durumdayız. Şüphesiz Anadolu topraklarında bir büyük halk eviyası **Nasreddin Hoca** vardır yaşamıştır ve Anadolu'ya dair olduğu şüphe götürmez; ancak **Cuha'ya** ait, yani Arap dünyasının **Nasreddin Hoca'sına** dair bir çok hikaye bugün **Nasreddin hoca başlığı** altındadır ve halkımız bu iki kahramanı nerdeyse ayırdetmemiştir.

✓ **Nasreddin Hoca** hikayelerinin gücünü ise bugün tartışamayız; çünkü **Nasreddin Hoca** kadar hiç kimse hiçbir zaman halka çocuklara nelerle ne zor sosyal durumları ve sosyal sorunları güldürerek anlatamamıştır.

✓ **Hızla Nasreddin Hoca'nın** bir başka özelliğini söyleyeyim: **Nasreddin Hoca** ayetle Kur'an'la yani nass'la ilgili bir durumu hikaye konusu edinmemiştir. Yani pek tabii Kur'an'dan herhangi bir ayet üzerine espri yapılabildi ama yapılmadı. İşte bu inceliği konuşmamız lazım. Şüphesiz **Nasreddin Hoca** hikayelerini taşıyan halkımızdı ve halkımız espri hikaye fıkrası her neyse anlatıp gülerken Kur'an'ın özünü evet ama bizatihi ayetlerini konu edinmemiştir. Bu da Kur'an'a duyulan bir hürmeti derin bir saygıyı ifade eder. Bunları çok sonra tartışırız; bunu da geçelim.

✓ **Osmanlı toplumunun** sanat eserlerini tanıırken, mimariyi, ebruyu, hattı, müziği çokca konuşuruz ama bir mizahi hadise hepsinin üstüne geçmiştir, o da **Karagöz'dür**. **Karagöz'ün Kahire'den İstanbul'a** kadar yüz ayrı şehirde onbinlerce köy ve kasaba yüzyıllarca oynatılması ve sevilmesi üzerinde çok düşünülmesi gereken bir sanat olayıdır. Bu sanat olayı bizim derinlerdeki ruhumuzu, karakterimizi, huylarımızı, davranışlarımızı, inceliklerimizi, sözlerimizi, laf oyunlarımızı, hikmetimizi, felsefemizi ve saireyi. temsil ettiği için bugün **Karagöz'ün** tarihi bizler için kültürel bir varoluş kavgasıdır.

✓ **Karagöz'ü** anlamadan herhangi bir eser oluşturmamız ya da geçmişi anlamamız mümkün değildir. **Metin And'ın** kitapları incelendiğinde ve hiç değilse **Bilgi Yayınevi'nden** yayınlanan **Cevdet Kudret'in** otuza yakın **Karagöz** oyunu okunduğunda dünya tarihinde eşine rastlanmayan geniş bir söz hürriyetiyle karşı karşıya olduğumuzu anlarız.

✓ **İmparatorların** yaşadığı padişahlık döneminde bu kadar özgür, siyasi olarak, cinsel olarak, sosyal olarak bu kadar sereserpe korkusuz mizahi bir eserin imparatorluğun her tarafında oynatılması ancak eşsiz bir özgürlükle anlaşılabilir, ancak bugün bizler bu özgürlüğü o

yeniHarman'ın İslam ve Mizah dosyası için kalemi eline aldı

ur ki...

günlerde Karagöz loncasına ya da Karagöz oyuncacılarına verilmiş bir imtiyaz olarak da değerlendirebiliriz.

✓ Ondokuzuncu yüzyıldan beri sıkıca takip edebildiğimiz Ortaoyunu üzerinde de çokça durmamız şarttır. Çünkü, ortaoyunu irticalen dediğimiz doğaçlama oyunlardır. Bu oyunlarda oyuncuların rastgele konu dışına çıkıp istedikleri rahatlıkla geyik çevirdikleri aşıkardır ve tulûat dediğimiz o an orada sözle inşa edilen oyun geleneğimizin söz lezzetleri eşsizdir...

✓ Basın ve matbuat tarihimiz bize ne yazık ki halkı gülmekten kırıp geçiren bu söz cambazlarının birçok hikayesini müstehcen diye yayınlamamış ve istemeyerek sansür koymuştur. İşte

burada büyük bir sorun başlamıştır. Şöyle: Matbuat hayatımız Karagöz ve ortaoyunu ya da tulûat tiyatromuzun cinsel ya da müstehcen diyebileceğimiz sert hikayelerini taşımaya utanmıştır. Belki de bu matbuatın bir özelliği idi, yani matbuatın ideolojisi böyleydi. Neydi; matbuat dediğimiz dergiler gazeteler herkese satılır ve herkes tarafından okunur, işte burada sözün nereye gittiği bilinmez.

✓ Ancak bu oyunlar oynandığı yere ve oynandığı sınıfa göre değişebilirdi. Yani, Kapalıçarşı önünde oynanıyorsa oradaki ahalinin kaldıracabileceği laflar edilir, sarayda oynanıyorsa sarayın kalkabileceği laflar edilir, bir köyde oynanıyorsa köyün cemaatin kaldıracabileceği laflar edilir, gayrimüslimlerin yoğun olduğu semtte bu duruma uyulurdu. Yani nabza göre şerbet verirdi diyelim. Bir yerde ayıp olan başka yerde olmayabilir...

✓ Bunun üzerinde de uzun uzun tartışmalıyız. Ancak matbuat öyle değil, matbuatın yayınladığı bir fıkrayı herkes her çeşit ırk din kavim cemaat sosyal sınıf okuyordu... Bunu çokca tartışırız amma unutmayalım mizahın bir söz bir de mimik yani oyun tarafı vardır. Bir insan öyle bir yüz ifadesiyle bir küfür eder ki; sizi hiç rahatsız etmez, ama, bu küfrün o surat ve rol içinden çıkarıp sadece kelimelerle yazarsanız diyelim, o küfrün şekli sertliği değişir.

✓ Neyse sona yaklaşalım: 1800'li yılların henüz başında hikaye anlatıcıları köy köy kasaba kasaba gezip yüzyıllardır anlattıkları **Leyla Mecnun**, **Aslı Kerem** vesaire hikayelerini anlattığı gibi **Kars**'ın **Erzurum**'un bir köyüne hikaye anlatmaya gidiyormuş. Ancak devletin polisi araya girip hikaye anlatıcılara, "**Leyla ile Mecnun hikayesinin sonunu mutlaka mutlu bitirmelisin, halkı üzme hakkın yok**" diye ikaz ettikleri, hatta sonu kötü biten hikaye anlattıkları için hikaye anlatıcılarını cezalandırdıklarını bugün kayıtlardan gülümseyerek okuyoruz.

✓ Bu sansür koymanın başlangıç tarihi ben-ce Tanzimat yıllarında başlar. Çünkü toplum batıdan gelen eserler karşısında ezilmeye alışık duygusuna kapılmaya başlamıştır. Ve kendi eserlerinin de batılı eserlerdeki gibi *-diyelim Şekspir, Molier gibi olmasını, bu batılı eserlerdeki sözler gibi cilalı, düzgün-* diyaloglar beklemiş ve bu eserlerdeki kahramanlar gibi iyi giyimli, iyi konuşan, soylu kahramanlar beklemiştir.

✓ Dikkat edin; bizim kahramanlarımızın hepsi halkın kahramanlarıdır: **Karagöz**, **Ortaoyunu**, **Keloğlan**, masallarımız, ya da **Nasreddin Hoca**. Hepsinin ağız bozuktur ve hepsinin dili sürçer, yalan yanlış laflar ederler, ki, halk budur...

✓ Ve 1900'li yıllara geldiğimizde Ortaoyunu'nda nasıl küfürler ediliyorsa **Namık Kemal** ve **Ziya Gökalp** gibi aydınlar dahi bu oyunlardan utandığını dile getirmiştir. Sanırım I. Anayasa'nın yani 1876 yılındaki meclis tutanaklarına baktığımızda, mizah dergilerinin sansürü konusunda işin içine ünlü devlet ve düşünce adamımız **Cevdet Paşa**'nın da karıştığı sıkı bir yasa tartışmasını buluruz. Buradaki tartışmada **Cevdet Paşa**, toplumumuzun bu mizahi özgürlüğe henüz hazır olmadığı fikrini ileri sürer. Ancak toplumumuzun henüz hazır olmadığı bugüne kadar tüm siyasi otoriteler tarafından dile getirilmiş ve sansür yasaları da bu doğrultuda çıkarılmıştır.

✓ Ancak, iddiam odur ki; bu yasaklar 1830'lardan sonra başlar, yani II. **Mahmud**'un **İstanbul-Beyazıt**'ta onbinlerce yeniçeriye öldürüp yepyeni bir askeri teşkilat kurup ve sonra **Tanzimat**, **Islahat**'la devam eden batıya dönük gelişmelerle... Çünkü toplumumuz kendinden utanmaya başlamıştı. Kendi kahramanlarının dilini bozuk bulup, kendinden sıkılmaya başlamış ve batılı tiyatro kahramanlarına özenmeye dikkat göstermiştir.

✓ Bu bir sosyal çözülmedir ve bu bir toplumun ruhunun topyekün değişmeye başladığını gösterir, şöyle, toplum artık kendi kahramanlarına yani, kendine güvenmiyor... Artık gözü batıda, batılı tiyatrodaki batılı repliklerde batılı romanlarda ve batıdan gelen değerlerde.. Batıdan gelenleri gördükçe kendi eserlerinden, yani Ka-

ragöz'ün Ortaoyunu'nun, **Keloğlan**'ın dilinden utanmaya başlıyor.

✓ İşte asıl buraya tartışmalıyız ama ne zaman? Osmanlı demek nerdeyse **Karagöz** demekti, Anadolu demek **Nasreddin Hoca**... Bugün İstanbul'a bir simge aranıyorsa, bu simge mutlaka **Kavuklu** olmalıdır. Ortaoyunun baş kahramanı **Kavuklu** neyi temsil ediyordu? Ortaoyunu'nda **Laz**, **Ermeni**, **Rum**, **Acem**, **Arap**, **Boşnak**, **Tatar**, **Kürt**, onlarca kahraman vardır ve bu kahramanlar bir dünya neşesi, bir insanlık karnavalı, bir insanlık komedyası gibi bir milletler buluşmasıdır.

✓ İşte, **Kavuklu** bu ayrı ayrı onlarca milletin karakterini İstanbul sokaklarında yan yana getiriyor ve çeşitli milletten insanların her birinin şivesi giymiyle birbirlerini güldürüyor ve hepsi sahnede birbirleriyle eğleniyordu. **Ermeni Kürt**'le, **Laz Çelebi**'yle dalgasını geçiyor, şivesi ve giymi ve huylarıyla dalgasını geçiyor ve hepsi sahnede gülmekten kırılıyordu. Ve en önemlisi kimse kırılmıyor, rencide olmuyordu. Kimse, kendisinin kültürünün aşağılandığını hissetmiyordu. İşte burası İstanbul ve Osmanlı kültürünün ta kendisidir, herkes herkesin şivesi giymi huyları adetleriyle eğleniyor ve hepsi diğer hepsine gülüyor, dalgasını geçiyor ve hiçbirini kendini aşağılanmış hissetmiyordu.

✓ Bunu eskinin bu büyük sanatçıları nasıl başardı? Şöyle başardılar: Bu insanlar birbirleri içinde, birbirleriyle yanyana büyüdükleri için, birbirlerinin hassas noktaları konusunda filozofik bir üstünlükleri vardı. Konuşurken, oynarken, espri yaparken hangi söz nereye, hangi cümle nasıl, hangi komiklik nerde, hangi laf nasıl, hangi küfür, hangi müstehcenlik doz olarak, ölçü olarak ne kadar söylenmeli!

✓ İşte bu ölçü konusunda sosyal bir üstünlükleri vardı. Bu sosyal üstünlüğü binlerce yıllık karışmışlıklarından içiçe girmiş dostluklarından ve hepsini kardeş arkadaş yapan İstanbul ve Osmanlı kültüründen almışlardı. Bu bir uygarlık kıvamıdır, eskiler bu helvaya bu tadı verebilmeyi onlarca asır başardılar. Ama şimdi bizler ne söylersek birileri kırılıyor ya da birilerine biz kırılıyor ya da ne yazsak çizsek birileri kendini aşağılanmış hissediyor ve işin içinden çıkılmaz tartışmalar dalaşmayla sürüp gidiyor. Kısa keseyim; benim bu toprakların kültüründen anladığım şudur:

✓ **Nasreddin Hoca** dediğimiz ya da **Karagöz** ya da **Ortaoyunu** dediğimiz "**kıvam**", lafı bilip uydurup yerinde saniyesinde söylemekti. Biz bu kıvamı kaybettikçe, birileri üzmemelim telaşına düştükçe, hem kendimiz kendimizi sansürlemeye, hem birileri bizi sansürlemeye başladık.

✓ Ben de yazarım ve yazarlık serüvenimde halkımla toplumla insanlıkla bir üslup, bir kıvam tutturmak benim de baş meselemdir. Ben bu kıvamın nasıl tutturulacağını çok düşündüm ve kendimce şu sonuca vardım:

✓ Çevirilerinden olsun, **Hafız**, **Sadi**, **Camii**, **Hayyam**, **Binbir Gece**, **Köy Atasözleri**, halk şii-ri, **Alevi deyişleri**, tüm **Alevi külliyatı**, **Karacaoğlan**'lar, **Emrah**'lar, **Aşık Ömer**'ler sıkı biçimde okumakla oluşur. Çünkü, bir halkın dilini bilebilmek için o halkın tarihini kültürünü hatim etmek şarttır. •

Tuncay Akgün: (LeMan Dergisi'nin kurucusu)

Sofuluk mizahı kaldıramaz

Zaman zaman İran'dan karikatür sergisi ve yarışması haberlerini alıyoruz ama Müslüman ülkelerin karikatür / mizah dergileri hakkında pek malumat sahibi değiliz. Müslüman ülkelerdeki mizah dergilerinin durumu nedir?

İran ilginç bir ülke. Sanatı, kültürü bir batı ülkesi gibi her yerde hissedebiliyorsunuz. Derin bir kültür var ve insanlarla beraber yaşıyor. İran'ı görme şansım da oldu. Söylediklerimi fazlasıyla hissettim. Özellikle Azerilere has mübalağa bu kültürde ifradına varmış durumda. Eh, mübalağa da mizahı besleyen ana damarlardan biridir. LeMan gibi fenomen olan bir dergileri var. İranlı karikatürcüleri, çizimleri, mizahçıları yıllardır duyarız. Hatta son İran'da büyük tepkiye neden olan, batıya hayranlıkla karşılanan Persepolis filmi'nin ve albümünün yaratıcısı da bu topraklardan çıkması bana göre tesadüf değil. Şah

tutumunda serginin amaçlarından birinin Danimarka'daki karikatür krizinin etkilerini yumuşatmak olması kuşkusuz en büyük etken. Tabii geçtiğimiz yıllarda en büyük siyasi krizlerden birinin İran'da yine bir karikatür yüzünden çıkmış olduğu hatırlanacaktır: Sansüre uğrayan bir karikatür Tahran üniversitesinde isyana yol açmıştı ve zor bastırıldı İranlı karikatürcüler varlıklarını bize hissettirmeye devam edecekler. İran'da Aziz Nesin'in fenomen olduğunu da atlamamak lazım. Filistin ve Mısırlı önemli çizimler tanıyorum. Enternasyonal basında iş yapıyorlar, içeride de bir dinamizm var. Filistin açık bir kültür. Doğaldır. Sert savaş, derin acıları mizahlarına geçiriyor. Mısır'a gelince; Mısır deyip geçmemek lazım. Büyük bir kültür ve en derin çelişkilerin ülkesi. Buralarda mizahsız hayat olmaz. Ortadoğu'dan çıkıp bizden daha batıdaki Müslüman coğrafyayı da ihmal etme-

döneminde bizim Gırgır ve LeMan gibi fenomen olan bir mizah dergileri var. İsmi: Gülağa. Çok etkili bir dergi. "Cuma günleri Gülağasız olmaz" gibi bir sloganı var. Şu anda bu dergi ne yazık ki malum koşullar nedeniyle kapanmış durumda. Ancak güçlü bir kültür kolay kolay olmuyor. Halen İran'da yüzlerce karikatürist var. Hatta Fransızların ünlü çizimi Plantu İran'da onlarca kadın karikatüristle tanıştığını büyük hayranlıkla anlatmıştı. Plantu aynı şaşkınlığı Türkiye'de de yaşadığı bu ayrı bir parantez. Ramize Erer'i dünyayı dolaşan ve Birleşmiş Milletler'in düzenlediği, "Barış İçin Karikatürler" sergisine davet etti. Aynı sergiye davetli olan İranlı çizimci ise Ramize ve diğer Müslüman karikatüristler kadar şanslı değildi: Çünkü serginin Amerika'da düzenlenen ilk ayağına katıldıktan sonra ülkesi tarafından aforoz edildi. Bir daha katılması durumunda ağır dayak ve hapisle tehdit edildi. Bu çizimci sergiden çekilmek durumunda kaldı. İran'ın bu ağır baskıcı

melî: Balkanlar, yaman çizimler yetiştiren bereketli topraklar. Bosna'da büyük kıyım yaşanırken o şartlarda yapılan ve elden ele, cepheden cepheye dolaşan bir mizah dergisi geçti elime. Gözlerim doldu. Benim için bir şaheserdi. Bizde de F tiplerinde yapılan mizah dergileri var. Müzelere konulsa yeridir. Müslüman ülkelerde mizahın kralı olur. Ülkemiz mizahının düzeyi, dergi geleneği bunun kanıtıdır. Hayatın olduğu her yerde mizah olur. İşlevi de zaten hayatı aşmaktır. Baskıyla yok edilen yerlerde de bir gün fişkiracaktır.

Siz, dinin mizah kültürünü öldüren bir şey olduğuna inanıyor musunuz?

Böyle bir şey söylemek ne haddime düşer ne de fitratıma. Ama muhafazakârlığın ve dogmanın olduğu yerde mizah olmaz. Sufilik mizaha açıktı. Bektaşilik'te de, Mevlana'da da mizah vardır. Ama sofuluk mizahı kaldıramaz. Sufiliğin hoşgörüsüne karşın Taliban kafes kuşunun ticaretini bile yasaklamıştır.

Ulvi Alacakaptan: (Oyuncu-Yazar)

Müslüman olunca müstehcenlik, küfür kullanmayı terk ettim

Daha evvel ateisttiniz, sonra Müslümanlığı seçtiniz. Geçirdiğiniz bu değişim, bir tiyatrocuya, mizahçı olarak yaptığınız işlerde bir farklılığa yol açtı mı? Mizah anlayışınızda bir değişim olduğunuz söyleyebilir misiniz?

Ben dünyaya bakışımı, dinimi değiştirdim kendim değişmedim. Kaba anlamıyla dünyada muhalefet, evrimci ve devrimci diye ayrılır Ben devrimciyim tüm peygamberlerin yolu gibi. Evet müstehcenlik/küfür kullanmayı terk ettim. 23 yıldır kendi tiyatromu yapıyorum, bu tarz esprilere bizde rastlayamazsınız.

Gülmeceyle arası açık olan, bu işi beceremeyen bir Müslüman profili vardır hep kafalarda. Şakalaşmak, kahkaha atmak, gülmek 'civıklık' olarak görülebiliyor mesela kimi dindar çevrelerde. Bu tip yaklaşımları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kimi dindar çevreler beni hiç ilgilendirmiyor; İslam'ın sınırlarıdır benim çerçevem. Haddi aşmamak yani...

Geçmişte hangi mizah dergilerinde yazdınız?

Filit ve Zaman, Yeni Şafak, MilliGazete ve Selam da mizahi yazılar yazdım.

Ne tür yazılardı bunlar?

Valla biraz çetrefil kelimelerle çok oynayan, belli bir ön bilgi gerektiren yazılar. Çok okuyucu yakınması da geldi "Yazıları anlayamıyoruz" diye. Halbuki ben yazdıklarımı çok rahat anlıyorum.

Cafcafta yazmaya başladınız. Cafcaf, piyasadaki diğer mizah dergilerine göre ne durumda mizah kalitesi olarak?

Caf caf ne olursa olsun bir ek ve mizah dergisi olarak fazla mazbut. Biraz haylazlığa, delişmenliğe pay verilmesi gerek. Güvensin parayı ve olanağı sağlayanlar. Bilmem bu olmayacak dua mıdır ama böyledir?

Nisan ayında kitapçılarda

LeMan

Güneri İçoğlu, Gönül Adamı söyleşisi ve imza günü 20 Nisan Pazar günü İzmir Tüyap Kitap Fuarı LeMan standında Saat:14.30-15.30

O, medyanın gaziyla youtube şöhreti yapılan Öykü Berk kardeşler değil, son dönemlerin en büyük fenemoni, "Fener için opera"nın yaratıcısı... Youtube'ta rekorlar üzerine rekorlar kıran, o bestenin yaratıcısı, ilk kez yeniHarman'a söylüyor:

.arrağımı yeeee le la layy!

2005-2006 sezonunda, Beşiktaş-Fenerbahçe maçı öncesiydi. Maçtan bir hafta kadar önce video paylaşım youtube'a düşen ve Beşiktaş'ın, taraftar kültürünün yaşadığı Çarşı'daki bir bira-hanede cep telefonuyla kaydedilen bir "tribün bestesi" büyük yankı buluyordu. Bu bestenin adı da, "Fener için opera"ydı.

Bu provakatif operanın müstehcenliği ve pichliği bir yana, içindeki samimiyet ve hınzır yaratıcılık, rakip taraftarları dahi gülümsetebilecek olgunluktaydı.

Milyonlarca kişinin izlediği videoda, saç uzun genç yaşlarda bir adam, masanın üzerine çıkıyor, büyük bir ses ustalığıyla eserine başlıyor ve finalinde de onlarca kişi büyük bir koroya dönüşüyordu: **"arra mı yee"** diye...

Ve kısa süre sonra 25 bini aşkın Beşiktaş seyircisi, İnönü Stadyumu'nda dev bir koroyla aynı nakaratı yineliyordu. Youtube'ta milyonlarca dinleyici bulan bu parçanın Fransız, Alman, Afrikalı ve hatta Japon versiyonları yapılıyor, hatta Bostancı'da bir öğrenci yurdunda kalan kızlar, parçanın dişi versiyonunu onbinlerce youtube kullanıcısıyla paylaşıyordu.

'68'in efsane şarkıcılarından Mary Hopkin'in, kült olmuş **"Those were the days"**inden doğan bu coşku dolu tribün şovu, V for Vendetta'nın maskelelerinden daha hızlı ve daha çok yayıldı futbol ve geyikseverler aleminde.

Onunla, bir spor gazetecisi arkadaşımız vasıtasıyla, İstanbul'un ünlü müzik mekanlarından birinde tanıştık. 30 yaşlarında bir opera sanatçısıydı. Sahnedeki ekibiyle müthiş bir gösteriye imza atarken kadın sesiyle söylediği Karadeniz türküleri müthiş şaşırtıcıydı. Kendisiyle son Beşiktaş-Fenerbahçe derbisinin bir gün önceki gecesinde Cihangir'de buluştuk. Omzunda siyah beyaz bir kaşkol, yüzünde de ince bir tebessüm vardı. Fener için Opera'nın yaratıcısı, ilk kez yeniHarman'a konuşuyor:

Siz de nereden geliyor bu Beşiktaş taraftarlığı?

Üç tane dayım var ve abilerim gibilerdir daha çok. Hepsisi Beşiktaşlı. E haliyle...

Diğer taraftar gruplarına bakınca Çarşı Grubu'nu nereye koyuyorsunuz?

Ben en çok zekaya hayranımdır hayatta. Zeki ve yaratıcı insanları severim. Çarşı'nın yaratıcılığını hiçkimse yadsıyamaz herhalde. "Hepimiz ozon tabakasıyız" mesela. Bunun dışında devrimci bir duruşu da olduğunu düşünüyorum bu taraftar grubunun.

Beşiktaş'ın her maçını kovalıyor musunuz?

Tabii ki. Bazen küsüyorum gerçi takıma, o hafta maç izlemiyorum. Ama kimseye söylemiyorum bu durumu. Kol kırılır hesabı... Bu sene keyifsizim biraz. Dünya şampiyonu da olsak Fethullahçı bir hocayı sindiremiyorum. Yakışmıyor bize.

Aile de Beşiktaşlı mı?

Babam "iyi oynayan kazansın"cı olmuştur hep. Ama ben üzülmeğim diye Beşiktaşlı gibi yapardı. Kardeşim tabii ki Beşiktaş'lı oldu, ağabeyi ben olunca. Annem de öyle. Ama dayılar; işte asıl tribünü oluşturur ailede.

Müzik kariyerinizden üstün körü bahsedermisiniz? Neler yapıyorsunuz, nelerle uğraşıyorsunuz?

Opera sanatçısıyım. Çok açmak istemiyorum bu konuyu, kim olduğum çıkar ortaya. Manyak bi fanatik çıkar, başımız ağırır sonra.

"Fener için opera" nereden aklınıza geldi? İlk nasıl keşfettiniz?

Biz arkadaş ortamlarında söyledik zaten. Benim mi aklıma geldi ilk, onu hatırlamıyorum inan. Ama ben söyleyince olay oldu tabii.

Parça doğduktan sonra uzun süre kendinizde bekleddiniz mi, yoksa sadece arkadaşlarınızla mı paylaştınız?

Bir maçtan önce meyhanede içmişiz, kafalar güzel. Ben çıkmışım sandalyenin tepesine; söylemişim. Tekrarında da muhteşem bi koro. Birileri çekmiş telefonla, sonra bi baktık youtube'da. Kaldırmaya çalıştım falan, olmadı. Hoşuma da gitti sonra gerçi. Ama şaşırdım tabii bu kadar popüler olmasına. Acayip bişey!

Besteniz Youtube'ta yüzbinlerce kişi tarafından dinlendi, tribünlerde, dünyada Türk futbolseverler arasında adeta bir kült oldu? Bu durum sizi şaşırttı mı? Böyle bir ilgi doğacağını bekliyor muydunuz?

Hiç planlamadık bu durumu. Neyin tutacağını falan kestirebiliyor olsam bunu mesleğimle ilgili kullanırdım zaten daha önce. Bunun yanında bana kızan arkadaşlarım, abilerim de oldu, "Yakıştı mı sana" diyen. Yakıştı valla. Ben küfür seven, kullanan bir adamım. Yeter ki zeka olsun içinde. Maçtan önce eğlenmişiz işte, sonra bilmem kaç milyon kişi izlemiş. Gülmüşüz. Zaten çalışmada mecaz var takdir edersin ki, yoksa kimsenin

birşey yediği yok yani. Can Yücel ne güzel küfredirdi. Şiirlerinde de. O geldi şimdi bak birden aklıma.

Fenerbahçeliler'in öfkesinden tırsmadınız mı peki?

Tırsmaz mıyım! Ama inan Fenerbahçeliler de çok eğlendi bununla. Komik zaten, akli olan güler eğlenir. Ama bi manyak çıkar şişleyiverir falan; her taraftar grubunda var böyle manyaklar, bizde de var. Yoksa çok isterdim adımlı falan da yazalım şu röportaja.

Fenerbahçe'ye neden bu kadar antipati dolusunuz?

Benim çok Fenerbahçeli dostum var. Fenerbahçeli futbolcu arkadaşlarım da var. Daha çok Fenerli yöneticilerdir benim gıcıklığım. Bi de aslında renklerine tabii. Sarı - Lacivert iki manasız renk bir araya gelince daha bir fena oluyor. O ne öyle ya... (gülüşmeler)

Operanızı bir kenara koyarsak, sizin sevdiğiniz en favori tribün bestesi ne?

"Portakal sosulur mu?" vardır mesela. Efsanedir. Yüz küsur kıtadan oluşur.

Müzik kariyeriniz bundan sonra nasıl devam edecek ve sizin yeni bestelerinizi tribünlerde duyabilecek miyiz?

Böyle birşey yaptık, eğlendik, eğlendirdik. Başkası olmaz artık, bunun üzerine artık ben daha ne yapabilirim. Daha uzun yıllar da böyle efsane bir tezahürat çıkmaz. Çıkarsa da yine bir Beşiktaşlı'dan çıkar. Fener operanın yeni versiyonunu yapmış çocuklar şimdi. Yine aynı melodi üzerine, sözler şöyle:

Biz Beşiktaşlı'yız

Küfüre karşıyız

Futbol dostluk, futbol kardeşliktir

Geçmişin üstüne

Çekelim bir sünger

Ama son kez .arra mı yee...

ataerad@yahoo.com

Ata Erad

TAHRAN

İsrail'de Neler Oluyor?

Aylar önce İsrail'in emniyet genel müdürü istifa etti. Bu istifa önemli bir kaç polisin fesat ve ihmali neticesinde meydana gelmişti. Bu olaydan bir süre sonra İsrail genelkurmay başkanı kendi yanlış ve ihmalleri yüzünden (özellikle Lübnan savaşıyla ilgili) istifa etti. Bu istifa tam Adalet Bakanının ahlak fesadından dolayı mahkum olmasından on gün sonra meydana geldi. Daha bitmedi! Sıkı durunuz! Cumhurbaşkanı ahlak bozukluğundan dolayı ve aynı ithamla

kısa bir dönem için görevinden istifa etmişti. Dahası da var! Aynı günlerde İsrail maliye idaresi başkanı ona karşı yapılan ithamlar nedeniyle görevinden ayrılmak zorunda kalıyordu.

Duyumlara göre araştırmalar devam etmektedir, bu araştırmaların hedefinde altı başkan yer almaktadır. Eski polis müdüründen sonra, yenisi onun yerine geldi. Ama daha işin başında bir sürü itham ve yolsuzluk dosyasıyla karşı karşıya kaldı. Bence bu olayları göz önüne aldığımızda böyle bir neticeyi rahatça elde edebiliriz: İsrail rejimi içten ökmektedir. Geçmişte ve bugüne kadar İsrail devleti bu kadar sorunla karşılaşmamıştır. Bu cümleyi aylar önce aynı içerikle Ogidor Yitzaki yani İsrail koalisyonunun parlamentodaki adamı ifade etti ve onun ardından İsrail milli eğitim bakanı bir konuşmasında yeni bir ders mevzusunun okullara dahil edilmesinden söz etti. Ona göre yeni dersin konusu siyaset ve devlette ilgiliydi. Bakana göre eğer öğrenciler küük yaşlardan itibaren bu eğitimi alırsalar kendi rejimlerini koruyup, onun çöküşünü önleyebilirler.

Tüm yazdıklarımın özel bir sonuç daha çıkarmak mümkündür, şöyle ki, artık İsrail için Filistinli ve Araplardan daha tehlikeli iç meselelerdir. Artık Hizbullah ve İran'ın nükleer silahları, İsrail için en önemli düşman veya tehlike sayılmıyor. Belki İsrail, içerden ve kendi kendine dağılmaktadır.

Çoğu siyasi ve entelektüel gazeteciye göre İsrail bu durumu kendisi için yaratanı ve konuyu alakalı iki hikaye mevcuttur. Bu iki hikayenin tarihleri öncelikle 1948 ve daha sonra 1967'ye tekabül etmektedir.

1948'de İsrail normal ötesi bir ilerlemeye şahit oldu. Yani her taraftan siyasi veya askeri açıdan bu küçük ülke dev bir ülke olma yolunda adım attı. Bu ilerleme dünyanın her tarafından gelen Yahudi muhacirlerle daha da belirginleşti. Böylece küçük zaman dilimi içinde İsrail ekonomi ve bilim merkezi haline geldi.

İfade ettiğim ilerleme o senelerde kanun ve kurallara saygı göstermek veya bu kanunların üstünlüğünden dolayı mümkün olmamıştır. Zira İsrail hükümeti o zamanlar erkek vatandaşlarına daha fazla önem veriyor ve devamlı olarak erkekleri kendi işlerinde ülkeye faydalı olma yönünde teşvik ediyordu, açık olan konu kadınların pasif olmasıydı.

O günlerde en uygun liderler çok fazla çalışıyor ve az uyuyorlardı. Bu çalışma o kadar fazla ve abartılıydı ki, insanlar bu liderlere Buldozer veya Traktör lakabı veriyorlardı. İyi lider dağları yerin-

den oynatmalı, kötü yolları asfaltlamalı ve daha düzgün bir şekile sokmalıydı. Evet, ilerlemenin faturası, kuralları ve kanunları çiğnemekle bire bir aynı terazi kefesinde yer alıyordu. Aynı düzenin devam ettirilmesi seneler sürdü fakat o zamanın liderleri kuralları kendi lehinde hiç kullanmadılar. Bunun örneğini çok açık ve net olarak 1967'de görebiliriz. Başbakan İzak Rabin, karısı yurt dışında döviz hesabı açtığı için koltuğundan istifa etmişti. Tabi ki o zamanlar İsrail'de bu yasaktı. Ama yavaş yavaş her şey değişime uğradı. Zamanla liderler kendilerini ve ceplerini daha fazla düşünür oldular ve yolsuzluk bir kural gibi İsrail'i tehdit etmeye başladı. Aynı dönemlerde İsrail'in efsane lideri Moşe Dayan, antika servetini kendi malı olarak sayıp bunları devlete vermekten imtina etmişti. Dayan'ın ölümünden sonra devlet bu objelerin İsrail müzelerine intikali için dul eşine bir milyon dolar para ödemişti.

Şaron'un siyasetteki başarısı ve başbakanlığa kadar yükselişi İsrail devletinin çökmesiyle paralel olmuştur. Şaron'un zamanında yolsuzluk, siyasi fesat ve görevi kötüye kullanmak normal bir hal almıştır. Şaron bir diktatör gibi ülkesinde hükümet sürmüştür. Şaron'u düşünce ve icraatlarında devlet ve parlamentosu bile dikkate almayarak kendi istediklerini yapıyordu. Daha sonraları kesin olarak anlaşıldı ki, Şaron kendisi ve ailesinin özel hesaplarına paralar aktarıyormuş. Bu arada Şaron'un imdadına hastalığı yetişmiş, 2006 yılında hastanede komaya girmiştir. Başbakanın kötü giden sağlık durumu nedeniyle hükümetteki solcuların tavrı kendisine karşı değişmiştir. Komadan sonra Şaron kalp krizinden dolayı hayata veda etti ve onun ölümünden hemen sonra oğlu yolsuzluk ve mali hırsızlıktan dolayı hapse düştü. En azından Şaron bunu görmedi.

Kısacası Şaron İsrail tarihinde 1948-1967 yılları arasında, başarıyla bir sayfada yer alabilir lakin bu başarı kısa zaman sonra ortadan kalkmıştır. Şaron'un ölümünden sonra İsrail siyaset sahnesi boş kaldı; çok faydalı olmayan ve tecrübesiz siyasetçiler onun yerini doldurdular. Bu liderlerden birisi İsrail Genelkurmay Başkanı Chaloz'dir. Chaloz kısa zaman önce ciddi ithamlarla mahkeme yollarındaydı. Onun su ları İsrail-Lübnan-Hizbullah savaşında görev ihmali ve aynı zamanda savaş cephesini bırakıp, kendi hisselerini boş-sada satmaktır.

İsrail'de demokrasi hiç var oldu mu? Varolduysa bu demokrasi elden gitti mi? Bence demokrasi İsrail'de hiç olmadı, olsa bile aradan kalktı. İsrail'de herkes siyasetten nefret ediyor ve tüm halk sırtını siyasete dönmüş durumda. Halk artık öfkeli ve olan biteni kabul etmek onlar mümkün görünmüyor.

İsrail'de bugünlerde bir isim diğerlerine göre daha fazla telaffuz ediliyor. Bu isim bir Rus Yahudi muhacir olan Liberman'dır. Liberman İsrail'i başkanlık sistemine çekmek istiyor lakin burada şu soru akla geliyor: Başkanlık sistemi acaba İsrail'i çöküşten kurtarabilecek mi?

Vesellam...

Tanla Sılay

KANADA

Tek ve Gerçek Kanada'ya Göçmen Kılavuzunuz:

Velkam Tu Kenaada!

Kanada'ya ayak basmayı başarmış yeni bir göçmensin, büyük bir heyecanla, "Boğaziçi mezunuyum ben, bir takım projelerim var, nereden başlamalıyım" gibi en samimi cümleleriyle ve hevesle yol yöntem ararsın ki ilk girdiğin Türk topluluğundan, sana sıratarak yanıt verirler:

"Yeni geldin herhalde Kanada'ya..."

O gülümsemenin altındaki alaycılığı pek anlayamazsın, öyle heveslisindir çünkü. Öyle parlak fikirlerin vardır senin. Sen bir "yeni göçmen"sin! Herşey tüm batı ülke hikayelerinde olduğu gibi, şahane, yalız ve pek tabi ki büyük puntalı başlıklarla Kanada'nın kendisini pazarlamasıyla başlıyordu. -Bu pazarlayış Marshall yardımlarına kadar dayanır ama bu da başka bir hikaye.- Maaalesef dünyanın batısında kalan 30 milyon nüfuslu bu ülkede yeteri kadar mimar, doktor, mühendis yetişmediğinden olsa gerek Kanada, büyük bir umutsuzluk içerisinde başka ülkelerin beyinlerini talep ediyordu ulusal gazetelerde. Biz de zeki, kıvrak, atletik Türk-Hintli-Çin genci olarak onların bu sorunlarına çözümler getirecek, üstelik inanılmaz paralar kazanacaktık. Öyle ya, "Işık doğudan yükselir"di, bir Amerikalı-Kanada'lı bizim kadar zeki ve pratik olamazdı. Bu fırsat kaçmadan apar topar göçmenlik formları doldurulmalı, eğitim kısmı masterlarla, iş kısmı bilmem kaç yıllık tecrübelerle bezemeliydi ki, evelallah hepimiz İngilizce biliyorduk zaten. En nihayetinde Kanada'nın talep ettiği dolarlarımız da hazır. -Bilmeyenler için bu meblağ 10 bin dolar civarındadır, 2001'de yapılan bir araştırmaya göre Kanada, 1991 ile 2000 yılları arasında 2.2 milyon insan göçmen kabul etmiş. Ülkeye akan sermayenin hesabını varın siz yapın artık.- Ancak bu paranın kazanacaklarımız yanında lafı mı olurdu canım, Kanada'nın deli gibi "biz"e ihtiyacı vardı.

Kendi ülkemizin bekleme koridorlarında yılmadan, yıllardır volta atmış ve nihayet göçmenlik hakkımızı elde etmiş alnımız açık, başımız dik, cebimiz Kanada dolarlarıyla dolu bireyler olarak aklımızda bulunması gereken bir kaç husus var. Üniversiteden çıktığı gibi iş bulma olasılığını hesaplayanlar, yabancı bir ülke, kültür ve dilde bu olasılığın ne kadar uzun sürebileceğine dair kabaca akıl yürütebilirler belki. Ancak Kanada'nın sosyal demokrat bir devlet olduğunu bilenler, devletin, çalışma olanağına sahip olmayanlar için yada iş bulmakta zorluk çekenler için aylık sosyal yardımlarda bulunduğunu hemen söyleyeceklerdir. Nitekim doğrudur. Ama, hani başta formlar doldurmuştuk ya göçmen olarak, ekonomik yeterliliğe sahip olduğumuzu 10 bin dolarımızı da getireceğimize dair söz vermiştik ya; işte o sözün arkasında durma zamanıdır şimdi. Çünkü bu yeni ülkede ki ilk 6 ay boyunca -iş bulamamıza rağmen- devletten bu yardımı talep edemiyoruz. Altı ay sonra başvurduğumuzda da yanımızda getirdiğimiz bu parayı harcamış olduğumuzu ispatlamak zorundayız.

Haliyle zamanımızı nasıl değerlendirecek diye kaldırımları arşınlarken, ayak bastığımız bu yeni ülkede ilk fark edeceğimiz gerçeklerden biri "What is this?"in yanıtının "This is a pencil" olmayacağıdır. Gitmeniz gereken bir dil okulu ya da Toefl (İngilizce yeterlilik sınavı) sınıfı, inanın her seviyeye göre illa ki vardır. -Devlet güvencesinde ve göçmenlere ücretsizdir- Sırfınızda en az bir mimar, psikolog, hemen hemen dört doktor ve bilgisayar mühendisi insan bulacağınızdan hiç kuşunuz olmasın, hepsi yaklaşık olarak üç yıl önce gelmişlerdir. Eğitimli göçmen (high skilled immigrant) statüsünde bulunan farklı uyruklardan bu

insanların, ihtiyaç olduğunu düşünerek geldikleri bu ülkede önce İngilizce yeterlilik sınavını geçmesi, ardından diplomalarını kabul ettirebilmek için üniversiteden ders alması ve en önemlisi bir kaç ay gönüllü çalışarak "Kanada tecrübesi" edinmesi gerekiyor. Bu da yaklaşık 5 yılı buluyor.

Bu durumda bizim gibi parlak fikirli, kendi mesleğini yapmakta ısrar eden bir göçmenin önünde tek seçenek vardır: Öncelikle Kanada'nın aslında çok fazla insana ihtiyacı olduğu -öyle ki nakit paranın bile dönmesine göz yumduğu- meslek guruplarını icra edip para kazanmaktır ki, bu beş yıllık süreçte de kendimizi yada ailemizi geçindirebilelim. Bu zaman zarfında en gözde olan meslekler taksi şoförlüğü, MC Donalds'da garsonluk -ayın çalışını da seçebilirsiniz-, pizza dağıtıcılığı, inşaatta çalışmak, bataklıkta böcek toplamak (evet, evet bildiğiniz böcek) ya da badanaçılıktır. Pek tabi ki bu meslek guruplarının hiçbirisi gelen göçmenlerin uzmanlığı olmadığı için, -çünkü yine başta doldurduk ya formları, hani yüksek tahsiliydik- ufak bir uyum problemi ve demoralize yaşıyorsunuz. Bir anlamda kendi ülkende doktorken, artık kendini ana dilinde ifade edemeyen, garson haline geliyorsunuz. Çünkü gitgide yaşanan bir nüfusa sahip olan Kanada en çok kendi doktorunun daha düşük ücrete daha kaliteli iş sunacak bir göçmen tarafından işsiz bırakılmasından korkuyor.

Aslına bakarsanız, Kanada bu işin sistemini öyle güzel oturmuş ki hakikaten ayakta alkışlamak gerekiyor. Göçmenleri bünyesine katarak hem düşük ücretlere Kanadalılar'ın pek el sürmeyeceği işleri yaptırıyor. -Ek bilgi: Kanadalı'lardan da inşaat işlerinde çalışanlar tabi ki var ancak onlar genellikle sendikaya bağlı çalışarak grev yapma, yüksek maaş alma, sigortalı olma gibi imkanlara sahipler.- Diğer yandan yılda 200 bin göçmenin getirdiği "ayakbasta" parasıyla ülkeye fazlasıyla sıcak para akışını sağlıyor, hem de eğitimli insanlarla ülkenin genel eğitim ve refah düzeyini yüksek seviyede tutmayı başarıyor. Düşünsenize; garsonunuz doktora yapmış, iki dil bilen, kimya mühendisi daha ne olsun!

Ancak öte yandan unutmamak gerekiyor ki, çalışan nüfusunun büyük bir bölümünü önümüzdeki 20 yıl içerisinde emekli etmeye hazırlanan Kanada, şu an yüksek pozisyonlarda yer alan her üç kişiden birini dolduracak ancak bir kişi bulabildiğinden kara kara düşünüyor ve her sene dünyanın dört bir tarafından getirdiği yüksek eğitimli göçmenlerini iş sahasına yerleştirebilecek prosedürleri yürürlüğe koymadığından, koymaktaki çekingenliğinden uğradığı milyon dolarlık yıllık zararın telaşı içerisinde.

Bu yüzden, tek ve gerçek göçmen kılavuzunuz olarak söylüyorum ki tüm olumsuzluklara rağmen direncinizi kaybetmeyiniz sayın okur, siz de, hala bir "yeni göçmen" olabilirsiniz. Çünkü, Kanada son yaptığı açıklamalarda, -hala doktor ve kimya mühendisi açığını kapatamadığını fark etmiş olacak ki- önümüzdeki senelerde 2 milyona yakın göçmen daha almayı planlıyor. (Çin ve Hindistan başta olmak üzere) Tabii Alberta gibi gelişmekte olan eyaletlerinde petrol çıkarmak için gereken işçile pek alakası yok bunun, ya da Doğu bloğunda ilerleyen Çin ve Hindistan'ın son 10 yılda gösterdiği üretim atılımında. Kanada sadece tüm iyi niyetle nüfusunun yüzde 45'inden fazlasını yabancı uyruklu insanların oluşturduğu bir ülkenin barış içerisinde sosyal ve hatta demokrat olabileceğini göstermek istiyor tüm dünyaya, ve kucak açıyor sana n'olur: Velkam Tu Kenaada!

LONDRA

Filiz Elasu

filizelasu@yahoo.co.uk

Çarşaf ve türban 'karşıt' mini etek ve silikon

Avusturyalı felsefeci Ludwig Wittgenstein, "Üzerine konuşulmayan konusunda susmalı" diye bitirir *Tractatus* isimli eserini. Avrupa'nın büyük bir kültürel ve siyasal bunalım yaşadığı 1914-1918 yılları arasında yazdığı bu eserle yüzyılımıza kültür ve felsefe alanında damga vuran, görüşleri yaygın etkilerde bulunmuş bir düşündürdür Wittgenstein. Onun "üzerine konuşulmayan konusunda" tam olarak ne kastettiğini belki de akademisyenlere bırakmak en iyisi. Ancak (benim kendi kişisel gelişimimde diyelim) üzerinde konuşanları epey bir okuyup dinledikten sonra konuşmamaya karar vermiş olduğum konulardan biridir "tanrı inancı". Din olgusunda ise Türkiye'ye pek çok genç gibi epey kafa yormuş ve sonunda vardığım kararım mecbur kalmadıkça ve sadece dostlar arasında konuşmak tercihim olmuştur. Şimdi sadede geleceğim. Türkiye ziyaretlerimde sık duyduğum sorulardan biridir "Eee, bizim hakkımızda ne düşünüyorlar İngiltere'de?" Sadece bize değil, tüm bizim gibi ülkeler, toplumlara has bir sorudur bu. Dışarıdan nasıl göründüğümüz, nasıl algılandığımız! Son zamanlarda bu soru, "Eee! Türban konusunda İngilizler ne düşünüyor?" şeklini aldı. Bir de yaşanan her sorunda Batı'ya bakıp, Türk medyasında olduğu gibi "Biz niye böyle değiliz, biz niye onlar gibi olmuyoruz" yorumu...

Şimdi başlamış olduğum noktaya döneneğim ve "konuşmamanın" nasıl mümkün olduğuna değineceğim. Çünkü bu, tam da yukarıdaki sorulara bir cevap teşkil ediyor ve İngiltere'de dinin algılanışı bu bağlamda görülüyor. Önce, benim kişisel konumumda Türkiye gibi bir toplumda doğup büyümenin ve tabii ki kadın olmanın etkin olduğunu itiraf etmek lazımdır (yorgunluk), bir de Avrupa'da yaşıyor olup fazla zorlanmamak (yani, biraz tuzu kuru olmak!) Bu 'konuşmama' durumuna insanın kendi konumunu belirlemiş olmasından kaynaklanan bir duruş da diyebiliriz ve erkek egemen toplumun dini kullanarak (veya organize dinlerle içiçe geçmiş olarak) kadın üzerine oluşturduğu baskı rejiminin bir şekilde dışına çıkmış olmak. Kısacası ekonomik bağımsızlık ve geleneksel bağların dışında olmak. Maalesef her kadının (erkeğin de) böyle bir şansı yok. Tabii İran ya da Suudi Arabistan gibi bir ülkede yaşamıyor olmanın şanslılığını da saymak lazım. Bunun için Kurtuluş Savaşı'na katılan ve Cumhuriyet'i kuran herkese bir borcumuz olduğunu kabul etmek lazım.

İngiltere örneğine bakacak olursak nüfusunun sadece yüzde 1.5'u müslüman bir ülkede İslam'ın herhangi bir tehdit

oluşturmayacağı açık. Bu yüzden kimin neye inandığı, nasıl giyindiği pek sorun olmuyor büyük çoğunluk için! Aynı çıkarım diğer dinler, etnik guruplar için de geçerli. Her ne kadar halkın yüzde 70'inin dinle veya kiliseyle bir bağlantısı olmasa da, çoğunluğun kendini Hristiyan olarak nitelediği, tarihsel ve kültürel bağlarının özde bu dinle yoğrulduğu bir toplumdur bahsediyoruz. Ama bu sayı yüzde 10'lara çıksın bakın nasıl değişecektir İngiliz toplumunun ve devletin tepkisi. Buna en iyi örnek 1936'da yürürlüğe konmuş olan üniforma yasağı. Sadece İngiltere'de değil, Almanya, İsviçre gibi ülkelerde de yürürlükte olan bu yasağı Nazi sempatisanlarını hedef alır ve bu grupların bırakın kamu alanlarını, sokakta gösteri yaparken dahi nasıl giyineceğini (daha doğrusu giyinemeyeceğini) belirleyerek üniformayla gösteri yapılmasını yasaklar. Diğer bir örnek 20 Mart 2007'de İngiliz hükümetinin ülkedeki okulların diledikleri takdirde öğrencilerin yüzü tamamiyle kapayan 'peçe'giyinmesini engelleyebileceğine dair kararı. Şubat 2007'de 12 yaşında Buckinghamshire okuluna giden bir kız çocuğu yüksek mahkemeye başvurarak yüzünü tamamiyle kapamasına izin vermeyen okulunu, Avrupa İnsan Hakları Antlaşması'nın "düşünce ve dini özgürlük" ilkelere aykırı davrandığı gerekçesiyle dava etmişti. Öğretmenler ise öğrencilerinin en azından gözlerinin görülmesinin, onların kimliklerinin saptanması ve okul disiplini açısından gerekli olduğunu savunmuş ve yüzü tamamiyle kapayan peçenin giyilmesine karşı çıkmıştı.

Bakın The Guardian'ın gazetecilerinden Madelain Bunting nasıl özetliyor İngiliz halkının dini konulardaki yaklaşımını:

"İngiltere'de laikliğin en büyük gücü kamusal yaşamı tarif eden karakterlerinden kaynaklanır. 20. yüzyılın ikinci yarısında inancın herhangi bir hobi gibi görülmesi ağırlık kazandı -boş zamanın nasıl değerlendirileceğine dair kişisel bir seçim- ilgilenenlerin kendi aralarında konuşabileceği ama başkalarını sıklıkla sızması gereken özel bir konu. (Mesela, New Statesman (dergisinden) Andrew Marr geleneksel Britanya laikliğini tarif ederken, göçmenler konusunda şöyle bir sonuca vardı: Asıl mükafat onları (göçmenleri) bu konuda sakinleşmeye inandırabilmektir."

Kısacası, İngiltere'de dini bütünlürensiz olmaları beklenir ve eğer göçmenler siz de bir şekilde öğretilir hatı buna can-ı gönülden inanmanız sağlanır.

Madelain Bunting'in 25 Şubat tarihli bu makalesine gösterilen tepki meselenin artık o kadar kolay olmadığını kanıtı. Liberal tondaki metinde Madelain Bunting,

AKP hükümetinin Türkiye'de türbanı üniversitelerde serbest bırakmasına değinirken, İngiltere ve Avrupa ülkelerinde son yıllarda yaşanan laiklik konusundaki tartışmaları ve bu konudaki 'krizi' konu alıyor:

"Artık sadece müslümanlar değil ama Avangeliklerden tutun Afrikalı Pentecostalistler, Sikhler ve hatta Canterbury Başrahibi dahi bu özelleştirmeyi kabul etmek istemiyor... İngiltere'de İngiliz kilisesine ait okullara devlet yardımı Katolik ve Yahudilere de aynı hakkı kullanma imkanı vermişken, bundan yararlanmak isteyen müslümanlara dair tartışmanın sonucu sadece İngilizleri değil tüm Avrupalıları dehşete düşürmekte. Bir yanda Türkiye ve Fransa'nın türbana karşı yasakları, kişisel özgürlükleri sınırlama olarak görülüp eleştirilirken diğer yanda İslami eğitim ve camilerin nasıl düzenleneceği konusundaki düzenlemeler aslında İngiliz otoriteler tarafından gıpta ile izleniyor... Laiklik dinsel kimliği içinde barındırabilir, tıpkı Türkiye'nin Atatürk'ün otoriter laikliğini dönüştürerek kanıtlaştığı gibi. Batı Avrupa'da ilerde bekleyip göreceğimiz mesele laikliğin ırkçı sağ tarafından kullanılarak, kazgın bir çığırkanlığa mı dönüşeceği yoksa kendi yolunu bulup içindeki gelenekleri bir şekilde dönüştürerek yeni kimliklere adapte mi olacağı!"

Hem laik hem de karşıt kesimlerden epey tepki alan bu makale aslında Avrupa ve Batı ülkeleri içersinde dinle devlet işleri arasında tarihsel olarak çözümlenmiş olduğu düşünülen ilişkinin pek de rayına oturmamış ve hatta potansiyel olarak yeni ikilemler yaratabilecek bir olgu olduğunun göstergesi. Bunda tabii ki 11 Eylül sonrası İslam ve müslüman kadının nasıl algılandığı veya başka bir deyişle başörtülü kadının pek çokları için neyi temsil ettiğinin etkisi var. Kadınların saçıyla ilgili takıntı bütün tek tanrılı dinlerde yer alırken İslam, Hristiyanlık ve Yahudilikle aynı kefeye konmuyor. Mesela İsa'nın havarilerinden St Paul, Efes'ten eski Yunanlı Corinth'lilere yazdığı mektupta kadınlara saçlarını kapamalarını yada tamamiyle traş etmelerini buyurur. Erkeklerle aksine saçlarını kapamamalıdır, çünkü onlar tanrının imajını ve yüceliğini temsil eder, kadınlarsa erkeğin! Yine evli Ortodoks Yahudi kadının aynı şeyi yapması saçlarını göstermemesi beklenir. Onlar da Londra'nın bazı Ortodoks Yahudi mahallelerinde gözlemleyebileceğiniz gibi, bunu kara çarşafarla yada türbanla değil ama kafalarını traş edip peruk giyerek yaparlar.

Çoğu İngiliz'e göre Hristiyanlık ve Yahudiliğin geriliği 700 yıl önce geçerliydi. Ancak reformlar ve tarihsel süreç bunu değiştirdi ve bu dinlerin inanmayanlara karşı kullandığı vahşet ortadan kalktı. Ancak, İslam, onlara göre bu değişimi yaşamış değil ve başörtüsü kadının kendini yaşadığı toplumdan ayırarak, "Ben sizin değerlerinizi paylaşmıyorum" demesinin bir simgesi. Yani başörtülü müslüman kadını gören Batılının kafasında beliren 'bu kadın şöyle yada böyle, isteyerek yada istemeyerek bizim değerlerimizi, kültürümüzü kabul etmiyor' düşüncesi. Şimdi, pek çok İngiliz için bu büyük bir sorun değil, çünkü bu kadınlar toplumda zaten fazla sayıda değil, onlar da bazı bölgelerde, mahallelerde toplanmış durumda ve kendi toplumlarında, kendi ilişkileri ağırları

içersinde varlıklarını sürdürüyorlar. Kısacası, bu kadınlarla etkileşim veya birlikte yaşama olasılığı zaten yok. Ne zamanki bu kadınlar toplumdan farklı konumlar, daha çok entegrasyon talep etseler bakın etki-tepki olayı nasıl değişecektir. Buna en iyi örnek Almanya'dan. -2003 yılında Almanya'nın en yüksek mahkemesinin Müslüman bir öğretmene sınıfta başörtüsü giyinme hakkı tanınması ve bu konudaki tartışmalar.- Afgan kökenli Fereshtha Ludin 1998'de Baden-Wuerttemberg eyaletinde okulda başörtülü çalışmakta ısrar edince iş başvurusu reddedilmişti. Bunu tersine çeviren Yüksek mahkeme, başörtüsü giyinme hakkını şimdilik tanıdığını ancak ileride diğer Alman eyaletlerinin kendi yasalarını çıkararak, kendi kararlarını alabileceğini belirtmişti. Bu müslüman öğretmen bayan en son bilgilere göre şu an öğretmen olarak çalışmakta ama çoğunluğun Alman değil, Türk ve müslüman olduğu bir okulda!

Bu, Batılı laik söylemin o kadar da demokratik olmadığını ve kadın vücudu üzerinde İslam'dan pek farkı olmayan baskı mekanizmaları oluşturmaktan çekinmediğinin göstergesi. Başka bir deyişle günümüz medya dünyasında alın 'çarşaf ve türban'ı ve yerine "mini etek, silikonla şişirilmiş göğüsler, yüzler" koyun. Bu anlamda kapitalizmle özdeşleşmiş laik söylemin, kadının özgürleşmesi açısından bir takım kazanımlara rağmen çok ileri bir aşamayı katedmiş olduğu söylenemez. Bunda etkin nedenlerden birinin laik söylemde 'gelişimin' kaçınılmaz olduğu düşüncesi ve pek çok durumda öyle olmadığı. Bilim alanında elde edilen çoğu başarı, maalesef ahlaki ve politik alanda yakalanmış değil. -Dünyadaki kargaşaya, sorunlara bakın, örnek vermek sanırım gerekmiyor!- Bilgimiz ve "konuşma isteğimiz" epey artmış durumda ama insanoğlu hala aynı yerde sayıyor. Bugün pek çok Batılı liberal atheist (düşünür, yazar, politikacı) dinle devlet işlerinin ayrıldığı bir rejim istiyor (bakın son dönem yayınlanan kitapların çoğuna). Fakat Amerika'nın laik anayasasına bir göz atın, laik bir politika yaratmış olduğu söylenebilir mi? Ama devletin desteklediği bir kilisesi olan İngiltere'de bu aşırı dinci grupların çok daha az etkili olduğu kesin. Bunu, çalışma sisteminde genelde laiklik ilkesinin esas alındığı İngiliz devletinde, Tony Blair'in başbakanlığı sırasında dini konularda konuşmaktan kaçınmasında dahi görebiliriz. Öyleki karısı ve çocukları Katolik olup her Pazar kiliseye gittiği halde kendisi tüm bu süre boyunca onlara kilisede katılmamış, katolik olarak yeniden vaftiz edilmesini başbakanlıktan ayrıldığı döneme bırakmıştır (günahları boyunu aştığından mı acaba!). Bugün yine toplumsal yaşam açısından en laik ve ilerici olduğu düşünülen pek çok İsandinav ülkesinde aslında kilise ve devlet arasındaki bağlar anayasalarında yazılıdır (Norveç, İzlanda, Finlandiya). Belki de tüm bunların ardında "yöntemden" çok "tarhiin" önemi var! Ve belki de Türkiye'de yapmamız gereken kendi tarihimize -80 yıllık Cumhuriyet tarihine değil, daha uzun bir sürece- bakıp kendimizi, nereden gelip nereye gitmek istediğimizi ve bunun ne kadar gerçekçi olduğunu yeniden bir değerlendirmeye almamız. Belki de öğrenmemiz gereken değerler ve dersler sadece Batı'da değil ama kendi kültürümüzde, kendi geçmişimizde saklı.

Üner Beköz

Bu Aracın Üstünde İyi İnsanlarla Tanışabilirsiniz...

Vespa, günümüzde scooter (sukutır) denilen, iki tekerlekli hafif motorlu, etekle binilebilen bir taşıt cinsinin ilk makasıdır ve bu tezin fitilini ateşleyen, 1950'li yıllardaki pazarlama sloganıyla dikkat çekip, ancak günümüzde yani ikibinli yılların ilk dekatının yarısında, büyük bir gümbürtüyle, tutup ülkemizde patlayan tehlikeli bir bombanın da adidir.

Vespa, ilk üretilip pazara sunulduğunda, iki tekerlekli taşıtlara insanların (Avrupa ve ABD'de) tavrı, biraz sonra de-yineceğim nedenlerle o kadar mesafeliydi ki pazarlamacılar, "Bu aracın üstünde iyi insanlar-la tanışabilirsiniz" gibi oldukça ka-fa karıştırıcı bir slogan yarat-

mak zorunda kalmışlardı. Doğrusu ve hayret ki işe yaradı. Eğlenmek isteyen, kısa gezilerle hayatlarını dolduran, yakınlaşmalara kolay girişimler arayan özellikle genç ve entellektüel "iyi" insanlar, bu iki tekerlekli, tabure benzeri taşıtı ihya ettiler. Onlar; öğrenci, meslek sahibi, burjuva pastasından gelirli, kariyer kaygılı, tatilci, piknikçi, tek eşi "zararsız", yiyip içtiklerinin parasını ödeyen insanlardı. Neredeyse elli yıl boyunca, profil değişmedi. Bu nüfusa sadece, kent trafiğinden dertle, ulaşım becerisi arayan yine "iyi" insanlar katıldı ve Vespa, dünyaya yayılakoydu.

CAZ TINISI BOL, "SOUL" RUHU HALEN DİNÇ BİR R&B REHABİLİTASYONU: AMY WINEHOUSE!

Kimilerine göre bir çeşit tuhaf-
lıklar silsilesinden ibaret olsa
da yaşamı, henüz yirmi beşin-
de bir "çirkin güzeli" kendi-
si. Diğer ünlü kişilikler gibi kusurlu
yanlarını photoshop ya da farklı tak-
tikler ile kapatma gereği duymuyor ve
takındığı rahatlıktan ötürü, aklına dahi
gelmiyor bunu yapmak. Kokain tut-
kunluğu ve dolayısı ile peşinden ko-
şarcasına gelen, kendisinin de türlü
şekillerde "izleyenlere" kanıtladığı al-
kolizmini hesaba katarsanız; "o kafay-
la nasıl görüldüğünü mü düşüne-
cek" iddiasının gerçekliğini de bir ke-
nara bırakamayız elbette. Fakat bu ka-
dın; önce ülkesi İngiltere'yi, peşinden
Amerika'yı kasıp kavuran albümü
"Back to Black"i 2005 yılının başlarında,
bahsi geçen bağımlılıkları yüzün-
den kliniğe tedavi için yatması istenir-
ken, bunu ısrarla reddedip, evine ka-
panmak sureti ile yarattı.

Tedavi?

Al sana tedavi o zaman! Hepimize!
Pürüzsüz tenli, kimisi platin sarısı
saçlı, Barbie bebek kıvamındaki kızla-
rın daha çok kliplerinde salladıkları
popolarının, ufak bez parçalarından
meydana getirilmiş kıyafetleri ile, su-
nacak başka bir haltları olmadığından,
en üst düzeyde tuttıkları seksapellik-
lerinin ve insanın içine fenalık getiren
piyasa R&B albümlerinin arasından
vahşi bir biçimde sıyrılan Amy sözünü
ettiğim. Nasıl o Amerikalı efsanevi caz
sanatçısı Ray Charles'a "Ray" diyor
Rehab' da, kimse tutamaz sizi, içtenli-
ğine, sanki öyle doğmuş gibi yüzünde
duran kenarları kıvrık kalın siyah göz
kalemine ve tabii "yırtık" sesine tav
olup, şahane olsa da soyadı, sadece
Amy dersiniz O'na. Özel yaşamındaki
sıkıntılarını, bağımlılık problemini,
depresyonik halini ve magazin basını-
nın hakkında yaptığı sansasyonel ha-
berleri bir kenara bıraktığınızda kalan;
Amy orijinalliğidir çünkü. Sek içilir.

Amy Jade Winehouse

Taksi şoförü bir baba ve eczacı bir
annenin çocuğu. 1983 yılında dünyaya
gelen ve caz müziği tınlarının etkin ol-
duğu, bir şekilde uğraş haline getirildi-
ği, profesyonel anlamda da meslek
edinildiği Yahudi bir ailenin yeni ferdi.
Bu "cazçı" aileye doğarak hedefi tam

on ikiden vurmuş anlayacağınız, tam
adı ile, "Amy Jade Winehouse."

Londra'da, Southgate'in varoş ma-
hallerinde geçen çocukluk dönemin-
de, henüz onundayken "Salt 'n' Pepa"
isimli amatör bir rap grubuna katılmış.
Bu grubun ateşinden mi, çocukluğun-
un sızıntı yapan enerjisinden mi ya
da belki de kanından gelen jazz tınla-
rının, o soul ruhunun O'nu kendisine
çektiğinden mi bilinmez ama çocukluk
dönemi benzer müzik grupları içinde
pişerek ve gitar dersleri olarak geç-
miş. On üç yaşında ise şarkı yazmaya
başlamış. Tam bu sıralarda ise uyuştur-
ucu ile aralarında ilk yakınlaşma ger-
çekleşmiş.

Amy'nin sentezlerinin kıvamı ve öl-
çüsü, aynı zamanda da samimiyeti,
O'na bu varoş zamanlarda yerleşen
ve giderek gelişen, doğaçlama mer-
kezli bir beceri olmalı. Şarkı sözlerin-

de eski caz üstadların isimlerini sanki
her zaman yanındarmışçasına telaf-
fuz etmesi de sanki onlardan öğren-
dikleri adına, içlerinde bol miktarda
minnet bulunduran anımsamalara dö-
nüyor. (bkz. Rehab'da Ray Charles
ve Mr. "Donny" Hathaway)

Fakat elbet müziğinde kendini gös-
teren başka şeyler daha var Amy'nin.
Onlardan biri; anne ve babasının ayrı-
lığı ve babasının uzun zaman sürdür-
düğü yasak ilişkisinin, en çok da çocuk-
luktan olsa gerek, sıkıntısı ve dibe itil-
mişliği. Babası da söylüyor; "Amy'nin
o zamanları kolaylıkla atlattığını sanı-
yordum, pek de dile getirmedim zaten
ama şimdi şarkılarını dinleyince hiç de
öyle olmadığını anlıyorum."

Amy'nin de zaten katıldığı televiz-
yon programlarında, kendinden üç
yaş büyük ağabeyi ile çocuk yaştayken
geçirdikleri bunalımlardan bahsetmiş-

liği var. "What It is About Men" şar-
kısında bahsi geçen karşı cins, baba
Winehouse'dan başkası değil.

Amy'nin müziğinde ve sözlerinde
kendini gösteren başka bir şey ise, aşk
ve tabii ki onun türlü şekillerde insa-
nın canına kasteden acısı, azalmadan
yakıcı olarak oracıkta kaskatı kalması
durumu. Amy iki buçuk senedir birli-
ke olduğu, yaşıtı "Blake Fielder-Civil"
ile artık evli. Blake'nin evlenme teklifi
sırasında yaşlarının henüz genç olma-
sının ürkütücü olup olmadığı sorunsalı
takılmış Amy'nin kafasına ama tabii
ki de bu anlık endişe onları durdur-
mamış.

Blake ve Amy evlilik kararı almadan
evvel, ilişkilerine "eski aşklar" ve
"atıştırmalıklar" şeklinde sıfatlandırıl-
abilecek kişiler dahil olmuş. "Tears
Dry on Their Own"da Blake'in ihane-
tini ve Amy'ye bu durumun yaşattıkları-
nı en ince ayrıntısına kadar dinle-
mek, öznel yaşanmışlıklara bakıp ben-
zerlikler kurmak ve tuhaf bir dejavu
samimiyetiyle hüznümek, gerçek duy-
guları hemencecik bulmak mümkün.

Amy'nin uzun zamandır basına yan-
sıyan sıkıntılı hallerinin, bağımlılık
problemleri dışında olan, başka bir se-
bebi de; bir sokak kavgasından dolayı
tutuksuz yargılanan Blake ve arkadaşı-
nın kavga ettikleri barmene önce
para, kabul görmeyince de olayı
örtbas etmek için yurtdışı seya-
hati teklif etmeleri fakat bu tek-
liflerin polisler tarafından açığa
çıkartılması, böylelikle ikilinin
kendilerini Pentonville Hapi-
sanesi'nde bulmaları.
Amy'nin polis Blake'i götür-
ürkenki üzüntüsü ve yal-
varışları da elbet ekranla-
ra ve gazetelere yansımış-
tı. Blake'in "yaramazlıkları"
bununla da kalmadı.
Geçtiğimiz günlerde "The
News of the World Gazetesi"
nin yayınladığı bir habere göre;
kaldığı hapisanede içinde eroin
ve başka bir kimyasal madde
daha bulunan bir uyuşturucu
nedeniyle son nefesini
verecek duruma geldiği
bir nöbet geçirmiş.
Dünyaya gelişi sırasın-
da üzerinde fazlasıyla
mesai harcadığı ilk
bakışta belli olan Blake

için yabancı basında her fırsatta kulla-
nılan; "kendini sıklıkla yamultan Peter
Doherty benzetmesi" de ancak bu şe-
kilde, o da bir nebze kabul edilebilir.

Bu son olay ile Blake'in ziyaretçileri
ile her hangi bir fiziksel temas içine
girmesi yasaklandı. Sol göğsüne adını
yazdığını, türlü uyuşturucu nöbetleri
ve sinir krizleri sonrasında hayatını bir
çok kez kurtaran ve uğruna konserle-
rini iptal ettiği adamını bir camın ar-
dından görececek olması, Amy'nin psi-
kolojik olarak bittiği andır.

LONDRA VAROŞLARINDAN TÜM DÜNYAYA...

2003 yılında, caz, pop ve R&B'nin
harmanı Salaami Remi prodüksiyonu

12. TEZ

"...filozoflar dünyayı yalnızca değişik biçimlerde yorumladılar, sorun onu değiştirmektir."

Karl Marx Feuerbach Üzerine Tezler (11.Tez)

Laboratuvarıda birçok hayvanın canını kaybettiği bir gün daha bitmiş, elimde doku örnekleriyle mikroskop salonuna gidiyordum. Yaptığımız çalışmada "apoptosis", yani programlı hücre ölümü ile ilgiliydi.

Apoptosis organizmanın kendi hücrelerinin planlı bir şekilde ölüşünü ifade etmeye yarayan ve eski Yunanca'da yaprak dökümü anlamına gelen kelimedir. Bir çok olumlu fizyolojik olay apoptosis sayesinde meydana gelir, ve zamanı geldiğinde vücudumuz da romantik bir şekilde hücrelerini dökerek, garip bir seveda içinde ölür. Eğer onu öldürecek daha sıradan bir olay olmazsa!

İşte bizim yaptığımız bunu engelleyecek yolları ortaya koymaktır.

Hayatın sunduğu verileri kullanarak yine hayatı bize açıklamaya çalışan bilim bir süreçtir geliştirdiği bilgiyi hayata yön vermek için kullanmaya başladı. Ağaçtan düşen elmayı, küvetteki suyun kaldırdığı taşı açıklamaya çalışarak çıkılan yolda DNA haritası, kök hücre çalışmaları ve yeni klonlama teknolojisi derken bilim bütün kuralları koyar hale geldi. Ve yaşantının her alanında, cevaplanması gereken birçok soruya gebe oldu genetik tiptaki gelişmeler.

Bizim kliniğimiz dahil, daha birçok merkezde yapılan hücre ölümü konusundaki çalışmaların yanı sıra sağlıklı doku üretimi amacıyla yapılan kök hücre nakilleri nihayet insan fizyolojisini temelden etkileyecek. Ve yüksek bir ivme ile şu anki doğal süreçlerin koyduğu engelleri hızla aşan gelişmeler canımız yandığında bile sınır tanımayacak.

Devlet gücündeki şirketlerin on yıllar önce uluslararası sulara gizlice yapmaya başladığı çalışmaların şimdi hangi seviyeye ulaştığını sadece tahmin edebiliriz. Ancak insanın kendi türünü değiştirmeye başlayacağı şeklindeki ütopyalar artık o kadar uzak görünmüyor. Evet, tarihin ilk defa kendi evrimini bile yönlendirebilecek durum gelen insanoğlu hayatın ve ölümün karşısında donanımlı. Ama bilim karşısında edilgen...

Ve insanoğlu mevcut düşünsel gerilikleri ve yönetsel acemilikleriyle hızla yaklaşacak öjeniye*!

Bilimin de çıkmazları var... Sistematiği ve analitiği işleyen dinamikleriyle bile; bilim hayatın yaptığı gibi her şeyi uyum içinde karıştırmıyor birbirine.

Felsefenin bir alt disiplini olmaktan çıktığından beri bilim bilgelik sevgisinden, bilim insanları ise bilme mutluluğundan uzaklaşmış.

Marx'ın felsefeden erişmesini beklediği güce çoktan talip tıp ve genetik bilimleri. Bu güç kullanıldığında ise Marx'ın umduğundan çok daha kötü ve çirkin olacak dünya.

* Yakın tarihe kadar binlerce insanın kısırlaştırılması ve öldürülmesine yol açan sağlıklı ceninlerin sağlıklı ceninlerden ayrılarak daha iyi bir tür oluşturma düşüncesi.

olan "Frank" albümü ile kendi ülkesinde nam saldı ve müzik listelerinde başı çekti Amy. İlk albümünün patlamasından sonra aykırı duruşu ve yırtıklığı neticesinde, magazin basınının da miknatısı haline geldi. O sıralar şarkı sözleri ve sesinin Sarah Vaughan ya da Macy Gray'in ahenğine yakın olduğuna dair olumlu eleştiriler çeşitli dergilerde yayınlandı. Akabinde, mütemadiyen konu edilebilecek "farklı" ve aynı zamanda Mercury Ödülü'ne sahip bir üşütük bulan magazin basını Amy'nin peşine takılmak konusunda fırsatları asla kaçırmadı. Fakat O'nun bu tarz gereksizliklere yoracak bir kafası yoktu elbet.

Winehouse; şarapevi manasına geliyor. Amy bir keresinde alkol bağımlısı olup olmadığının cevabını O'nun kendi ağzından duymak için çırpan bir magazinciye; "Yes! I'm a Winehouse!" cevabını yazdırmış. Diyor ki; "Adı üzerinde zaten, ne soruyorsun?!"

Amy'nin müzikal kabiliyetini, bestekarlığını ve bestelerinin üzerine bir bir döşediği içten şarkı sözlerini Mercury ve Brit Ödülleri'ne aday gösterilmesi ve akabinde gelen "Stronger than Me" single'nın Ivor Novello Ödülü'nü kazanması, iyice kanıtlamış oldu.

2006'ın sonlarına doğru yeni albümü için "homemade"-ev yapımı- üretim dönemine geçti Amy. Menejeri Mark Ronson ile tanıştıktan sonra arkadaşlarının ve ailesinin rehabilitasyon merkezine yatıp tedavi olması konusundaki ısrarlarını tamamen yok sayarak, eve kapanma kararı aldı. "Back to Black" bu tarz bir sıklık hali içinde yaratılmış, altı aylık bir çalışmadır. Bağımlılık ile ilgili depresyon hali Amy'e Rehab'ı yazdırdı. Rehabilitasyon antipatisini, isteksizliğini ve kabullenmeyişi parçanın bütününe alabildiğine havalı bir biçimde, üstelik funky davul ritimleri ve kuvvetli baslar ile baymadan anlatıyor. Tüm bunlardan ötürü Rehab peş peşe dinlendiğinde dahi insanda -her seferinde- engellemesi zor bir eşlik etme arzusu uyandırıyor. Peşine takılıp gidiyoruz; "I won't go-go-go!"

Mark Ronson'un da etkisi ile ilk başlarda sadece radyolarda çalınan "Back to Black" albümünün tanıtım ve promosyonu esas olarak 2006 kasımında başladı.

2004'de "Stronger than Me" nin kazandığı Ivor Novello Ödülü'nü, üç sene sonra bu sefer de "Rehab" kıskacına aldı. Devamında; Brit Ödülleri'nde "Britanyalı En İyi Kadın Sanatçı Ödülü"nü kazanmış, "Britanya'nın En İyi Albümü" dalında ise aday gösterilmiştir. Yine geçen sene "Back to Black" Mercury Ödülleri'nde aday gösterilen on iki albümden biriydi ve aynı zamanda; MTV Müzik Ödülleri'nde de üç dalda aday gösterilmişti. Albüm, Mark Ronson'a "Yılın En İyi Prodüktörü" ödülünü de kazandırmıştı.

"Back to Black", tüm bu görkemli ödül törenlerinden Amy'nin kariyeri için mühim referansları toparlayarak çıktı fakat aynı zamanda İngiltere ve Amerika'da tüm müzik listelerinin en tepesindeki yerini korumaya ve sağlamlaştırma da devam etti. Misal; 2007 MTV Müzik Ödülleri'nde sahnelenen Rehab performansından hemen sonra Amy, "Billboard Top 100" listesinin dokuz numarasını resmen kapattı. Time Dergisi ise Rehab'ı 2007'nin en iyi on şarkısından biri ilan etti. Peşi sıra gelen bu patlamalarda yazar ve eleştirmenlere söz düşmeme durumu düşünülemez bile. Yazar John Tyrangiel; Amy'nin özgüvenini, espiyi anlayışını, seksapalitesini fırlatan ateşli kadın imajını ve baştan çıkarıcı orijinalliğini kelimelere döküp, övmeyen edemedi. George Michael'a göre de Amy; tüm kariyer hayatı boyunca duyduğu en iyi ses ve tabii en şahane söz yazarıymış. Jay-Z

ise yaptığı Rehab remiksinden sonra Amy ile çalışmayı çok istediğini söylemişti.

Beraber çalıştığı kişiler arasında öncelikle menejeri Mark Ronson var Amy'nin. 20 Şubat 2008 gecesi gerçekleştirilen Brit Ödül Töreni'nde performans olarak sahnelenen ve Ronson'un solo albümünde bulunan "Valerie" bunlardan biri. Aynı zamanda Amy, SugaBabe Grubu'nun eski kızı Mutya Buena'nın "Real Girl" albümünde bulunan, 2008 Brit Ödülleri'ne aday olarak gösterilen "B Boy Baby" isimli parçaya da solist olmuştu.

Yakın gelecek için de harika bir planı var Amy'nin. Eğer Damian Marley babasından kalan genetik mirasını en iyi şekilde kullanabilirse, Amy'nin Jamaika seyahati reggae efsanesi Bob Marley'i bu ikilinin nefesleri ile canlandıracak ve onu getirip bize de koklatacaktır.

GRAMMY GECESİNİN SATELLITE YILDIZI!

"Şimdi sendeyiz Amy..."

Londra'daki Amerikan Büyükelçiliği, Amy'nin bu sene 10 Şubat'ta 50.'si düzenlenen ve Los Angeles Staples Center'da gerçekleştirilen Grammy Müzik Ödülleri Töreni'ne katılabileceği için gerekli olan evrakları, önce türlü magazin haberlerinde patlatılan kafayı fena halde kırmış fotoğraflarının fazlalığına dayanarak geri çevirdi

fakat sonra kararını değiştirdi. Yine de bu kararın alınma süreci Amy'nin ödül törenine katılabilmek için ihtiyacı olan zamanı çalmıştı. Toplam altı dalda aday gösterildiği ödül törenine satellite bağlantısıyla katılan Amy yine de ortalığı kasıp kavurdu. "You Know I'm No Good" ve tabii ki "Rehab" ile yıldı geçti.

"Yılın şarkısı ödülü"nü Rehab aldı. Aynı zamanda yılın plağı, yılın en iyi pop şarkıcısı ve yılın en iyi pop albümü (pop derken?) ödülerinin sahibi de dev ekranda aile bireylerine ve ekip arkadaşlarına sarılmış, ağlamaklı ve şoke olmuş hali ile dikat çeken, "aynı gecede 5 Grammy Ödülü kazanan İLK İngiliz kadın şarkıcı" ünvanına da artık sahip olan Amy'nin oldu. İngiliz İngilizcesinin karşı konulamaz çekiciliği ile konuşmaya başlayan Amy, ödülünün ailesine, "hapsedilmiş" Blake'ine ve Londra'ya, özellikle de Camden Town'a armağan olduğunu dile getirdi avaz avaz. Kayıtdışı birkaç cümlesinde ise; törende ödülleri almak için bulunamamasının rezil bir şey olduğundan, fakat yine de "Londra'da" ve sevdikleri ile olmaktan fazlasıyla mutlu olduğundan bahsediyordu. İçeride sadece Amy'nin ailesi ve tanıdıkları bulunan konser salonunun dışarısında ise yüzlerce "fan" ve gazeteci bekliyordu. Grammy'in satellite yıldızı, performanslarının hemen ardından soluğu hapisanede, yani Blake'in yanında aldı.

Ödüllere doymayan albüm Amy'e hatırı sayılır paralar da kazandırdı tabii. "Back to Black" British Phonographic Industry'nin açıklamasına göre; 2007 sonlarında 2,196,362 kopya ile İngiliz

tere'de en çok satan albümdü. Bu rakam 2008'in hemen başlarında, 3,4 milyona katlanmakta da hiç vakit kaybetmemiş.

"Bir yanda fantastik karakter Amy, diğer yanda magazin servisleri..."

Amy eli kolu vücudundan ayırmış gibi sarsak ve rahat tavırları, çingenevari görseelliği ve sanırım bir de dudaküstü piercinginin ben sanılmasından dolayı, bizim Yıldız Tilbe'ye benzetiliyordu. "İki resim arasındaki yedi farklı bulunuz" tadındaki bu sıkıcı benzeştirme mevzusuna "tek ortak paydada buluşur bu ikisi, o da ince ve beyaz bir çizgi" diyorum, gerisini de göze, nizam, kulak ve müzik kalitesinin engin sularına bırakarak koşar adım uzaklaşıyorum.

Aniden iptal ettiği konserleri ve istisnasız her iptal sabahında ya bir marketten içki şişeleri ile çıkarken ya da bir partiden olağan sıyrılmışlığı ile ayrılırken çekilmiş fotoğrafları yayınlanan, bir konserinde kocaman saçlarının arasından çıkarıldığı kokaini sahne mahne dinlemeden koklayıverdiği iddia edilen, Karayipler'e kendi rehabilitasyon tekniği olan sualtı dalışını yapmaya giden, kocası hapisteyken, yine tercihen, Karayipler'de eski sevgilisi George Roberts ile tatil yaptığı, akabinde prodüktörü Mark Ronson ile bir partide "samimi" münasebetler içine girdiği öne sürülen, tüm bunlar olurken kayınvalidesinin hakkında patır patır magazin haberleri döşediği, böylelikle bağımlılığını kayınvalidesine itiraf ettiği, zorbalık biçiminde TV kanallarına ve dergilere dökülen, fakat yine de tüm bu sansasyonel olaylar gelişirken "saygınlığını" koruyabilen bir kadın açık olarak görülen. Olacak iş değil mi? Oluyor.

Amy'nin müziğini dinledikten ve o "old school" havasına kapıldıktan sonra tüm bu olanların ve yaptıklarının manası kalmıyor. Bir rezillik durumu göremiyor Amy'nin sevenleri. Kadın kendini dağıtıyor her seferinde ama söylüyor ya işte şarkısında; "Yes I've been black but when I come back you'll know know know" - Kötü zamanlar geçirdim evet ama döndüğümde haberin olacak- Haberimiz olacak!

Çeşitli atmasyon haberler ya da sansasyonel mevzular ile gündeme oturma çabasında olanlardan değil kendisi. Kimseye zararı yok. Çoğumuza faydası var üstelik! Sıyrılmışlığından sebep doğallığı ve umursamazlığı. Amy müzik yaptıkça, soul, caz ve R&B'yi hardıkça, hırçın sesini duyurdukça, rezillik kavramı O'nu dinleyenler ve bundan haz duyanların akıllarından çok uzakta bir yerde olacaktır. Akıllarda kalanlar; "Will You Still Love Me?" nin can yakıcı sözleri, "You Know I'm No Good" nin kasıtlı gerçekliği, "Just Friends" in Karayiplere götüren melodileri, "Back to Black"ın şimdiki zaman R&B'si ve geçmişin derin soulunun karşımı bir bileşke olması ve tüm diğerleri...

Bunların dışındaki tüm ıvır zıvırları ve işin özel yaşam sınırlarını ihlal eden tüm magazin sel kabaasını, çöpe atıyor Amy'i dinleyenler. O'nu tüm o prestijli ödüller ile birlikte albümü "en çok satan" ve parçaları internetten "en çok indirilen" şarkıcı yapan da müziğini kafi ve ruhlarına fazlası ile faydalı bulan ve gerisini umursamayan bu "dinleyici" kalabalığı değil mi zaten?

BANA YAR OLMAYAN devr-i devranın
izzeti ikramını skeyim...

Yansın bu ibneler

Su veren itfaiyenin hortumunu skeyim..

Delimiyim ben?

NEYZEN
TEVFIK

